

Intervju
s slovensko
senatorko
Demokratske
stranke
Tamaro Blažina

V Trstu novoletni
Pohod za mir

Tragičen prehod
v novo leto:
v tržaškem
predmestju dva
mrtva v nočnem
požaru v hiši

Na deroči Soči trojica drznejšev

Primorski dnevnik

NEDELJA, 2. JANUARJA 2011

Št. 1 (20.016) leto LXVII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Na koncu bo ostal le človek

VLASTA BERNARD

Slovenci smo pomlad narodov namesto sredi 19. stoletja doživeli na pragu 21. stoletja oziroma tretjega tisočletja. Medtem ko smo se mi veselili rojstva lastne nacionalne države, so se po Evropi že ukvarjali z integracijo priseljencev, govorili o multietnični in multikulturni družbi. O zatonu romantičnega koncepta naroda.

Integracijski procesi se mlade Slovenije danes komaj dotikajo, čeprav mladih slovenskih športnikov z muslimanskimi in srbskimi imeni kar mrgoli, vendar ti v kolektivni zavesti niso pojmovani kot tujci. Lahko si predstavljamo, da bo migracijski pritisk kmalu močnejše pljusnil tudi na »srečni otok«.

Ta ogromen časovni zamik v državotvornosti je najbrž tudi eden od razlogov za pesimizem, s katerim Slovenci obhajamo dvajseti rojstni dan samostojne države. In to je hkrati ozadje, v katerem so dozoreli kritični odzivi našega pomembnega literata Borisa Pahorja.

Pahor je človek 20. stoletja, stoletja v katerem je trpel, se boril in iz njega črpal energijo za svoje ustvarjanje. Svet, ki nastaja na obzorju in je po svoje že tukaj, mu je tuj, težko razumljiv. To bo svet za ljudi, ki so se rodili skoraj stoletje za pisateljem, za ljudi, ki bodo svojo identiteto, tako človeško kot narodno, gradili v popolnoma drugačnih razmerah.

Novim rodovom bo druga svetovna vojna z vsemi posledicami enako tuja, kot je bil povojnim generacijam prvi svetovni konflikt. Svet se je medtem globaliziral, v Evropi nacionalne meje izginjajo, razdalja med celinami se krajša, zemeljska obla se ovija v vse bolj goste komunikacijske mreže.

Še je aktualna ugotovitev, da nič več ne bo tako, kot je bilo. Slovenskost, narodna zavest s tem ne bo izgubila pomena. Le na novo se bo morala postaviti v razmerje do drugih kultur. Ne bo šlo več za upiranje okupatorju, za boj proti tujcu, ampak za prilagajanje novemu svetu. Svetu, ki trka na vrata, pa če ga hočemo ali ne.

Ne glede na to, v kakšno smer se vrti ta svet, ostane na koncu le človek. Univerzalno bitje, nosilec dobrega in slabega - ne glede na to, kje se je rodil in kakšen jezik govori.

KONEC 2010, ZAČETEK 2011 - Po vsem svetu in tudi pri nas velika praznovanja na prostem

V novo leto z velikimi slavnimi, ponekod žal tudi z nasiljem

V Egiptu prehod v novo leto zaznamoval teroristični napad

Nebo nad tržaškim Velikim trgom je tudi tokrat takoj ob prehodu v leto 2011 »zagorelo«

KROMA

KAIRO, TRST, GORICA - Svet je v noči na soboto z velikimi zabavami na prostem skočil v novo leto. Praznovanja je ponekod skalilo slabo vreme, prišlo pa je tudi do nasilnih incidentov s smrtnimi žrtvami. Tako je v Egiptu na prehodu v novo leto samomorilski napadalec v koptski cerkvi povzročil smrt najmanj 21 ljudi.

V Trstu je silvestrovanje z glasbo in veličastnim ognjemotom privabilo na Veliki trg več kot deset tisoč ljudi. V Gorici je bilo osrednje praznično prizorišče na obnovljenem Travniku, kjer se je zbralo štiri tisoč ljudi; prav toliko jih je na prostem praznovalo v Novi Gorici, kjer so se od starega leta poslovlili tudi z Goldonijem. Na delu so bili tudi nočni vandali, lepo število mladoletnikov pa so sprejeli v bolnišnico zaradi zaužitega alkohola.

Na 4., 6., 11., 25. in 30. strani

Slovenci v Avstriji
previdno optimistični

Na 3. strani

Ikea v Vilešu ne bo
dobila kinodvorane

Na 10. strani

Jegulje ogrožene,
v Vipavi som velikan

Na 12. strani

SSG s premiero
in zabavo v 2011

Na 14. strani

Napolitanova
novoletna poslanica
posvečena mladim

Na 25. strani

SAVNA V HOTELU KLUB V LIPICI SAMO 10 EUR

- TRAJNO ODSTRANJEVANJE DLAK
- POMLAJEVANJE KOŽE
- ODSTRANJEVANJE ŽILNIH NEPRAVILNOSTI
- ODSTRANJEVANJE PIGMENTNIH NEPRAVILNOSTI

ZA PREDHODNA NAROČILA
IN DODATNE INFORMACIJE
POKLIČITE NA TEL:
00386 41 973 550

Powered by
elōs

Salon
Ul. Petra Kozlerja 18, Sežana

VELS d.o.o., Studio F, Lipica 5, Sežana, www.studiof.si

Decembra in januarja ste
s tem kuponom vabljeni na posvet in

BREZPLAČEN
PREIZKUS STORITVE

V ŽIVLJENJU NI VSE BELO ALI ČRNO.
V POPUSTIH JE.

OD 2/1

OD
-20%

DO
-50%

Sail Sistiana
SPORT E TEMPOLIBERO

S.S.14 Sistiana 59, Ts, 040.291074
www.sailsistiana.it
OB NEDELJAH ODPRTO

KOROŠKA - Slovenci v Avstriji v letu 2011

Previden optimizem za leto, ki se je začelo

Inzko verjame v uresničitev vizije drugačne Koroške - Sturm izpostavlja spet urejene odnose v manjšini

CELOVEC - Politični predstavniki slovenske manjšine na Koroškem stopajo s previdnim optimizmom v novo leto 2011. Tako naj bi avstrijska država poleg načrtovane ureditve vprašanja dvojezičnih krajevnih tabel in novele zakona o narodnih skupinah zagotovila pozitivne premike tudi na drugih za manjšino pomembnih področjih - pri financiranju Glasbene šole, pri manjšinskih projektih na področju vzgoje, izobraževanja, kulture in športa, pri pospeševanju manjšinskih medijev ter pri zagotovitvi financiranja osnovnih dejavnosti narodnostnih organizacij in ustanov.

Predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) Valentin Inzko je ob prehodu v novo leto izjavil, da verjame v svojo vizijo, da bo Koroška dolgoročno le postala drugačna - bolj odprta, bolj strpna in tudi ponosna na svojo dvojezičnost, predsednik Zveze slovenskih organizacij (ZSO) Marjan Sturm pa je v svoji bilanci za leto 2010 in pogledu na 2011 izpostavil predvsem dva pomembna pozitivna premika: sodelovanje manjšin pri nastajanju reforme zakona o narodnih skupinah in spet urejene odnose med organizacijami slovenske manjšine na Koroškem. Slednje je kot pozitivni dosežek označil tudi predsednik Skupnosti koroških Slovencev in Slovenk (SKS) Bernard Sadovnik, predsednik Enotne liste (EL) Vladimir Sadovnik pa je opozoril, da sta EL in Skupnost južnokoroških kmetov (SJK) s svojimi odborniki zastopniki slovenske narodne skupnosti na Koroškem »z največjo legitimacijo.«

Junija letos je Zbora narodnih

VALENTIN INZKO

MARJAN STURM

BERNARD SADOVNIK

VLADIMIR SMRTNIK

predstavnikov (ZNP) soglasno izvolil Valentina Inzka za novega predsednika NSKS. Inzko je nato organizacijo in obenem tudi politične strukture slovenske manjšine v najkrajšem času speljal v mirne vode in s tem uredil dotlej močno motene odnose med slovenskimi političnimi organizacijami in njihovimi predstavniki. Sicer bodo »medeni tedni«, kakor je dejal Inzko v razgovoru za celovški slovenski radio, kmalu mimo »in so odločilna pogajanja šele pred nami«. Kljub temu pa nam je uspelo kar nekaj stvari že v prvih mesecih premakniti na boljše, je poudaril novi predsednik NSKS. Za leto 2011 si je zastavil za cilj, da bi rešili nekaj najbolj perečih vprašanj, kot je financiranje slovenske Glasbene šole ter drugih projektov, v drugi

polovici leta 2011 ali 2012 pa tudi vprašanje dvojezičnih krajevnih tabel na Koroškem.

Predsednik Zveze slovenskih organizacij Marjan Sturm je ob izteku letu 2010 obžaloval, da vprašanje dvojezičnih krajevnih napisov še vedno ni rešeno. Na obzorju pa se, kot meni, le kaže žarek upanja. Ob tem je namignil, da gre v prvi vrsti za kompromis, ki ga želi Dunaj očitno skleniti s koroško deželno politiko. To pa spet pomeni, da bodo poglavje topografije skušali rešiti na minimalističen način. »Zato so zelo dobri odnosi med slovenskimi organizacijami v tem trenutku zelo koristni,« je poudaril predsednik druge krovne politične organizacije koroških Slovencev.

Predsednik tretje manjšinske po-

litične organizacije, Skupnosti koroških Slovencev in Slovenk, Bernard Sadovnik pa je za svojo organizacijo izpostavil kot uspeh predvsem pobudo »Botrstvo večjezičnosti«. Pobuda da se je razvila v pravo uspešnico. Kot posebej pozitiven dosežek je Sadovnik označil na novo pridobljeno enotnost med slovenskimi strukturami po izvolitvi novega predsednika Narodnega sveta Valentina Inzka.

Predsednik Enotne liste (EL) Vladimir Smrtnik je ob prehodu iz starega v novo leto vnovič opozoril, da so občinski odborniki in svetniki v kmetijski zbornici zastopniki manjšine »z največjo legitimacijo«. En župan, dva podžupana in številni občinski predstojniki ter trenutno 50 izvoljenih občinskih odbornikov so najvidnejši predstavniki iz vrst Enotne liste po občinskih volitvah 2009. Njim se pridružujeta še dva zbornična svetnika Skupnosti južnokoroških kmetov, je dejal Smrtnik. Prav zaradi tega je predsednik EL tudi izrazil nezumevanje, da sta državni sekretar Josef Ostermayer pri iskanju soglasja za ureditev vprašanja dvojezičnih krajevnih tabel, kakor tudi Urad zveznega kanclerja pri imenovanju članov sveta za slovensko narodno skupnost kratko malo spregledala EL. »To je toliko bolj nerazumljivo, ker Avstrija priznava reprezentativno demokracijo na osnovi javnopravnih volitev,« je še zapisal Smrtnik v izjavi za javnost, v kateri z zadovoljstvom zaključuje, da se je EL utrdila kot zbirna stranka koroških Slovencev, ki je svetovnonazorsko neopredeljena in katere glavni namen je povezovanje vseh v prid enakopravnosti slovenščine.

Ivan Lukan

TRST - Župan Renzo Tondo podpira Antonioneja

Predsednik FJK Renzo Tondo

TRST - »Zelo bi me veselilo, če bi bil Roberto Antonione kandidat Ljudstva svobode za tržaškega župana,« je v novoletnem intervjuju za deželni RAI povedal predsednik deželnega odbora Renzo Tondo. »Kljub težavam menim, da bi lahko bil na koncu naš kandidat prav on,« je še poudaril Tondo, ki je v intervjuju povedal tudi, da namerava končati mandat z nespremenjenim odborom in da ne verjame v nevarnost predčasnih deželnih volitev (predvčerajšnjim je večino v deželni skupščini zapustila tudi nekdanja odbornica Alessia Rosolen in se vpisala v mešano skupino, op. ur.). Kar zadeva imenovanja novega predsednika pristaniške oblasti, je Tondo dejal, da se je za Marino Monassi odločil, ker je njeno kandidacijo soglasno podprla trgovinska zbornica, ta pa da predstavlja vse ekonomske kategorije Trsta.

Smart

MODASTORE

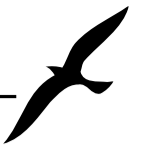
KOLEKCIJE J/Z ZA ŽENSKE, MOŠKE, OTROKE IN ZA DOM

BUONACQUISTO parfumerija **Elisir**

v ZNIZANJE

V GORICI ODPRTO: NEDELJE 2., 9. in 16. JANUARJA

CENTER SMART - GORICA - RONDO PRI ŠTANDREŽU
URNIK OB NEDELJAH: 10.00-12.30 / 15.00-19.30

LJUBLJANA - V prestolnici se je na prostem veselilo 50 tisoč ljudi

Na silivestrsko noč veselo po vsej Sloveniji

V Mariboru od 15 do 20 tisoč ljudi, v Kopru deset tisoč - Zabave, plesi in ognjemeti

LJUBLJANA - Množična silivestrovanja z glasbo in ognjemeti po vseh večjih mestih v Sloveniji so zaznamovala tudi prehod v leto 2011. Največje število ljudi je zasedlo ulice in trge v prestolnici, obiskovalci pa so se lahko zastoj zabavali tudi v Mariboru, Celju, na Gorenjskem, Dolenjskem in Primorskem.

V prestolnici, kjer so domači in tuji glasbeniki nastopali kar na petih različnih prizoriščih, se je po podatkih Petre Stušek iz Turizma Ljubljana silivestrovanja na trgih in ulicah udeležilo okoli 50.000 ljudi. Ob tem so po prvih podatkih, ki zajemajo 17 namestitvenih kapacitet v širšem območju centra, zabeležili več kot 3000 nočitev, povprečna zasedenost hotelov pa je bila 91-odstotna.

V Mariboru je glavno silivestrovanje potekalo na Trgu svobode v središču mesta. Tu in v bližnji okolici se je po besedah Vasje Samca iz mariborskega zavoda za turizem zbralo med 15.000 in 20.000 ljudi. Zabava z Boštjanom Bračičem, Domnom Kumrom, Kingstoni ter Mario Masle je kljub mrazu trajala do zgodnjih jutranjih ur. Začetek novega leta so obeležili z veličastnim ognjemetom ter voščilom župana Franca Kanglerja.

Velika množica ljudi se je že tradicionalno zbrala tudi na Mariborskem Pohorju in skupaj dočakala prihod novega leta s pogledom na Maribor pod seboj. Točno število zbranih je težko ugotoviti, po besedah Samca pa se jih je letos na Pohorje podalo najverjetneje še več kot prejšnja leta, saj so na vrhu smučišča uredili novo zabavišče.

Na Trgu celjskih knezov pred celjsko občino se je tako kot prejšnja leta zbralo med 4000 in 5000 ljudi. Zbranim je prvi zaželel srečno novo leto celjski župan Bojan Šrot, za obilico zabave in dobre volje pa so poskrbeli Čuki, ki so že stalnica silivestrskega dogajanja v Celju. Vrhunec dogajanja, ki se je pričelo ob 22. uri in zaključilo ob 4. uri zjutraj, je bil nekajminutni ognjemet.

Nekaj tisoč Gorenjcev in obiskovalcev je novo leto na prostem v Kranju pričakalo na Slovenskem trgu. Obiskovalci so odštevili dvakrat. Najprej z voditeljem zabave ob prehodu v novo leto, drugič pa po tradicionalnem Silivesterskem poljubu in dunajskem valčku, ko je župan Mohor Bogataj dal znak za nekajminutni ognjemet.

Organizirana prireditev se je zaključila ob drugi uri zjutraj, ko se je večina zbranih podala domov, vztrajni pa po zabavah v lokalih. Slovesnost na Slovenskem trgu je tradicionalno pripravil Zavod za turizem Kranj, s pomočjo redarjev in

V središču Ljubljane je novo leto v lepem in ne pretirano hladnem vremenu pričakalo približno petdeset tisoč ljudi

BOBO

ograj poskrbel za varnost zbranih pred obmetavanjem s pirotehniko, za zabavo pa so tokrat poskrbeli člani skupine Yuhubanda z gosti.

V Novem mestu se je silivestrovanje na prostem na tamkajšnjem Glavnem trgu, kot je ocenil župan Mestne občine Novo mesto Alojzij Muhič, udeležilo približno 3.500 do 4.000 ljudi, predvsem mlajših generacij, ognjemeta pa letos zaradi varčevanja niso priredili. Zabava je potekala ob nastopih petih različnih glasbenih skupin, uradni spored pa so prireditelji iz novomeškega Zavoda za turizem zaključili ob približno poltretji uri zjutraj.

Kot je povedal Edvard Fišter iz novomeške Policijske uprave (PU), je bil silivestrski večer dokaj pester, noč pa nekoliko mirnejša. Na območju novomeške PU so policisti obravnavali štiri kršitve javnega reda in miru na javnem kraju, prometno nesrečo, v kateri je avtomobilist zbil pešca, ki je dobil hujše telesne poškodbe in prometno nesrečo z manjšo premoženjsko škodo.

V Kopru so prav tako pripravili silivestrovanje na dveh prizoriščih, v Taverini in Pristaniški ulici. Kot je ocenil organizator Vlado Mihajlovič, je na koprskih ulicah pričakalo začetek leta 2011 okrog 10.000 obiskovalcev. Mihajlovič je povedal še, da je bilo tudi pokanja petard veliko manj kot prejšnja leta, zato pa je vse navdušil velik ognjemet, ki je koprške ulice razsvetlil po polnoči. (STA)

SLOVENIJA - Odnosi s sosedi

Manjšine zaznamovale odnose z Avstrijo, Italijo in Madžarsko

LJUBLJANA - Vprašanje položaja slovenske manjšine v sosednjih državah, njena zaščita ter uveljavitev pravic, je v lanskem letu zaznamovalo odnose Slovenije s sosednjimi Avstrijo, Italijo in Madžarsko. Z vsemi tremi državami se je tudi nadaljeval dvostranski dialog.

V odnosih s severno sosedo, kjer je bil zunanji minister Samuel Žbogar marca letos na prvem uradnem obisku, so bili znova v ospredju dvojezični krajevni napisi na avstrijskem Koroškem. Slovenska stran je večkrat opozorila, da bi bilo leto 2010, ko je minilo 90 let od koroškega plebiscita in 55 let od podpisa avstrijske državne pogodbe, primerno za dokončno ureditev tega vprašanja, kar pa se ni uresničilo. Je pa avstrijska stran napovedala, da bi se to lahko zgodilo do leta 2012. Pogajanja pod vodstvom avstrijskega državnega sekretarja Josefa Ostermayerja naj bi se po zadnjih napovedih začela v začetku prihodnjega leta.

Burno je bilo tudi znotraj manj-

Najodmevnejši dogodek v odnosih Slovenije z Italijo je bilo juljsko spravno srečanje predsednikov Slovenije, Italije in Hrvaške, Danila Türka, Iva Josipovića in Giorgia Napolitana (od leve) v Trstu

KROMA

šinskih organizacij na avstrijskem Koroškem, ki so z nezadovoljstvo sprejele odločitev urada vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu glede financiranja manjšin. Vse tri manjšinske organizacije, Narodni svet koroških Slovencev (NSKS), Zveza slovenskih organizacij (ZSO) in Skupnost koroških Slovencev in Slovencev (SKS), so dobile občutno manj sredstev, čeprav je sama manjšina v Avstriji dobila skoraj enak znesek kot leto prej.

Zaradi te odločitve je vodstvo NSKS zahtevalo samorazpustitev organizacije, kar pa se ni zgodilo. Je pa bil dolgoletni diplomat, nekdanji avstrijski veleposlanik v Sloveniji in trenutno visoki predstavnik mednarodne skupnosti v BiH Valentin Inzko izvoljen za novega predsednika NSKS. Njegovo imenovanje je med manjšino in tudi v deželni vladi avstrijske Koroške naletelo na zelo pozitiven odmev. Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju je obeležil prvo desetletje delovanja, v avstrijski prestolnici pa so na pobudo slovenskega veleposlaništva ustanovili Slovenski forum, kjer naj bi se redno neformalno srečevali veleposlaniki na Dunaju, ki so akreditirani tudi za Slovenijo.

Najodmevnejši dogodek v odnosih z zahodno sosedo je bilo juljsko spravno srečanje predsednikov Slovenije, Italije in Hrvaške, Danila Türka, Giorgia Napolitana in Iva Josipovića v Trstu. Predsedniki, ki so se prav na dan 90. obletnice fašističnega požiga Narodnega doma v Trstu skupaj sešli prvič, so obiskali Narodni dom in spomenik eksodusu Istranov, Rečanov in Dalmatincev. Udeležili so se tudi koncerta prijateljstva. Za mnoge to srečanje pomeni novo stran v zgodovini od-

Autovje Venete: od včeraj dražje cestnine

TRST - Od včeraj so dražje cestnine na odsekih avtocest, ki jih upravlja družba Autovje Venete. Gre za avtocesto A5 med Trstom in Benetkami ter za odseka proti Vidmu in Pordenonu. Tarife so višje v povprečju za 13,58 odstotka, z večjim izkupičkom od cestni pa bodo financirali tudi gradnjo tretjega odseka na avtocesti A4, ki bo stal 2 milijardi in 300 milijonov evrov. Tako znaša od včeraj cestnina za pot od Trsta do izvoza Videm jug namesto 2,50 zljaj 2,90 evra, za odsek Trst- Benetke vzhod 8,30 (prej 7,20) evra, od Vidma jug do cestninske postaje Benetke vzhod 7,60 namesto 6,60 evra.

Za prvorojenka stot medu

SAN VITO - V porodnišnici v San Vitu se je nekaj minut po polnoči rodila Giulia, ki je tako postala prvi dojenček, ki se je v FJK rodil v letu 2011. Kot je že tradicija, bo čebelar Gigi Nardini iz Čedadada kličici podaril stot medu.

Rop na bencinskem servisu

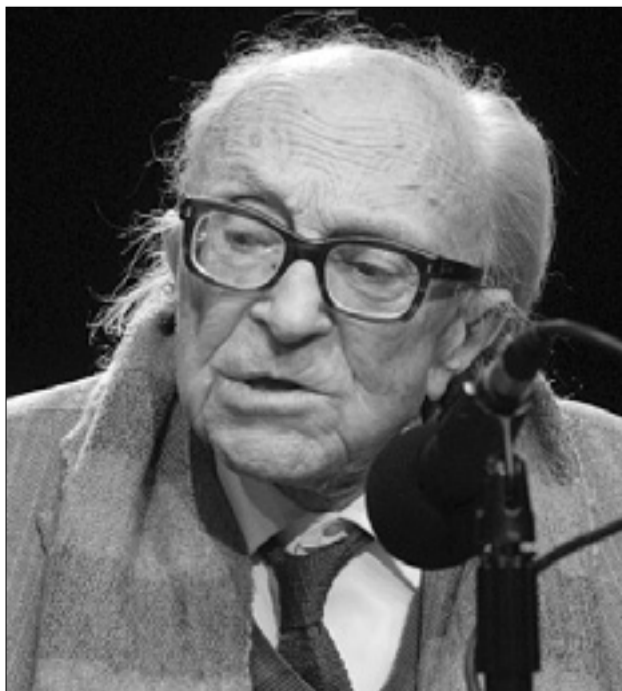
ANKARAN - V četrtek, 30. decembra, je na bencinskem servisu pri nekdanjem mejnem prehodu Lazaret (na slovenski strani) prišlo do ropa. Koprška policijska uprava je obvestilo prejela ob 20.13. Ob prihodu so policisti ugotovili, da sta zamaskirana moška grozila uslužbencu, nato pa iz blagajne vzela gotovino in zbežala. Policisti in kriminalisti so uvedli preiskavo.

IZJAVA BORISA PAHORJA - Po polemikah zaradi intervjuja v PN

»Vse trditve o nacionalizmu in rasizmu so načrtno samovoljne«

TRST - Boris Pahor (na posnetku desno) nam je v zvezi z raznimi komentarji o njegovi izjavi glede izvolitve gospoda dr. Petra Bossmana za piranskega župana v intervjuju za Primorske novice poslal izjavo, v kateri poudarja, da je v njegovi izjavi različno napisano, da nima nič proti temu, da je temnopolt.

»Zato je vsakršno sklepanje o nacionalizmu ali celo rasizmu načrtno samovoljna trditve. Gospoda dr. Bossmana spoštujem, in če bi ga srečal, bi mu za izvolitev čestital,« še piše Pahor. »Drži pa tudi, da sem izjavil, da če so že imeli izvoliti Neslovenca, bi kvečjemu morali izvoliti člana italijanske skupnosti, ki v Piranu živi. V tem je tudi smisel moje kritike, da za razvoj dobrega sožitja obeh skupnosti v mestu ni dobro, da slovenska občinska skupnost v Piranu nima osebnosti za župansko mesto, prav tako tudi ni dobro, da ne pride do izvolitve italijanske avtohtone osebnosti, kakor je do tega že prišlo v Kopru in Izoli. To se pravi, da je pri izvolitvi župana v Piranu imela poglobljeno vlogo ideologija jugoslovanskega internacionalizma, ki nas je pri usodi naših skupnosti drago stala. Od tod tudi načrtna interpretacija mojih izjav,« je v svoji izjavi zapisal Boris Pahor.

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
trst@primorski.eu

Primorski
dnevnik

NOVOLETNI POHOD ZA MIR - Včeraj popoldne po tržaških ulicah

Kjer ni svobode, ni niti verske svobode

Postanek pred svetišči različnih veroizpovedi - Posega Borisa Pahorja in Darie Betocchi

Kjer ni svobode, ni niti verske svobode in kjer ni pravice, ne more biti miru. S tem stavkom bi lahko obnovili vsebino tokratnega Pohoda za mir, ki sta ga v Trstu na včerajšnji prvi dan leta, ki ga je pred časom takratni papež Pavel VI. razglasil tudi za svetovni dan miru, priredila Odbor za mir, sožitje in solidarnost Danilo Dolci in Pokrajinsko omizje za mir. Organizatorji so navdih za letošnjo izvedbo pobude (pohod ima drugače več kot dvajsetletno tradicijo in je - kot je opozoril predsednik Odbora za mir, sožitje in solidarnost Luciano Ferluga - do njega prišlo leta 1985 kot odgovor na kritike takratnega tržaškega župana Giulia Stafferija na račun škofa Lovrenca Bellomija, ker je v stolnici spregovoril v slovenščini) dobili v novoletni poslanici papeža Benedikta XVI., ki je posvečena pomenu verske svobode kot poti k miru.

Pohodniki so se navezali na dejstvo, da je Trst mesto, kjer sobiva več veroizpovedi: nekatere so tu že več stoletij in imajo svoja svetišča, druge pa so se pojavile šele pred nedavnim s prihodom novih priseljencev, ki pa povečini še nimajo primernih svetišč. Tudi na to so želeli opozoriti organizatorji pohoda, ki je v popoldanskih urah krenil izpred stolnice sv. Justa: udeleženci, ki so nosili bakle ter mavrične zastave miru, transparente in napise v slovenščini in italijanščini, so se med potjo ustavili pred nekaterimi nekatoliškimi svetišči: metodistično cerkvijo na stopnišču Scala dei Giganti, grško-pravoslavno cerkvijo sv. Nikolaja na tržaškem nabrežju, evangeličansko cerkvijo na Trgu Panfili in srbsko-pravoslavno cerkvijo sv. Spiridona v Ul. Filzi, kjer so vsakič z minuto molka počastili spomin na žrtve preganjanj in vojn (prav včeraj je svet pretresla vest o novem pokolu, zagrešenem nad koptskimi kristjani v Egiptu).

Pohod se je zaključil pred cerkvijo Novega sv. Antona, kjer je udeležence čakal pisatelj Boris Pahor (Ferluga mu je ob tej priložnosti okoli vratu nadel mavrični šal), ki je, ob spominu na pripadnike protifašističnih in protinacističnih odporniških gibanj, ki so postali žrtve koncentracijskih taborišč, mlade tudi pozval k »miroljubni« jezi proti visokim stroškom za nakup orožja. V imenu Slovenske kulturno-gospodarske zveze je spregovorila Daria Betocchi, za katero je včerajšnji pohod želel dati sporočilo, da svet, v katerem zmagava vedno najmočnejši, ni pravičen svet, izrazila pa je tudi solidarnost do vseh šibkih ter na potrebo po zaščiti manjšin v Furlaniji-Juljski krajini. Ob njej je spregovorila še tržaška pokrajinska predsednica združenja krščanskih delavcev Acli Erica Mastrociani, ki je poudarila predvsem to, da besede »mir« ni mogoče nikoli ločiti od besede »pravica«, dalje je spomnila na 11. člen italijanske ustave, v katerem se zavrača vojna, na koncu pa poudarila pomen zvestobe tako verskim kot ustavnim vrednotam za izgradnjo drugačne, čiste in zdrave Italije, ki naj bo odprta vrednotam strpnosti in solidarnosti. Resnici na ljubo redki udeleženci so prislunili tudi besedam mlade študentke Elise Tessarotto, ki je zastopala skupino Mladi, ki si prizadevajo za mir in je med drugim opozorila tudi na krčenje sredstev, za katerega se je italijanska vlada odločila ravno na področju šolstva ter na področju sodelovanja in razvoja, pri tem pa poudarila potrebo po ozaveščanju mladih o teh vprašanjih, da se ustvari pritisk od spodaj. Udeležence pohoda je na koncu nagovoril p. Antonio Santini iz gibanja Blaženi graditelji miru, ki je opozoril, da nobena vojna ni pravična, humanitarna in inteligentna, preventivna vojna pa je sodobna perverzija. Navezujoč se na encikliko papežev Janeza XXIII. in Pavla VI. Pacem in terris in Populorum progressio, je izrazil tudi nasprotovanje namenjanju izdatnih denarnih sredstev za nakup orožja in se zavzel za razvijanje kulture sprejemanja. (iz)

Udeležence pohoda, ki so krenili izpred stolnice sv. Justa (desno), sta pred cerkvijo Novega sv. Antona nagovorila tudi pisatelj Boris Pahor in predstavnica SKGZ Daria Betocchi

KROMA

NOVO LETO - V otroški bolnišnici Burlo Garofolo

V Trstu je bila prva Adele

V Furlaniji-Juljski krajini je bila peta po vrsti - V letu 2010 se je v Burlu rodilo nekaj več kot 1800 otrok

Prva novorojenka v letu 2011 je v tržaški otroški bolnišnici Burlo Garofolo privekala na svet ob 2.35. Ime ji je Adele, včeraj je tehtala 2,6 kilograma, tako ona kot mamica sta povsem zdravi. Na deželni ravni je bila Adele peta novorojenka v tem letu, »rekorderka« je Giulia iz Chionsa, ki se je rodila par minut po polnoči. V bolnišnici Burlo Garofolo se je v letu 2010 rodilo nekaj več kot 1800 otrok, za odtенок več kot v letu 2009

KROMA

CERKEV - Novo leto

Nadžkof Crepaldi o verski svobodi

Prehod iz starega v novo leto je obhajala tudi Cerkev, za katero je prvi dan leta tudi pomemben verski praznik Božje matere Marije in svetovni dan miru. Tržaški verniki so se že na Silvestrovo zbrali v stolnici sv. Justa pri besednem bogoslužju, med katerim so zapeli tudi tradicionalno zahvalno pesem ob koncu leta. Tržaški škof, nadškof msgr. Giampaolo Crepaldi, je v svojem nagovoru izrazil zahvalo za številne dogodke, ki so v preteklem letu zaznamovali življenje tržaške Cerkev, od odločitve za izvedbo škofijske sinode, kulturnega dialoga z mestom in leta duhovništva z novimi duhovniškimi poklici do karitativne dejavnosti in živahnega duhovnega življenja predvsem na področju Marijinega čiščenja. Obenem je poudaril stališče, da kristjani ne smejo opustiti zahteve, po kateri je krščanstvo ne samo koristno, ampak neobhodno potrebno za gradnjo resničnega razvoja človeške osebe in družbe. Msgr. Crepaldi je poudaril tudi pomen juljskega koncerta Poti prijateljstva v Trstu ob udeležbi predsednikov Italije, Slovenije in Hrvaške, ki je za mesto potrdil potrebo in nujno po tem, da se obrne stran in da se ne gleda več na preteklost, ampak na prihodnost, ki jo je treba graditi v znamenju sprave in civiliziranega prijateljstva.

V dopoldanski homiliji med včerajšnjo slovesno mašo na prvi dan leta pa se je nadškof zaustavil pri poslanici papeža Benedikta XVI. ob svetovnem dnevu miru, v kateri je govor o pomenu verske svobode kot poti k miru. Msgr. Crepaldi je pri tem opozoril, kako v svetu obstajajo številne oblike omejevanja ali zanikanja verske svobode ter diskriminacije in marginalizacije na podlagi vere, vse do preganjanja in nasilja. Verska svoboda je zakoreninjena v samem človekovem dostojanstvu in je usmerjena v iskanje resnice, zato je resnično taka, ko je v skladu z iskanjem resnice in s polno resnico človeka, je dejal tržaški škof, ki je obsodil fanatizem, fundamentalizem in prakse, ki so v nasprotju s človeškim dostojanstvom. Msgr. Crepaldi se je še posebej zaustavil pri tistem delu papežev poslanice, v katerem je govor o preganjanju kristjanov, ki predstavljajo komponento, ki je danes v svetu najbolj preganjana in diskriminirana, pri tem pa poudaril, da se nasilja ne presega z nasiljem, ampak z vero, upanjem in pričevanjem božje ljubezni. Tržaški škof je tudi izrazil pričakovanje, da se bodo v zahodnem svetu, zlasti v Evropi, nehali predsodki in nasprotovanje do kristjanov zaradi dejstva, da želijo le-ti usmerjati svoje življenje v skladu z vrednotami in načeli evangelija. Evropa se mora znati spravit s svojimi krščanskimi koreninami, ki so temeljnega pomena za razumevanje vloge, ki jo je imela, jo ima in jo želi imeti v zgodovini, je dejal Crepaldi.

Podobne misli je nadškof Crepaldi poudaril tudi v pridigi med včerajšnjo večerno mašo ob svetovnem dnevu miru v cerkvi Novega sv. Antona, kjer se je ponovno navezal na poslanico Benedikta XVI., pri tem pa je poudaril predvsem nekatere misli. Tako je dejal, da priznavanje, zaščita in promocija verske svobode ne pomenijo, da sta družba oz. država nevtralni glede resnice in dobrega oz. resnice verstev. Dalje, načelo verske svobode ne pomeni sprejemanja verskega relativizma, saj bi to pomenilo zanikanje vsakršne vezi med versko svobodo in resnico. Verska strpnost tudi ne prinaša segregacije vere in morale v zasebno sfero, saj verske svobode ni mogoče živeti le v zasebnosti, je dejal msgr. Crepaldi.

VELIKI TRG - Zabava na prostem z več tisoč obiskovalci

Veličasten ognjemet okronal silvestrski večer

Kljub prepovedi v gneči veliko petard - Mlad moški si je poškodoval nogo

Utrinki z noveletne zabave na Velikem trgu

KROMA

Služba 118: v eni noči 45 posegov zaradi močne vinjenosti

Novoletne zabave so ponovno postavile v ospredje problem prekomernega uživanja alkoholnih pijač. Služba 118 je na Tržaškem v noči na 1. januar med 20. in 8. uro skupno zabeležila tristo klicev, rešilci pa so morali poseči v 61 primerih. Podatek sam po sebi po besedah uslužbencev operativno komunikacijskega centra sicer ne predstavlja kakega posebnega rekorda, saj je v skladu s povprečjem. V resnici je bil prvi del večera precej miren, noč pa zelo razburkana. Rešilci so vsega skupaj posegli, kot omenjeno, 61-krat, kar v 45 primerih pa je šlo za težave z uživanjem alkohola. Našteli so kar nekaj primerov zastrupitve z alkoholom, tudi hujših, v mnogih primerih so se v težavah znašli mladi, vključno z mladoletniki. Problem se pojavi ob vsakem večjem prazniku (na primer v pustnem času, a tudi ob poletnih sobotnih večerih). Pri službi 118 opozarjajo, da povečano število klicev zaradi težav z vinjenostjo ovira delo operaterjev in zdravstvenega osebja, zaseda telefonske linije in onemogoča rešilcem, da bi bili na razpolago za druge posege.

Ob ugodnem vremenu se je tudi letos ogromno ljudi odločilo, da vrhunec silvestrskega večera preživi na Velikem trgu. Trg je bil opolnoči nabito poln. Oder ni bil velik, bil je na tovarnjaku, parkiranem pri nabrežju, tako da so bili povezovalci in glasbeniki obrnjeni proti županstvu, gledalci pa proti morju. Prav nad Tržaškim zalivom se je opolnoči razbohotil veličasten ognjemet. Pred in po njem sta množico zabavala zlasti DJ-ja Dario Oldani in Eugenio La Medica. Na trgu se je zbralo

več kot deset tisoč ljudi, zabavo sta priredila Občina Trst in radio RTL ob podpori Dežele FJK. Tržaška kvestura je včeraj sporočila, da večjih težav z varnostjo ni bilo. Gre pa omeniti, da je bilo kljub prepovedim opaziti na trgu steklenice piva (dovoljene so bile samo plastenke) in predvsem obilo petard. Le-te so v gneči zelo nevarne, k sreči pa večjih nesreč ni bilo. V mestu se je po podatkih policije poškodoval le mlajši moški, ki je moral v bolnišnico, ker mu je petarda počila pod nogo.

PRILJUBLJEN OBIČAJ - Mario Cigar in Franco Rizzi po svoje proslavila prihod novega leta

Tradiciji »toča« se nista izneverila

Mario Cigar je v mrzlo morje skočil s pomola pri Čedazu, Franco Rizzi pa malo naprej, pri kopališču Topolini - Po skoku zdravica s penino in rezino panetona

Starosta tržaških noveletnih skakalcev v vodo Mario Cigar (levo) in Franco Rizzi se tudi letos nista izneverila tradiciji noveletnega »toča«

KROMA

Skok oz. »toča« v mrzlo morje: tudi to je v Trstu novo leto. Tržaško mesto se lahko pohvali z večdesetletno tradicijo tega originalnega načina pozdrava novemu letu in tudi tokrat ni

manjkal najpomembnejši predstavnik te tradicije, Mario Cigar, ki bo letos dopolnil 70 let in se ponaša z več kot štiridesetletnim »stažem« noveletnega skakalca v vodo. Cigar se je včeraj

nekaj pred poldne kot vsako leto pojavil na pomolu pri Čedazu, od koder je tudi tokrat skočil v deset stopinj mrzlo vodo in tako prispeval mestu svoje noveletno voščilo.

Na prvi dan leta pa se hladnim morskim valovom ne preda samo Cigar. Že pred dobrimi dvajsetimi leti se mu je pridružil tudi priljubljeni DJ Franz oz. Franco Rizzi, ki je v morje

skočil le nekaj sto metrov naprej od Čedaza, pri kopaljšču Topolini, po prihodu iz vode pa je skupaj s prisotnimi s peničim vinom in rezino »panettona« počastil začetek novega leta.

SV. MARIJA MAGDALENA ZGORNJA - Včeraj med 2. in 3. uro ponoči v Ulici Bonazza

V novoletnem požaru zakonca izgubila življenje

Attilia Pisanija in Gianni Gergolet, ki se je odzvala na sosedin telefonski klic, je zadušil dim - Vzroke preiskujejo

Hiša v Ulici Bonazza in posledice požara

KROMA

Prehod v leto 2011 je bil v Ulici Bonazza, pri Sv. Mariji Magdaleni Zgornji, zelo žalosten. Ponoči sta v veliki hiši na številki 65/1 umrla domačina, zakonca Attilio Pisani (nekoč Piščanc) in Giovanna Gergolet, stara 69 in 70 let. Usoden je bil požar, ki se je iz pritličja razširil v zgornja nadstropja. Mož in žena sta se zaradi vdihanega dima zadušila, še preden so se gasilci prebili do njiju. Najprej sta jima poskusila pomagati sosed, Pisanijeva sestrična je z Gergoletovo celo govorila po telefonu. Vzroki požara še niso pojasnjeni, kakor tudi ne, kje je točno začelo goreti.

Trinadstropna hiša z vrtom se nahaja v predmestju, na koncu ozke Ulice Bonazza, ki je vzporedna z Reško cesto. Včeraj ponoči so po vsej okolici po pričevanju sosedov močno pokale petarde, marsikdo se je prestrašil. Do tragičnega dogodka, katerega vzroke in okoliščine preiskuje policija, je prišlo med 2. in 3. uro. Včeraj je sprva kazalo, da se je požar vnel na dvorišču in nato prizadel garažo. Omenjalo se je, da je požar morda povzročila petarda ali raketa, gasilci pa so v svojem poročilu domnevali, da je začelo goreti v garaži. Morda je bil kriv kratek stik, tega še ne ve nihče. V garaži je bilo precej vnetljivih stvari, zgorole je kar nekaj lesenih predmetov. Gost dim in toplota sta se dvignila do zgornjih nadstropij. V prvem nadstropju stanuje najmlajša hči, včeraj pa je ni bilo doma, saj je novo leto praznovala v Miljah. V zgornjem nadstropju pa sta bila zakonca, za katera je bil vdihani dim usoden.

Gasilci so prejeli klic ob 2.43, iz tržaškega sedeža je krenilo 16 gasilcev s petimi vozili. Dostop do hiše je bil vse

prej kot enostaven. Najprej je gasilska vozila ovirala zapornica, nato pa številni avtomobili, ki so bili parkirani na obeh straneh ozke Ulice Bonazza. Vodo so črpali iz ustreznega gasilskega vozila, med-

tem ko je najbližji priključek za hidrante na Reški cesti. Nekateri gasilci so z dihalnimi maskami stopili v garažo, požar so gasili tako v hiši kot od zunaj. Uporabili so tudi motorne ventilatorje za od-

stranjevanje dima, iz garaže so odnesli več plinskih jeklenk in jih na dvorišču ohladili. Medtem je del gasilcev prodrl v zadnje nadstropje, kjer pa za stanovalca ni bilo več pomoči. Gasilci so se po gašenju zadržali do 10. ure, vse so podrobno pregledali in na dvorišču so nagrmadili zgorole predmete. Gmotna škoda je precejšnja, sodstvo je zaradi preiskave dalo zaseči hišo.

Zakonca nista umrla v snu, vsaj gospa Gergolet ne. Tik pred smrtjo je namreč po telefonu govorila s sosedo in možovo sestrično Marino Vecchiet. Na številkah 65, 65/1 in 65/2 stojijo tri podobne hiše, vsi so Pisanijevi sorodniki. V prvi hiši stanuje svakinja, v tretji sestrična, vmes pa nesrečna zakonca s hčerjo in zetom. Gospa Vecchiet je z možem Ambrogio Apollonio pričakala polnoč na Velikem trgu, okrog 2. ure pa sta se doma odpravljala spat. Iz kopalnice je skozi okno pogledala proti hiši na severni strani in v okenskem steklu opazila odsev plamenov. Poklicala je moža in skupaj sta pogledala proti bratrančevi hiši. »Gorelo je zunaj, pod balkonom. Telefonirala sem, odgovorila je Gianna. Povedala sem ji, da gori. Ona se je prestrašila in prekinila pogovor.« Priletni gospod Apollonio je stekel iz hiše, splezal čez ograjo na sosedovo dvorišče in pobral gumijasto cev za zalivanje. Toda voda je bila ponoči zaprta, da ne bi cevi zmrznile. Vrnil se je domov in poiskal svojo cev, ki pa je bila prekratka. Medtem je gospa Vecchiet obvestila gasilce in poskusila spet poklicati sosedo, telefon pa je bil zaseden. Ni je več slišala. Pa še nečesa se spominja. Pri sosedih je zagledala moškega. Ni ga dobro videla, domnevala je, da je to bratranec Attilio. Poklicala ga je, a je izginil. Gospod Pisani se je po besedah druge sosedbe baje zatekel na balkon, a je nato spet stopil v sobo, da bi rešil ženo.

Sosedje so si včeraj žalostno ogledovali ostanke požara. Pokojnika so vsi poznali, šlo je za dobrasrčen, prijazen par. »Družina Pisani živi tu že več generacij, dedje in predniki so obdelovali zemljo in nosili zelenjavo na Ponteroš,« je dejal sosed Giorgio Mettullo. V bližini je še vedno družinska njiva, gospod Attilio (Tilio) pa je imel drug poklic. Pred upokojitvijo je bil bančni uslužbenec, delal je v podružnici banke Cassa di Risparmio pri Sv. Ani. Bil je edini moški v družini, saj mu je žena Gianna povila tri hčere, ki so zdaj stare od 30 do 40 let, le-te pa so ju osrečile s štirimi vnukinjami. (af)

OBILAČILA IN OBUTEV - Decembra so bile že »posebne ponudbe«

Od jutri zares: uradno se začne sezonska razprodaja

Po božiču so že v marsikateri trgovini znižali cene

KROMA

Vesela pomlad in Kraški dom zapela rajonom

Mladinski pevski zbor Vesela pomlad in moški pevski zbor Kraški dom sta bistveno pripomogla k uveljavitvi tržaških rajonov Rojan in Melara na četrti izvedbi tekmovanja tržaških rajonov. Zbor Vesela pomlad je pod vodstvom Andreje Štucin in ob klavirski spremljavi Alenke Cergol privedel Rojan do osvojitve drugega mesta. Rojan je na skupni lestvici zbral 105 točk, medtem ko je prvuvrščena Stara mitnica osvojila 145 točk (zastopal jo je zbor Liceja Petrarca pod vodstvom Francesca Calandre. Na tretje mesto se je uvrstil Sv. Ivan, sledijo Škedenj, Čarbola in Melara s pevskim zborom Kraški dom, ki ga je vodila Vesna Guštin Grilanc. Prireditev je potekala v cerkvi na Trgu Rosmini, privabila pa je več kot 500 ljudi.

Naravoslovni didaktični center v Bazovici odprt

Tudi v nedeljo 2. januarja bo Naravoslovni didaktični center v Bazovici (Centro didattico naturalistico - Bazovica št.224, Trst - telefon 040 3773677 ali 336 6867882) odprt od 9. do 17. ure. Struktura, ki jo je realizirala in jo upravlja deželna Gozdna uprava, prikazuje na sodoben način lepote kraške narave ter tematike o gozdovih in biotske raznolikosti.

V prostorih centra poteka razstava jedkanic »Moja pripoved...« umešnice Judit Horvath Fontane, obenem pa je možen ogled jaslic, delo družine Dessenibus, ki so postavljene v prelepe zasnežene Sv. Višarje. Obiskovalci si lahko ogledajo center tudi med delavniki in sicer od ponedeljka do petka od 9. do 13. ure, le v četrtek 6. januarja bo center zaprt. Vstop prost.

Cavour in Trst

Odbornišтво za kulturo Občine Trst sporoča, da bo v nedeljo, 2. januarja 2011, v muzeju na gradu sv. Justa ob 11. uri voden ogled razstave Cavour & Trieste. Udeleženci bodo vstopnino plačali po znižani ceni 3,50 evra. Drugače je razstava na ogled do 5. junija 2011 vsak dan s sledočim urnikom: od novembra do marca od 9. do 17. ure, od aprila do junija pa od 9. do 19. ure. Možno se je predhodno dominiti za vodene ogledne skupine in šole: v tem primeru je treba klicati na številko 040-6754480 ob ponedeljkih med 9. in 13. uro in ob sredah med 13. in 17. uro.

Srebrne vrtnice

Tržaško združenje trgovcev na drobno bo jutri v gledališču Rossetti voščilo Dobro leto Trstu s predstavo Musical StarT's stalnega gledališča Furlanije-Julijske krajine. Na sporedu bodo odlomki iz najbolj znanih musicalov, izvajali in peli bodo mladi tržaški pevci in otroški evski zbor, ki je že sodeloval pri musiclu Evita, pod umetniškim vodstvom Frabrizia Angelinija. V okviru prireditve bo združenje podelilo srebrne in kristalne vrtnice, prve za poklicno in kulturno pomembne dosežke, drugo pa športnikom, ki so se izkazali v pretekli sezoni. Začetek prireditve ob 21. uri.

Pepelka za otroke

V gledališču Bobbio se bo danes s pravljico Pepelka in magično drevo nadaljevala revija pravljic za otroke gledališča Contrada. Predstava je namenjena otrokom od 3. do 10. leta starosti, pri njej pa sodelujejo Valentino Pagliei, Paola Saitta in Lorenzo Zuffi, režija Maurizio Zacchigna. Pravljico Pepelka in magično drevo bo na ogled od danes do srede, 5. januarja, ob 16.30, v četrtek, 6. januarja pa bosta na sporedu dve predstavi, in sicer ob 11. uri in ob 16.30. Vstop 6 evrov, abonenti gledališča Contrada 1 evro.

VILEŠ - Deželni koordinacijski odbor zamrznil načrt

Ikea ne bo dobila kina »Največ tvega Gorica«

klavzula sveta za lokalne avtonomije bi lahko sprevrgla smisel deželnega zakona o filmu

TRZIŠKI KINEMAX
ALTRAN

Deželni koordinacijski odbor za kinodvorane je v prejšnjih tednih zahteval enoletno zamrznitev načrta, ki bi omogočil odprtje kina v komercialnem centru Ikea v Vilešu. Pravilnik bi moral po načrtih deželne uprave stopiti v veljavo letos, člani koordinacijskega odbora pa menijo, da ga je treba bolje preučiti, saj bi lahko sprevrgel smisel deželnega zakona o filmu iz četa 2006.

Stališče koordinacijskega odbora, s katerim naj bi soglašal tudi pristojni deželni odbornik Elio De Anna, je spodbudila predvsem klavzula, ki je bila v deželni pravilnik o odpiranju kinodvoran vključena pred nedavnim na zahtevo sveta za lokalne avtonomije. Leto bi namreč omogočala odprtje kina v prvem »Ikea Shopping centru« v Italiji, ki ga svetovno znana švedska družba namerava predati namenu spomladni 2012 v Vilešu. Prvotni načrt, ki ga je letos poleti odobrila deželna uprava, je namreč dopuščal odprtje novih multipleksov (skupaj s trgovinami in lokali) le v pokrajinah, v katerih je razmerje med gledalci in številom sedežev v kinodvoranah nižje od deželnega povprečja, in pod pogojem, da na razdalji 15 kilometrov ni drugih kinodvoran. Na teh podlagi bi v deželi Furlaniji-Juljski krajini lahko odprli nov kino le v videmski pokrajini, kjer pa trenutno ni zanimanja za tovrstne projekte. Svet za lokalne avtonomije pa je v prejšnjih tednih po pregledu pravilnika predlagal vključitev klavzule, s katero bi se ostale pokrajine, tudi goriška, lahko izognile omenjenim omejitvam v primeru, ko bi šlo za odprtje multipleksa, ki bi privlačil tudi gledalce iz drugih dežel in sosednjih držav. Tak primer bi kino v komercialnem centru Ikea v Vilešu, ki bi ga tako kot trgovino s pohištvom obiskovali tudi slovenski, hrvaški in avstrijski državljani. Motivacija očitno ni prepričala predstavnikov koordinacijskega odbora za kinodvorane, ki menijo, da bi odpiranje novih multipleksov lahko zadalo zelo hud udarec ostalim kinodvoranam, ki se že danes spopadajo s težko situacijo.

Vest o morebitnem odprtju multipleksa v Vilešu je najbolj vznemirila upravljatelje kinodvoran v Gorici in Trziču; kot znano, oba Kinemaxa upravlja Transmedia, hčerinska družba slovenske finančne družbe KB 1909. Od prevzema kina Vittoria na Travniku leta 1991 dalje ima filmska distribucija v goriški pokrajini namreč slovenski pečat. »Multipleks v Vilešu bi zadal smrtni udarec goriškemu Kinemaxu, resno ogrožen pa bi bil tudi trziško kino,« pravi Giuseppe Longo, direktor Transmedie. Letos so sicer tako v goriškem kot v trziškem Kinemaxu prodali več vstopnic kot lani (približno 56.500 proti 55.300 v Gorici, 180 tisoč proti 160 tisoč pa v Trziču), multipleks v Vilešu pa bi kljub temu obsodil kinodvorani na propad. Ko bi kino na Travniku ne preživel, bi to pomenilo ne samo hud udarec za mestno središče, ki skuša na novo oživeti, a obenem osiromašenje za vso Gorico. Mesto bi ostalo brez kinematografa, potem ko je s filmom tesno povezana mestna kultura, od filma pa živi danes tudi smer Dams Videmske univerze, ki ima sedež v Hiši filma.

GORICA - Za plačevanje denarnih kazni nad 200 evrov

Globe na obroke

Pravico do obročnega plačevanja imajo le občani, katerih dohodki ne presegajo 10.628 evrov letno

Občani, ki so zaradi brezposelnosti, zelo nizke pokojnine ali drugih vzrokov v hudi ekonomski stiski, bodo odslej lahko plačevali globe na obroke. Goriški občinski odbor je na zadnjem zasedanju sprejel sklep, ki predvideva možnost obročnega plačila denarnih kazni, ki so jih izdali goriški mestni redarji. Sklep so izdali na podlagi člena št. 202 novega prometnega zakonika in številnih prošelj, ki so jih prejeli, pri tem pa je uprava imela v mislih predvsem številne voznike, ki so jih v prejšnjih letih pri prečkanju križišč ob rdeči luči na semaforju zasačile fotokamere T-Red.

Po sklepu goriškega občinskega odbora lahko za obročno plačilo glob zaprosijo le občani, ki si zaradi hude finančne stiske ne morejo privoščiti plačila celotnega zneska. Dohodki, ki so jih letos prijavili, ne smejo presežati 10.628 evrov. Ali občanov ekonomski položaj odgovarja predpisanim rekvizitom, preverjajo mestni redarji. Za plačilo na obroke je mogoče zaprositi le v primeru, da globa presega dvesto evrov. Za denarne kazni, ki ne presegajo 2.000 evrov, je dovoljenih največ 12 mesečnih obrokov, za denarne kazni do 5.000 evrov pa 24 mesečnih obrokov. Globe nad 5.000 evrov je mogoče razdeliti na 60 obrokov. Posamezen obrok mora znašati najmanj 100 evrov. »V primeru, da upravičenec ne plača prvih dveh obrokov, izgubi pravico do ugodnosti,« še piše v sklepu občinskega odbora, ki je že stopil v veljavo. (Ale)

Goriški mestni redar v akciji (desno) in osovražene fotokamere T-Red (zgoraj)

BUMBACA

NA NOVOLETNI DAN

Tri dojenčice

Tržiška porodnišnica je tokrat prehitela goriško

Goriška in ... BUMBACA

Tržiška porodnišnica se v goriški pokrajini lahko pohvali s prvim rojstvom v letošnjem letu. Včeraj dve minuti po prvi uri ponoči se je rodila mala Anna Molinari; osrečila je 41-letno mamico Cristino Giovannini iz Trsta in 42-letnega očeta Alda Molinarija, ki je po rodu iz Modene. Ob rojstvu je deklica tehtala 2,958 kg, pridružila pa se je sedemletnemu bratcu Alessandru. Srečna družina živi v Gradišču, tako oče kot mama pa sta zaposlena kot uradnika.

Tudi v goriški porodnišnici se je kot v prva v letu rodila deklica. Včeraj ob 11.07 je privekala na svet mala Maria Elena Antonietta Braida, ki je raz-

... tržiška dojenčica ALTRAN

veselila mamico Anno in očeta Pietra. Novorojenka tehta 2,870 kg in je dolga 48 centimetrov; staršema je včeraj popoldne v imenu občinske uprave čestitala odbornica Silvana Romano. Včeraj ob 15.07 se je v Gorici rodil tudi mali Lorenzo, sicer šesti otrok občinskega svetnika levosredinske liste »Progetto Gorizia« Bernarda De Santisa.

V šempetrski porodnišnici je včeraj ob 7.46 kot prva v letošnjem letu na svet prijokala dojenčica Maša Trošt; težka je bila 4,020 kg, dolga pa 54 centimetrov. Do popoldanskih ur je bil to tudi edini porod, ki so ga v šempetrski splošni bolnišnici imeli 1. januarja.

GORICA-NOVA GORICA - Razprodaje

Jutri začetek popustov Trgovine danes odprte

Jutri, 3. januarja, se bodo tudi v Gorici uradno začele sezonske razprodaje, ki bodo trajale do 31. marca. Nekatere trgovine v goriškem mestnem središču, predvsem na Korzu Italija, bodo sicer odprte že danes popoldne, večina trgovin pa se bo razprodaj lotila jutri. V posameznih trgovinah v mestu so sicer za zveste stranke že v zadnjih tednih začeli izvajati posebne akcije in popuste, od minulega petka pa so lahko po izložbah razobesili napise s predznakom »minus« pred cenami oblačil, obutve in raznorazne opreme. Zimska sezonska razprodaja tekstilnega blaga in obutve se bo jutri začela tudi v Sloveniji. Kot vsako leto se je dobro držati nasvetov združenj potrošnikov, ki kupce vabijo k pozornosti. Potrošniki morajo nadzorovati trgovce in preverjati, ali spoštujejo pravila, po katerih morajo ločevati blago po znani ceni in tisto, ki ga še prodajajo po polni ceni. Blaga, ki so ga potrošniki kupili po znižani ceni, ni mogoče zamenjati samo v primeru, da je brezhibno. Drugače imajo potrošniki pravico, da artikel zamenjajo ali dobijo nazaj denar, vendar le v primeru, da imajo s seboj blagajniški listek. Združenja za zaščito potrošnikov tudi svetujejo, naj občani ne zaupajo trgovinam, ki obljubljuje prevelike popuste. Večkrat se namreč za tem skrivajo težave pri prodaji artiklov, ki za tržišče niso več zanimivi. Združenje vabi potrošnike, naj se raje obračajo na trgovine, ki jih bolje poznajo in jim zaupajo, saj bodo s tem imeli več jamstev, da ne kupujejo blaga iz starih kolekcij.

POKRAJINA - DS

»Primarne volitve bodo, če bosta dva kandidata«

»Pokrajinski upravi ne dajemo negativne ocene, je pa res, da bi lahko bila učinkovitejša.« Tako pravi pokrajinski koordinator slovenske komponente Demokratske stranke Aleš Waltritsch, ki ne odklanja primarnih volitev za izbiro kandidata za predsednika pokrajine, če bo v ta namen zbranih dovolj podpisov. »Statut Demokratske stranke, ki smo ga potrdili pred nekaj meseci, daje možnost sklica primarnih volitev, če svojega kandidata predstavi dvajset odstotkov članov ali pa ena tretjina pokrajinskega tajništva,« pojasnjuje Waltritsch in nadaljuje: »Če je en del članov prepričan, da ima boljšega kandidata od Enrica Gherghetta, in bo nato tudi zbral zadostno število podpisov, potem bomo v stranki priredili primarne volitve.«

Doslej je vložitev kandidature napovedal edino dosedanji predsednik pokrajine Gherghetta, baje pa nihče od njegovih morebitnih tekmecev še ni začel zbirati podpisov. Čas za njihovo vložitev bo zapadel 7. januarja, saj so tako določili na zadnjem zasedanju pokrajinske skupščine Demokratske stranke. Gherghetta za svojo kandidaturu ne potrebuje zbiranja podpisov, saj ima kot dosedanji predsednik pravico, da se še enkrat predstavi volivcem. Njegovi morebitni protikandidati morajo podpise zbrati kot rečeno do 7. januarja, nato pa bo njihovo prošnjo pregledalo pokrajinsko tajništvo. V primeru, da bo vse v redu, bo med 10. in 15. januarjem zasedanje pokrajinske skupščine, nato pa se bo pokrajinski predsednik skupaj z drugimi strankami leve sredine dogovoril za izvedbo primarnih volitev. Na njih bi se lahko kandidatom Demokratske stranke pridružili še morebitni kandidati drugih levosredinskih strank.

Waltritsch glede primarnih volitev še pravi, da lahko odigrajo pomembno vlogo pri vključevanju ljudi v procese odločanja; po drugi strani koordinator slovenske komponente ugotavlja, da primarnih volitev ne gre izpeljati v zadnjem hipu.

PODGORA

Urejajo novo igrišče

Rajonski svet za Podgoro je v prejšnjih dneh s strani goriških občinskih uradov dobil zeleno luč za ureditev pomožnega nogometnega igrišča, ki ga bo upravljal nogometni klub Piedimonte. Društvo ima namreč danes na razpolago le večje nogometno igrišče med Ulicama Madonnina del Fante in Grappate, neizkoriščeno zemljišče ob njem pa bi podgorskim nogometnašem služilo za treninge. Predsednik podgorskega rajonskega sveta Walter Bandelj računa, da bo rajonski svet, ki se zavzema za uresničitev in pospešitev projekta, v prihodnjih desetih dneh lahko že začel z odstranjevanjem dreves in grmov z zemljišča, ki je sicer v občinski lasti, nato pa bodo s pomočjo goriškega CONI-ja poskrbeli za zravnanje igrišča. »Tudi del sredstev, ki nam jih je občinska uprava dodelila iz t.i. "zakladka", bomo namenili ureditvi pomožnega igrišča, in sicer 15.000 evrov,« je povedal Walter Bandelj, po katerem bo igrišče dokončano čez približno tri mesece.

GORIŠKA - Tradicionalno silvestrovanje z ognjemetom in glasbo

Množica ljudi na Travniku, skupina mladih na urgenci

Vinjeni mladoletniki potrebovali zdravstveno oskrbo - Razmeroma mirna noč za policiste

Ognjemet nad goriškim gradom (levo) in mladina na Travniku (desno), silvestrovanje pod šotorom v Novi Gorici (zgoraj)

BUMBACA

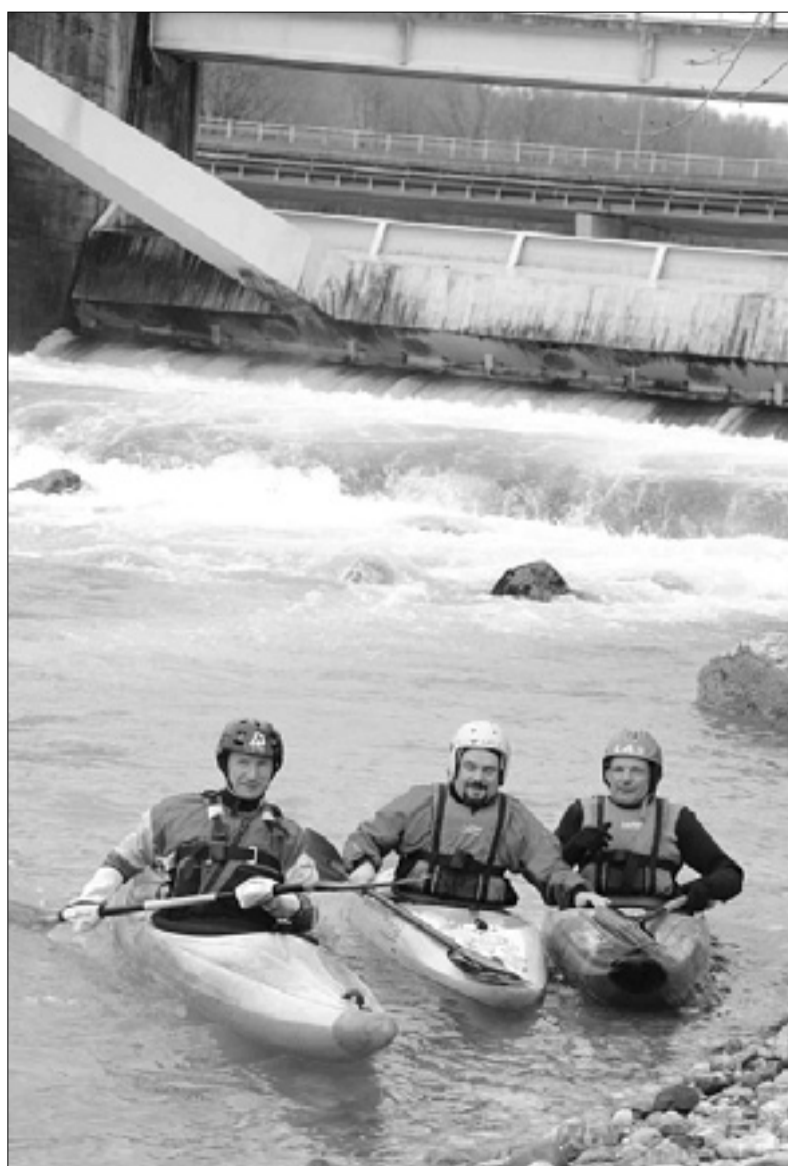
OB NOVEM LETU - S kajakom od Štandreža do Sovodenj

Trojica po deroči Soči

Za spust po narasli reki so potrebovali polovico manj časa kot v minulih letih

Zaradi razlogov različne narave se je včerajšnjega novoletnega spusta po kar deroči Soči udeležila le trojica privržencev veslaških podvigov, ki se ni hotela izneveriti vsakoletni kajakaški zdravici ob začetku leta. Vsi trije so člani društva Šilec in so stalni udeleženci teh spustov, dva izmed njih pa sta bila prisotna na vseh dosedanjih izvedbah. Trojica je sedla v kajake v Štandrežu pod sejmskim razstaviščem. Še do pred kakim letom je bil breg na tem območju lahko dostopen in prijeten za sprehajalce, zadnje vodne ujme pa so ga tako razdejale, da je vsak dostop do reke skorajda onemogočen. Podobno sliko kažejo tudi bregovi Soče pod avtocestnim mostom pri Sovodnjah, kjer je bil cilj kratke regate. Zaradi širitve avtoceste in prisotnosti kamionov in drugih gradbenih vozil so bregovi Soče raztrgani, kot da bi šlo za vojaški poligon.

Vodostaj Soče je bil včeraj precej visok, tako da so krhka plovila postala pravi dirkalniki. Po navadi so kakih šest kilometrov dolgo traso premagali v nekaj manj kot uri, včeraj pa so od starta do cilja neukrotljivi ljubitelji vesla potrebovali le dobre pol ure. Na koncu sta jih čakala topel čaj in prigrizek, niso manjkali pa ni niti peneče vino in druge dobrote, za katere vselej poskrbi gospa Majda. Enemu od udeležencev spusta ni bilo dovolj polurnega veslanja po mrzli vodi, tako da se je pred pitjem čaja v kopalnikah pognal v deroče valove in se »umil«, kot je sam povedal. Nazdravili so tudi rojstvu malega Maja, prvorojenca Mateja Makuca, tudi vnetega kajakaša, ki ga včeraj zaradi proslavljanja prihoda novo-rojenčka ni bilo na startu. Trije udeleženci so obljubili, da si prihodnje leto ponovno voščijo na kajakaški način, saj so prepričani, da je bil včerajšnji slab odziv le sad naključja in da ne predstavlja usihanja zanimanja za soški spust. (vip)

Trije kajakaši na startu pod sejmskim razstaviščem

BUMBACA

Silvestrsko noč so mnogi Goričani preživeli na Travniku in v središču mesta, kar nekaj mladih pa je zaradi prekomernega pitja začetek novega leta pričakalo na oddelku prve pomoči goriške bolnišnice. Skupno so nudili zdravniško oskrbo osmim dekletom in fantom, v glavnem mladoletnikom, ki so se ga pošteno napili, je včeraj povedal operater službe 118 in pojasnil, da so vinjenim mladeničem dali zdravila in infuzijo, potem pa so se fantje in dekleta v spremstvu staršev lahko vrnili domov. Precej dela z vinjeno mladino so imeli tudi bolničarji in zdravniki dveh rešilnih vozil, ki so zagotavljali zdravstveno oskrbo med silvestrovanjem na Travniku. Slišati je, da so se štirje mladi, ki jih je očitno zaužili alkohol dobro ogrel, slekli in nato praznovali na pol goji. Peščica vinjenih mladeničev - zdravstveno oskrbo naj bi jih skupno potrebovalo dvanajst - vsekakor ni skvarila prazničnega razpoloženja.

Štiri tisoč ljudi na Travniku

»S potekom silvestrovanja smo zelo zadovoljni, saj je bilo poleg Goričanov tudi veliko gostov iz sosednjih krajev,« pravi občinski odbornik Stefano Ceretta in pojasnjuje, da je bilo udeležencev okrog štiri tisoč. Do ene ure ponoči je bilo na trgu tudi veliko družin z otroki, nato pa so se na Travniku zbrali predvsem mladi, za zabavo katerih sta skrbela DJ Toky in DJ Carmine. Pred polnočjo, ko so med ognjemetom dvignili glasbo na ves glas, so na osrednjem trgu peli gojenci glasbene šole Roland. Sodeč po ognjemetih in raketah, ki so opolnoči letele v zrak, je bilo vsekakor letos v Gorici in okolici več ljudi doma kot v prejšnjih letih. Očitno se je spričo gospodarske krize marsikdo odločil, da preživi silvestrovanje v domačem okolju in da se namesto belih tednov in silvestrskih večerij zadovolji s pokanjem. Nekaj petard je kljub prepovedi počilo tudi na Travniku, večina udeležencev praznovanja pa je prepoved njihove uporabe upoštevala.

Policisti so preživeli precej mirno silvestrsko noč, saj se k sreči ni pripetila nobena resna nesreča, gasilci pa so obvladali dva manjša požara. Zagorela sta šotor v Ulici Alfieri v Gorici, na katerega so odvrgli pe-

tardo, in manjše skladišče v Marianu, kjer ima občina razno opremo; po vsej verjetnosti je bil požar v Marianu podtaknjen, storilci pa so zaenkrat neznani.

Neprijetno presenečenje se včeraj zjutraj doživeli lastniki vozil, parkiranih v ulicah Puccini in Rossini v Gorici; vandali so se med silvestrskim razgrajanjem znesli nad avtomobilske brisalce in jih zvalili, tako da so potrebni zamenjave. Zanje se novo leto očitno ni začelo na najboljši način.

Klavni začetek v Trzinu

Z razliko od množičnega silvestrovanja na prostem v Gorici je bil precej klavni zaključek leta v Trzinu. Zaradi pomanjkanja denarja se je občina odpovedala odmevnejši prireditvi, zato pa je krajevni glasbeni skupini na Trgu Republike prislunilo le nekaj sto ljudi, med katerimi so bili večinoma priseljenci iz Bangladeša. Opolnoči tudi ognjmeta ni bilo, tako da se je trg kaj kmalu izpraznil.

Štiri tisoč tudi v Novi Gorici

V Novi Gorici poročajo o uspešnih dogodkih brez večjih izgredov in o zadovoljnih obiskovalcih. V mestu se je najdaljšo noč v letu lahko preživelo na prostem, v kateri od igralnic ali pa celo v gledališču.

V novogoriškem Hitu z zadovoljstvom ugotavljajo, da je silvestrovanje v obeh igralnicah, Perli in Parku, uspelo kljub decembrskim stavkam zaposlenih na igralnih mizah in zato precejšnjemu številu odpovedi rezervacij gostov. »V Parku je silvestrovalo 1.400 gostov, v Perli 2.200, kar je približno enako kot prejšnja leta. Nekaj manj igralcev smo zabeležili na igralnih mizah. Sicer pa sta oba hotela polna, napolnili smo tudi Lipo in Sabotin, naše goste smo usmerjali tudi v goriški hotel Internacional,« je povedala Katja Kogej iz kabineta Hitove uprave.

Po nekajletnem premoru so preživete najdaljše noči v letu organizirali tudi v novogoriškem Slovenskem narodnem gledališču. Obiskovalci so si najprej ogledali Goldonijev komedijo »Nenavadna prigoda«, nato pa so se ob pogostitvi zadržali do polnoči, ko so nazdravili novemu letu. »Predstava je bila razprodana, tudi prvi odzivi obiskovalcev so dobri. Tudi za prihodnje Silvestrovo razmišljamo o organizaciji podobnega dogodka,« je povedal Borut Bašin iz novogoriškega SNG.

Silvestrovanja na prostem se je po podatkih organizatorjev udeležilo dobrih štiri tisoč ljudi. »Težko je oceniti natančno število, saj smo imeli dve prizorišči: šotor na Kidričevi in Bevkov trg. Vzdušje je bilo odlično, večina obiskovalcev se je zadržala do 4. ure zjutraj, ko smo zaključili. Kar presenetljivo veliko število italijanskih obiskovalcev smo zabeležili,« je povedal eden od organizatorjev prireditve, Ivan Mlečnik. Medtem ko je obiskovalce v ogrevanem šotoru zabaval Slavko Ivančič, je za vzdušje na Bevkovem trgu skrbela skupina Rok'n' band, zadnje sekunde do polnoči je odševal novogoriški župan Matej Arčon, ki se je nato še zadržal na prizorišču. Tudi policisti so imeli razmeroma mirno noč: posredovali so pri štirih manjših konfliktnih na prizoriščih v mestu, enega vinjenega veseljaka pa so pridržali. (dr, km)

VIPAVA-SOČA - Zavod ETP še dodatno omejil ribolov na jeguljo

Doslej pet kilogramov, po novem le dve na dan

Ribja vrsta vse bolj ogrožena zaradi prekomernega odlova mladice v Atlantskem oceanu

Doslej je vsak ribič v Vipavi, Soči ter v ostalih jezerih in rekah dežele Furlanije-Juljske krajine lahko uplenil do pet kilogramov jegulj na ribolovni dan, z letošnjim letom pa bo iz vode lahko potegnili le dva primerka te kačaste ribe ne glede na njihovo dolžino in težo. Za spremembo ribolovnih pravil, ki zadevajo je-

gulje, so se pri deželni zavodu za ribolov Ente tutela pesca (ETP) odločili, ker jegulja resno tvega izumrtje.

V zadnjih letih se je populacija jegulje v Evropi drastično znižala, zato pa so države, članice Evropske unije, odobrile pravilnik za zaščito ogrožene ribje vrste. V Furlaniji-Juljski krajini je pri-

stojna za izvajanje zaščite dežela, ki je preko svojega zavoda ETP uvedla strožji režim za ribolov jegulje. Na podlagi evropskih direktiv se mora iz Vipave, Soče in ostalih rek naše dežele odpraviti na drst v Sargaško morje pred obalo Floride 22.830 kilogramov jegulj. Doseči ta cilj ni nikakor enostavno, zato je lani zavod ETP kupil in vzgojil 30.000 mladice jegulje, letošnje leto pa bo vzreja še trikrat večja. Veliko težavo pri nakupu jeguljinih mladice predstavlja cena, saj so zanje Kitajci in Japonci pripravljani plačati tudi po 1.000 evrov na kilogram. Na Kitajskem in Japonskem mladice ne gojijo, ampak jih uporabijo v kuhinji; ravno prekomeren odlov mladice v Atlantskem oceanu pa je po vsej verjetnosti glavni razlog za upad populacije jegulje v Evropi.

Zavod ETP se je poleg nakupa mladice za vzrejo odločil tudi za spremembo ribolovnih pravil, ki zadevajo lov jegulje. Z letošnjim letom je mogoče dnevno upleniti samo dve jegulji, sploh pa je to vrsto rib mogoče loviti le osemkrat

mesečno. Zavod ETP je tudi ukinitelj najnižjo lovno mero za jegulje, kar v primeru te vrste predstavlja dodaten zaščitni ukrep. Jegulje so namreč zelo požrešne ribe in pogoltno velike vabe s trnkam vred, tako da jih v veliki večini primerov ni mogoče osvoboditi trnka in jih spet vrniti v vodo. Po starem je bilo sicer treba prerezati vrstico in pustiti trnek v jeguljinih ustih, zaradi česar so seveda zatem številne podmerske jegulje poginile. Zdaj ne bo več tako, saj bodo ribiči morali upleniti prvi dve ulovljeni jegulji ne glede na njihovo dolžino, kar bo zavarovalo ostale podmerske primerke pred lovom. Velja omeniti, da je ribolov jegulje v Sloveniji prepovedan, saj gre za zaščiten ribjo vrsto. Kot so zapisali v zadnji številki revije zavoda ETP, se zaenkrat v naši deželi niso hoteli odločiti za popolno prepoved ribolova na jeguljo, saj gre za zelo priljubljeno ribo v vseh nižinskih rekah Furlanije. Jegulje so sestavni del tudi kulinarčne tradicije tega območja, zato pa je upad njihovega števila med ljudmi še toliko bolj občuten. (dr)

Jegulja je bila pred leti vključena na seznam ogroženih živalskih vrst

ŠTANDREŽ - Otroški december

S sosedi je bilo v vrtcu še lepše

Domačinka Marta Bizjak na obisku v štandreškem vrtcu; zvedavim otrokom je zaigrala na citre in jim pripovedovala o tem, da je bilo ljudsko strunsko glasbilo nekoč razširjeno, da so se kmečke družine ob večerih zbirale na domu, kjer so družinski člani opravljali razna dela, ob tem je nekdo igral na citre, drugi pa so prepevali in pripovedovali zgodbe

FOTO S.G.

Božič je klic k prijateljstvu in ima skrivnostno moč, ki povezuje. Slovenski otroški vrtec iz Štandreža je ravno zaradi tega odprl v božičnem času svoja vrata sosedom, in sicer otrokom italijanske sekcije vrtca, ter jih v okviru projekta »Skupaj je lepše« povabil na skupno izdelovanje božičnih izdelkov. Sosedje so z veseljem sprejeli povabilo. Otroci so pod mentorstvom vzgojiteljic rezali, lepili, sestavljali in na koncu praznično pobarvali raznovrstni material. Nastali so lepi novoletni izdelki, ki pa niso bili sami sebi namen. V nedeljo, 19. decembra, so otroci sodelovali na tradicionalnem štandreškem prazniku »Miru in prijateljstvu« s krajšim recitiranim voščilom in z dvema pesmima v obeh jezikih. S seboj so prinesli tudi vse izdelke, saj so jih na trgu prodajali njihovi starši za simbolično ceno. Del izkupička prodaje bodo starši namenili v dobrodelne namene, del pa bo šel za šolske potrebščine.

Na zadnji dan pouka so v Štandrežu obudili staro navado koledovanja. Naloga kolednikov je bila oznanjati veselo novico o Jezusovem rojstvu in prinašati mir, ve-

selje in novo upanje za naslednje leto. Petletni otroci so se tako napotili v bližnjo tolovadnico in osnovno šolo, vsem izrazili voščilo z dobrimi željami, jim izročili skromen dar, jim zapeli božično pesmico in jim tako popestrili še zadnji dan pouka pred počitnicami. Vrnili so se v vrtec, kjer jih je pričakalo novo presenečenje. Vzgojiteljice so namreč pripravile interno božičnico in povabile v goste domačinko Marto Bizjak. Njihove radovedne očke so pogledovale okoli, nestrpno so čakali na nastop gostje s čarobnim inštrumentom, nenačuden glasbilo, in sicer s citrami. Povedala je, da so citre ljudsko strunsko glasbilo, ki je bilo nekoč bolj razširjeno. Zvečer so se kmečke družine zbrale v hiši, opravljali so razna dela, ob tem je nekdo igral na citre, drugi pa so prepevali in pripovedovali zgodbe. Razložila jim je tudi, kako je treba prijeti strune, da iz inštrumenta glasbenik izvabi akord in nato melodijo. Zaigrala jim je tudi nekaj božičnih skladb in navzoče je preplaval pomirjajoči zvok. Po zasluženem aplavzu so se vsi zbrali ob jaslicah in skupaj zapeli še nekaj božičnih pesmi.

VIPAVA - Ulov Som velikan prijel na ribo iz ribarnice

Število jegulj se tudi v Vipavi v zadnjih letih neizprosno niža, po drugi strani pa so vse bolj pogosti ulovi kapitalnih somov, ki prijemajo na vabe tudi v zimskih mesecih. V predelu Vipave, s katerim gospodari ribiška družina Renče, so med lanskim letom iz vode potegnili na suho kar 205 centimetrov dolgega in 50 kilogramov težkega soma. Brkati velikan je 15. oktobra osrečil Josipa Udovčiča iz Ljubljane, ki je sicer član ribiške družine Kranj. Udovčič je za vabo uporabil morskoro ribo, ki jo je malo prej kupil v ribarnici in je očitno somu zelo teknila.

Udovčič s 50-kilogramskim somom iz Vipave

GORICA - Praznični shod ob iztekajočem se letu

SSk: Potrditev položaja na pokrajini nam kot partnerju v koaliciji pripada

Strankina zdravica v travniškem lokalu

Goriški predstavniki, upravitelji in somišljeniki stranke Slovenske skupnosti (SSk) so v četrtek v Romanu baru na Travniku nazdravili iztekajočemu se letu 2010. Družabnosti se je udeležilo okrog štirideset strankinih članov in izvoljenih upraviteljev iz Goriške, ki so se jim pridružili Vlado Klemše za občansko listo Skupaj za Sovodnje, Miha Koren, predstavnik SSK za Benečijo, strankin deželni tajnik Damijan Terpin in deželni svetnik Igor Gabrovec. Dobrodošel gost je bil tudi Milan Turk, novi župan občine Šempeter-Vrtojba, ki je sicer dolgoletni prijatelj stranke.

Uvodoma sta prisotne nagovorila pokrajinski predsednik SSK Silvan Primosig in pokrajinski tajnik Julijan Čavdek. Pozdravila sta

tudi pokrajinska odbornica Mara Černič, števerjanska županja Franca Padovan in deželni svetnik Gabrovec. Članom in upraviteljem so se zahvalili za angažiranje in delo v stranki, katere glavni namen - so poudarili - je enotno slovensko nastopanje. »Ravno to je zelo dragoceno v časih globoke politične krize na desni in na levi. Pripravnost samostojnega političnega subjekta je za manjšino velik in morda še ne povsem izkoriščen resurs,« je izstopalo iz besed. Nekaj misli je bilo namenjenih pričakovanjem v novem letu, ki bo zaradi volilnih preizkušenj naporno, glavni cilj goriške SSK pa je potrditi sedanji položaj na pokrajini. »To stranki pripada, saj je enakovreden partner v sedanji levosredinski koaliciji,« so zaključili.

»Pignaruk« v Stražcah

V četrtek, 6. januarja, bo kres ponovno zagorel v goriških Stražcah. Tradicionalni »Pignaruk« že vrsto let prireja krajevni svet Stražca v sodelovanju z rajonomo Podgora ter Pevma, Štmaver in Oslavje; med organizatorji so tudi župnja iz Stražic in športno društvo Azzurra. Pričetek kresnega večera, ki bo potekal na oširku med ulicama Bauzer in Kocjančič, bo ob 19.30 uri.

Massimiliano Ortolan odhaja

Goriško kvesturo bo 10. januarja zapustil vicekvestor in vodja mobilnega oddelka Massimiliano Ortolan. 38-letni Ortolan, ki je goriški oddelek uspešno vodil sedem let in čigar sposobnosti in prijaznost smo cenili tudi v našem uredništvu, odhaja v Videm, kjer bo nadomestil dosedanjo vodjo mobilnega oddelka Ezia Gaetana.

V Trziču »Miška po Krasu«

Od sobote, 8. januarja, bo v kavarni Carducci v Ulici Duca D'Aosta v Trziču na ogled fotografska razstava člana goriškega fotokluba Skupina 75, Marka Vogriča. Odprtje razstave »Miška po Krasu« bo ob 18.30; fotografija in njegova dela bo predstavil Jurij Paljk.

»Varvuole« v Gradežu

V sredo, 5. januarja, bodo Gradež obiskale morske čarovnice »varvuole«. Otroci in odrasli se bodo z njimi srečali ob 17.30 v gradeškem pristanišču, kamor bodo pripule z barkami.

GORICA - Slovik Mencinger v gosteh

Je socialna ekonomija utopija?

Gost drugega seminarja iz ciklusa »Poti razvoja in rasti«, ki ga prireja Slovenski izobraževalni konzorcij (Slovik) v sodelovanju s Slovenskim goriškim gospodarskim združenjem, bo Jože Mencinger. Na temo »Socialna ekonomija - realnost ali utopija?« bo predaval v petek, 14. januarja, ob 18. uri v mali dvorani goriškega Kulturnega doma; predavanje bo v slovenščini in brez simultane prevajanja.

Cikluse seminarjev in forumov namenja Slovik bančnim in finančnim operaterjem, podjetnikom, študentom ekonomskih ved in vsem tistim, ki se zanimajo za teme z omenjenih področij. V minulih letih je že priredil dva ciklusa seminarjev, in sicer »Križa - kako naprej?« ter »Križa - revolucija ali rutina«. Letos so na vrsti »Poti razvoja in rasti«. Prvi gost je bil sredi decembra Jože Colarič, predsednik Kirke, za Mencingerjem pa bo 25. januarja v Gorico prišel Mitja Gaspari, slovenski minister za razvoj in evropske zadeve.

Jože Mencinger je po izobrazbi pravnik in ekonomist. Bil je rektor Univerze v Ljubljani, kot gostujoči profesor sodeluje z domačimi in tujimi institucijami, je član Evropske akademije znanosti in umetnosti, članke in prispevke objavlja v mednarodnih revijah. Bil je direktor Ekonomskega inštituta pravne fakultete, podpredsednik slovenske vlade, član Sveta Banke Slovenije in član Državnega sveta. Sodeluje z uglednimi mednarodnimi institucijami, npr. z ICPE, s State Planning Commission of the Republic of Guyana in Inter-American Development Bank, s Svetovno banko, kot svetovalec UNDP v Bosni in Hercegovini ter Moldovi.

GORICA - Mladinska scena

Stara Gorica je društvo

Na Goriško želijo privabiti zveneča imena in mednarodno uveljavljene skupine, ki igrajo alternativno glasbo

V nekaj več kot enem letu so priredili preko devetdeset koncertov mednarodnih glasbenih skupin, po njihovi zaslugi pa se je Gorica pojavila v raznih slovenskih in italijanskih glasbenih revijah. Pri kulturnem društvu Stara Gorica pa nikakor ne mirujejo in za letošnje leto obljublajo bogato bero glasbenih dogodkov, saj nameravajo zvabiti na Goriško še bolj uveljavljene skupine kot doslej, poleg tega pa razmišljajo tudi o organizaciji festivala.

Kulturno društvo Stara Gorica je skupina mladih Goričanov ustanovila novembra leta 2009, od vsega začetka pa sodeluje s sorodnimi organizacijami iz Italije in Slovenije. Pri društvu Stara Gorica, ki mu predseduje Erik Blasig, nameenjajo posebno pozornost širjenju glasbene kulture in predvsem alternativni glasbi. Od novembra lanskega leta so priredili preko devetdeset koncertov, gostovali pa so skupine iz raznih evropskih držav in tudi z drugih koncev sveta. Za letošnje leto nameravajo vzpostaviti sodelovanje z zavodom neinstitutionalne kulture Masovna, ki upravlja mladinsko središče Mostovna v Novi Gorici. Poleg tega so predstavniki društva Stara Gorica pristopili k projektu »Forum Giovani«, ki ga vodi goriška pokrajina. O koncertih, ki jih je doslej priredilo društvo Stara Gorica, so pisale revije Rock Hard, Master Magazine, Metal Hammer in druge, seveda pa so bili večkrat omenjeni tudi na raznih evropskih spletnih straneh, ki se ukvarjajo z glasbo. Od ustanovitve društva naprej so tako razne glasbene skupine vključile v svoje turneje tudi Gorico, kar je seveda poživilo glasbeni utrip predvsem med mladino. Pri društvu Stara Gorica so posebno ponosni, da so doslej uspeli gostiti tudi že uveljavljene sku-

Plakat društva Stara Gorica (zgoraj), koncert v lokalu Pieffe Factory v Ločniku

pine, med katerimi so vredne omembe Agnostic Front, H2O, Yuppicide, Crom Mags, The Germs, US Bombs, Nick Oliveri, Bouncing Souls in Six Feet Under iz Združenih držav Amerike, Mayhen iz Norveške, Watain iz Švedske, GBH iz Anglije in Assalti Frontali iz Italije. Vse koncerte so priredili v klubu Pieffe Factory v Ločniku, ki je najprimernejše prizorišče za to vrsto glasbenih dogodkov.

Pri društvu Stara Gorica si prizadevajo, da bi v prihodnosti prirejali koncerte raznih glasbenih zvrsti, poleg tega pa iščejo prizorišče za odmevnejše glasbene dogodke. Že letos naj bi v Gorico pripeljali nekaj zvenečih imen iz alternativnega glasbenega sveta, skupaj s prijatelji iz Slovenije pa razmišljajo o organizaciji velikega poletnega festivala, ki bi ga priredili v Gorici. (dr)

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
D'UDINE, Trg Sv. Frančiška 4, tel. 0481-530124.

DEŽURNA LEKARNA V ŠLOVRENCU
SORC, Trg Montesanto 1, tel. 0481-80023.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
BRAČAN (FARO), Ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
OBČINSKA 1, Ul. Aquileia 53, tel. 0481-482787.

DEŽURNA LEKARNA V ZAGRAJU
LUCIANI, Ul. Dante 41, tel. 0481-99214.

Gledališče

ABONMA LJUBITELJSKIH GLEDALIŠKIH SKUPIN v organizaciji PD Štandrež v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu: 9. januarja

Kam po bencin

Danes so na Goriškem dežurne naslednje bencinske črpalke:

GORICA

- AGIP - Ul. Crispi 14
- AGIP - Ul. Lungo Isonzo Argentina Q8 - Ul. Trieste 22
- ESSO - Ul. Aquileia 40
- FARA
- ERG - Ul. Gorizia 109
- GRADIŠČE**
- FLY - Ul. Palmanova 63/A
- MEDEA**
- ESSO - Most na Birši, na državni cesti 305 km 3+
- TRŽIČ**
- AGIP - Ul. Valentini 61
- AGIP - Ul. S. Polo
- SAN MARCO PETROLI - Ul. Terme Romane 5
- ŠKOCJAN**
- ESSO - Ul. Sauro, na državni cesti 14 (Pieris)
- ŠTARANCAN**
- SHELL - Ul. S. Canciano 11
- KRMIN**
- TAMOIL - Državna cesta 56 km 21
- FOLJAN-REDIPULJA**
- AGIP - Ul. III Armata 58

2011 ob 16. uri »Dan oddiha«, nastopa GD Kontrada - Kanal; 29. januarja 2011 ob 20. uri premiera; 30. januarja ob 17. uri »Zbeži od žene«, nastopa dramski odsek PD Štandrež; informacije po tel. 0481-20678 (Božidar Tabaj).

V GLEDALIŠČU VERDI V GORICI bo v nedeljo, 9. januarja 2011, ob 20.45 »Aladin«, muzikal z Manuelom Fratiniem; informacije po tel. 0481-383327 in na spletni strani www3.comune.gorizia.it/teatro.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 15.40 - 17.40 - 20.10 - 22.00 »La banda dei Babbi Natale«.

Dvorana 2: 14.45 - 17.15 - 19.50 - 22.15 »Tron: Legacy (digital 3D)«.

Dvorana 3: 16.00 - 22.00 »Natale in Sud Africa«; 18.00 - 20.00 »Un altro mondo«.

JUTRI V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 17.40 - 20.10 - 22.00 »La banda dei Babbi Natale«.

Dvorana 2: 17.15 - 19.50 - 22.15 »Tron: Legacy (digital 3D)«.

Dvorana 3: 22.00 »Natale in Sud Africa«; 18.00 - 20.00 »Un altro mondo«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 15.20 - 17.30 - 20.00 - 22.00 »Natale in Sud Africa«.

Dvorana 2: 15.00 - 17.10 - 19.50 - 22.15 »Le cronache di Narnia - Il viaggio del veliero« (digital 3D).

Dvorana 3: 14.45 - 16.45 - 18.40 - 20.30 - 22.20 »La banda dei Babbi Natale.

Dvorana 4: 15.00 - 16.30 »Le avventure di Sammy«; 18.10 - 20.10 - 22.10 »Un altro mondo«.

JUTRI V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.00 - 22.00 »Natale in Sud Africa«.

Dvorana 2: 17.10 - 19.50 - 22.10 »Le cronache di Narnia - Il viaggio del veliero« (digital 3D).

Dvorana 3: 18.00 - 20.10 - 22.10 »La banda dei Babbi Natale.

Dvorana 4: 16.30 »Le avventure di Sammy«; 18.10 - 20.10 - 22.10 »Un altro mondo«.

Dvorana 5: 16.45 - 18.30 »Megamind«.

Dvorana 6: 20.20 - 22.15 »The Tourist«.

Razstave

V GALERIJU ARS na Travniku 25 v Gorici je na ogled likovna razstava »Umetniki za Karitas«. Razstavljena so dela, ki so nastala na letošnji koloniji Sinji vrh 2010 in dela, ki so bila podarjena na dan odprtih vrat. Izkupiček prodanih del gre v dobrodne namene; na ogled bo do 10. januarja.

RAZSTAVA SLIK ARHITEKTA DIEGA KUZMINA bo do 8. januarja 2011 na ogled v lokalu Wine café na goriškem Travniku.

V FRANČIŠKANSKEM SAMOSTANU NA SVETI GORI je na ogled 9. slovenska razstava jaslic z mednarodno udeležbo; od 10. do 16. januarja 2011 od ponedeljka do petka med 14. in 17. uro, ob sobotah in nedeljah med 10. in 17. uro; do 10. januarja vsak dan od 10. do 17. ure.

V KULTURNEM DOMU V GORICI je na ogled razstava slikarke Laure Grusovin iz Gorice; do 15. januarja 2011 od ponedeljka do petka med 9. in 12. uro in med 16. in 18. uro ter v večernih urah med različnimi kulturnimi prireditvami.

Koncerti

TRADICIONALNI NOVOLETNI KONCERT v priredbi občine Sovodnje bo v občinski telovadnici v nedeljo, 16. januarja, ob 18. uri. Nastopa Big Band Nova iz Nove Gorice s pevko Aniko Horvat; sledi skupna zdravica.

Izleti

PD RUPA-PEČ vabi na potovanje po Jordaniji in Sveti deželi od 22. februarja do 1. marca. Rok prijave zapade 15. januarja. Informacije na tel. 0481-882285 (Ivo Kovic).

Čestitke

Danes se naš **LIVIO** sreča z **Abrahamom**. Upati je le, da ne bo prišel z zamudo na snidenje... Vsekakor mu ob jubileju iskreno čestitajo in zaelizijo srečno ter "3xzdravo" belordeči domovci, Kulturni dom v Gorici, SKGZ in številni goriški prijatelji.

Obvestila

OBČINSKA KNJIZNICA SOVODNJE OB SOČI (Prvomajska 81) vabi v sredo, 5. januarja, ob 10.30 »Lavoisier in laboratorijski poskusi«, nekaj informacij o francoskem kemiku in potem »Poskusi«. Znanstveno delavnico vodi Katja Mignozzi.

KNJIZNICA DAMIRJA FEIGLA v Gorici bo v prazničnem času zaprta do 7. januarja.

SKGZ obvešča, da bo goriški urad zaprt do vključno 7. januarja 2011.

SPDG prireja od 30. januarja 2011 do 20. februarja 2011 nedeljske tečaje smučanja v Forni di Sopra z avtobusnim prevozom; društvena tekma bo v nedeljo, 27. februarja 2011 v Forni di Sopra. Prijave bodo sprejemali v petek, 7. januarja, v petek, 14. januarja, in v torek, 18. januarja 2011, od 18. do 20. ure samo na sedežu društva, Verdijev Korzo 51/int. v Gorici; informacije po tel. 0481-536104 (Danja), tel. 338-5068432 (Loredana) in tel. 0481-22164 (Marta).

ZSKD obvešča, da bodo uradi v Gorici zaprti do vključno 7. januarja.

MLADINSKI DOM vabi na filmski forum, ki bo potekal v prostorih Mladinskega doma ob petkih (praviloma vsak drugi petek v mesecu) od 17. ure do 19.30. Oglede filmov bosta spremljala uvod in kratek zaključni pogovor o filmu samem ter o njegovem sporočilu. Vpisnine ni, sta pa nujni prijava do četrta ob 17. uri in poravnava letne članarine; srečanja bodo predvidoma 14. januarja 2011, 11. februarja, 11. marca, 8. aprila in 13. maja.

LITERARNI NATEČAJ GLAS ŽENSKE, ki ga razpisuje goriška pokrajina v sodelovanju z mestno občino Nova Gorica, bo v letu 2010-2011 potekal na temo »Moja ljubezenska zgodba«; namenjen je srednješolkam in ženskam, starejšim od 30 let; rok za oddajo del bo zapadel 16. februarja 2011.

Prireditve

KULTURNO DRUŠTVO KRAS Dol-Poljane obvešča, da bo v sredo, 5. januarja, ob 18.30 uri na društvenem sedežu na Palkiščih predstavitev Koledarja 2011. Sledila bo »paštašuta« in pričakali bodo »befano«.

GORIŠKA Novo leto se začne z glasbo

Decembrska kulturna scena je bila v Gorici pestra in vabljiva. Ob izteku leta se je dogajanje pomirilo, napoveduje pa se že intenziven januar.

V uvodu novega leta bosta izstopala dva glasbena dogodka. Prvi bo v petek, 14. januarja, ko se bo ob 20.30 na odru goriškega Kulturnega doma predstavila skupina »Vulture & the Guru«, ob njej pa pisana družina, v kateri bodo poleg Petra Gergoleta in Andreja Krajca še Aljoša Saksida, Marko Loredan, Gianluca Solferino, Alberto Bravin, Martina Feri, Danjel Malalan, Bojan Kovic, Peter Gus, Tomislav Jovanovič, Valter Sivlotti in njihova »maskota« Karolina Černic. Premierno bodo predstavili zgoščenko »Tekočina«.

Dva dni kasneje bo v občinski telovadnici v Sovodnjih tradicionalni koncert, ki ga prireja občinska uprava. Letošnje »glasbeno voščilo« bo v nedeljo, 16. januarja, z začetkom ob 18. uri in s prostim vstopom. Tokrat bo koncert primorsko obarvan, saj bo na večeru nastopil orkester Nova iz Nove Gorice z gostjo oziroma eno izmed prvih dam slovenske glasbene scene - Aniko Horvat iz Kopra. Na odru se bosta predstavila tudi mlada primorska glasbena upa, in sicer Maja Porta - prvi glas Primorske 2010 - in Mitja Jerkič.

Kmalu bodo na svoj račun prišli tudi ljubitelji komičnega gledališča. V torek, 1. februarja, se bo namreč začela nova sezona trijezičnega gledališkega festivala »Komigo 2011«, ki ga prireja goriški Kulturni dom. Abonmaje bodo vpisovali v januarju, februarjski start pa bo s Kopalovim »Poslednjim Termina(l)torjem«.

Poslovni oglasi

SVETOVALCI ZA DELO bi izobrazili delovno in vestno osebo za upravljanje osebja in spojenih obvez.

Potrebno znanje slovenščine in rabe računalnika. Curricula na mail: studio@consulenzelavoro.it

POKOJNEMU MIRKU ŠPACAPANU bo posvečen kulturni večer, ki ga prireja v petek, 14. januarja, ob 20.30 v župnijski cerkvi v Podgori. Izkupiček dobrodelnega večera bo namenjen društvu »Paliativna oskrba - Mirko Špacapan ljubezen za vedno« iz Vidma.

Prispevki

Namesto cvetja na grob Vilka Lupina daruje Angelo Frandolič 30,00 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Štandrežu.

Namesto cvetja na grob Vilka Lupina darujejo Leda, Nives, Sonja, Zalka, Bruno in Vilma 60,00 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Štandrežu.

Pogrebi

JUTRI IZ TRŽIČA: 10.25, Elena Marchesan vd. Tarlao iz splošne bolnišnice v baziliko Sv. Evfemije (ob 11.00) in na glavno pokopališče v Gračežu.

Ob izgubi drage mame **AMALIJE MARUŠIČ** izrekata iskreno sožalje Mariji in Mariju ter svojcem

župnijski pastoralni svet in cerkveni pevski zbor iz Doberdoba

Ob smrti **VILKOTA LUPINE** izraža globoko sožalje ženi Hildi, sinu in hčeri z družinama

VZPI-ANPI sekcija Štandrež

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE - Slovenska praižvedba

Neprizanesljivo realistična slika življenja na dnu družbe

Besedilo za takratne čase nenavadno gledališko delo je spisal dubrovniški izobraženec Vlado Stulli

Levo karabinjer Jurc, desno pa Mairim Cheber, Luka Cimprič in Nikla Petruška Panizon

KROMA

Kažin ali Karabinjerjeva Katra,
Vlaho Stulli
Režija: Vito Taufer
Prevajalec in lektor: Danijel Malalan
Scena: Peter Furlan
Kostumi: Barbara Stupica
Glasba: Mitja Vrhovnik Smrekar
Oblikovanje luči: Rafael Cavarra
Produkcija: Slovensko stalno gledališče
Igrajo Vladimir Jurc, Nikla Petruška Panizon, Lara Komar/Mairim Cheber, Luka Cimprič, Vanja Korenč, Primož Forte

Prav na koncu 18. stoletja je Vlaho Stulli, po poklicu zdravniški inšpektor dubrovniške republike, sicer pa izobraženec, pristaš idej francoske revolucije, avtor latinskih stihov in dnevnika v italijanski, spisal delo v dubrovniškem hrvaškem narečju, ki mu je dal naslov Comedia Cate Sucuriza meghiu vratima od Pescarie, katerega protagonisti so člani družine poveljnika mestne straže predela »tra le Porte della Pescaria«. Družino je Vlaho Stulli verjetno zelo dobro poznal, saj je bil celo boter enega od otrok, kot dokazujejo mestni zapisi. Besedilo, ki ni bilo nikoli natisnjeno in po vsej verjetnosti tudi nikoli uprizorjeno, je v šestdesetih letih prejšnjega stoletja pritegnilo pozornost hrvaškega režiserja in književnika Marka Foteza, ker se povsem razlikuje od dotlej znane dubrovniško-dalmatinske dramatike, pa tudi od ustaljenih gledaliških del tedanje dobe sploh in je zaradi svojega skrajnega realizma prava izjema med drugimi literarnimi besedili iz časa svoje nastanka. Kot ugotavlja Marko Fotez, Stullijeva komedija po zgradbi in tematiki vsebuje številne prvine gledališča, ki se je uveljavilo v 20. stoletju, poleg tega je zaradi uporabe živega neposrednega jezika iz gostiln in s trgov, ki je včasih celo šokanten zaradi svoje vulgarnosti, skoraj dokumentaristično natančen prikaz resničnega vsakdanjega življenja malega človeka v Dubrovniku na koncu 18. stoletja.

Po Fotezovem odkritju je Stullijevo delo na Hrvaškem doživelo veliko uprizoritev, marsikdaj v priredbi v različna narečja. Vsekakor uspeh besedila med gledališkimi gledalci današnjih dni ne sloni izključno na sočnosti jezika, temveč na pretresljivi realistični sliki človeške bede, ki je v še ne tako oddaljeni preteklosti bila tudi na tem koncu sveta vsepovsod prisotna in vsem na očeh, pa vendar so se od nje ohranile slike, ki so medčloveške odnose v okoliščinah skrajnega siromaštva še prevečkrat prikazovale skozi optimistično, romantično, idealistično obarvana rožnata očala. Tega v Stullijevi črni komediji nikakor ni: njegovi junaki v boju za skorjo kruha ne poznajo milosti niti do svojih najbližjih, za katere nimajo tople besede in prijazne besede,

temveč le psovke in žalitve, saj so to tudi edine, ki jih poznajo: težko življenje jim ni dalo možnosti, da bi se naučili nežnih in ljubeznivih besed, tako da celo ljubezen izražajo s psovko.

Trdost in grobost Stullijevih junakov se razodeva tudi v slovenski praižvedbi njegovega besedila, ki jo je tržaško Slovensko stalno gledališče vključilo v sezono 2010-2011, in to že v naslovu Kažin, to je v besedi, ki bi jo bonton odsvetoval bolj fini narečju govoreči družbi. Vsekakor je Danijelu Malalanu uspelo v našem narečju najti presenetljivo veliko število psovok in žalitev, ki zvenijo domače in današnje, a ne preveč moderno, saj je v njih prepoznavno časovno nekoliko odmaknjeno izražanje. Zgodba, ki prikazuje dva dneva v življenju revne petčlanske družine, je postavljena v tržaško okolje, medtem ko je poveljnik straže mestnega predela postal karabinjer. Skupaj z ženo in tremi otroki se s težavo prebija skozi življenje in prekomerno zateka k tolažbi steklenice vina. Možnost, da bi se najstarejši hči omožila z nekoliko bolj premožnim mornarjem in odšla od doma, je za vse priložnost, ki ne smejo zamuditi.

Režiser Vito Taufer je dogajanje postavil v časovno nedoločeno dobo, resda veliko bližje naši sedanjosti kot avtorjevemu času, vendar dovolj odmaknjeno, da pogodba pri odvetniku za poroko najstarejše hčere ne deluje kot tujek. Vizualno se predstava še najbolj navezuje na filme italijanskega neorealizma, vključno z naslovno junakinja v magnanijevski črni kombinezi, čeprav Tauferjeva Katra ne nosi natikačev, temveč čevlje s seksi visoko peto.

Igralski ansambel se je skladno vključil v režiserjevo vizijo človeške bede in prikazal verodostojno sliko družine, ki jo razmere silijo v srčno trdoto in nezaupljivost. Vladimir Jurc je prepričljiv v vlogi zapitega karabinjerja, čeprav je kaj takega dokaj nedoumljivo za italijanskega državljan, ki pozna strogo disciplino tega vojaškega reda, zaradi katere se ne morejo poročiti s komerkoli. Nikla Petruška Panizon se v vlogi karabinjerjeve prepirljive žene Katre nekoliko navdihuje pri mojstrici takih likov Anni Magnani. Katri no najstarejši hčer Maro je na premieri v tržaškem Kulturnem domu na Silvestrovo igrala Mairim Cheber, ki je vanjo vlila najstniško upornost in trdoto težkega življenja vaje ženske. Luka Cimprič se je značajsko in fizično odlično prilagodil trem različnim vlogam nekoliko topoumnega karabinjerjevega sina, prikupne gostilničar-

ke Betine in gosposkega advokata. Vanja Korenč je igrala nebogljeno Katri no mlajšo hčer Pavlo. Primož Forte je prikazal družinsko prijateljico Ciano, »kurirja« Furia in Marinega ženina Tikvulina. Scenograf Peter Furlan je v Katri no domu, polnem polomljene ropotije, ustvaril realistično sliko revščine.

Kostumi Barbare Stupice vizualno opredeljujejo značajsko podobo nastopajočih likov.

Na premieri v tržaškem Kulturnem domu so gledalci Tauferjevo predstavo Kažin ali Karabinjerjeva Katra sprejeli s smehom ob nekaterih prizorih in toplim aplavzom na koncu, kljub

temu je bilo ob izhodu iz dvorane veliko dvomečih pogledov. Morda je marsikdo pričakoval lahkotno dobro srčno burko v narečju, kar besedilo Vlaho Stullija nikakor ni: to je neprizanesljivo realistična slika življenja na dnu družbe, to je nemajhnega dela človeškega bivanja. (bov)

TRST - Na silvestrovo v Kulturnem domu

Po predstavi še pogostitev, glasba, zdravica in voščila

Po Kažinu feštin: besedna igrice, malce uglasena tudi na uprizorjeno delo, razkriva prijetno novost, ki jo je Slovensko stalno gledališče namenilo svojim zvestim obiskovalcem. Po predstavi, ki je bila sicer uradno zapisana redu A, se pravi premierni publik, vendar so ponujeno priložnost izrabili tudi drugi, so namreč v foajeju parterja vablivo pogrnili mizico. Številni gledalci, ki so se radi zadržali v prijateljski družbi, so bili tako pogoščeni, zaigral pa jim je tudi ansambel Roberta Vatrovca. Glasbenikom je pripadla tudi prijetna naloga, da odštevajo, čeprav - kot so dejali - »nazaj jim gre težko«. Pa vendar se je ob glasbi in pogovoru leto 2010 kar hitro prevesilo v 2011 in po splošni zdravici je bil čas osebnih voščil. Ob tem si je SSG lahko čestitalo za posrečeno potezo in si obenem zaželelo, da bi uspešno izpeljalo to in še veliko drugih sezon.

prej do novice

www.primorski.eu

n

nedeljske teme

OB PRELOMU DESETLETJA: TERORIZEM, GOSPODARSKA KRIZA, MIGRACIJE

Nekako se bomo izmazali, čeprav bo cena visoka

BOJAN BREZIGAR

Tako, minilo je že prvo desetletje novega stoletja, kaj, novega tisočletja. Ni bilo posebej spodbudno. Je že tako, da minevajo konci stoletij v dokaj optimističnem ozračju; tako je bilo ob koncu 19. stoletja, znameniti *fin de siècle* na pariških bulvarjih, v londonskih gledališčih, na petrograjskih prospektih in na berlinski promenadi, ob navdušenju modernega časa in mirnem izkoriščanju bogastva, ki ga je Evropa - oziroma njene države, kajti Evropa je bila takrat samo geografski pojem - kradla po svojih kolonijah na afriški in azijski celini. Vse to ni moglo trajati, kajti naraščajoča trenja, sla po oblasti, težnja po prevladi so bile prevelike, da bi ljudje

lahko mirno gradili svojo prihodnost. Tako so se udarili. Dvakrat. Nastali so -izmi, ki so, vsak po svoje, napovedovali nov svet, ampak iz tega ni bilo nič, kajti svet je pač samo eden, tisti, ki smo ga sposobni skupaj ohranjati. In tako smo v nekaj desetletjih dvakrat razrušili Evropo, uničili njeno družbeno tkivo ter potrebovali pol stoletja, da smo stvari zopet spravili na stari tir.

Tako smo prišli do konca dvajsetega stoletja. Novi *fin de siècle*, bi lahko rekli, ko je padel berlinski zid in se je Evropa povezala v formacijo, katere izvorni namen ni bil skupna valuta, pa tudi ne odprava meja, ampak preprečitev novega spopada med silami, ki so v zgodovini tolikokrat trčile med seboj. Ob koncu 20. stoletja

smo zadihali s polnimi pljuči in smo začeli razmišljati o boljši prihodnosti. Noč, ko smo slavili začetek 21. stoletja, je bila praznična. To je bil čas velikih upov in velikih pričakovanj.

Tako nam novo stoletje teh upov ni izpolnilo. Začelo se je pravzaprav na začetku 11. septembra leta 2001 je bil tragičen dan. To ne samo zaradi atentatov v New Yorku in v Washingtonu, ampak predvsem zato, ker so ti atentati označili začetek novega obdobja, novih odnosov, novih ravnovesij.

Pomenili so, da zahodna civilizacija, kot smo jo pojmovali dotlej, ni več dominantna v spreminjajočem se svetu in da je konec razmišljanja z neokolonialistično pametjo, ki je, pa naj nam bo ta definicija všeč ali ne, prevladala v zadnjih letih dvajsetega stoletja.

Takrat, po padcu berlinskega zidu, smo se znašli v stanju, ko je imel svet dejansko enega samega gospodarja, ki je bil tudi razsodnik obenem. Združeni narodi so izgubili še tisti del kredibilnosti, ki so ga imeli v času hladne vojne; dejansko so postali sredstvo za uveljavljanje politike Zahoda. To ne pomeni, da je bila ta politika slaba, vendar je imela izredno hudo napako: da je namreč povečevala razlike med bogatim Severom in revnim Jugom. Izkoriščanje, ki se je sto let prej odvijalo z vojaško dominacijo, se je sedaj nadaljevalo z ekonomsko nadvlado. Spremenil se je način, ni pa se spremenilo sredstvo.

Tako se je spremenil tudi način boja tistih, ki so mislili drugače. 11. september je bil izkaz, da revni del sveta ne pristane več na izkoriščanje. Tu je seveda veliko drugačnih teorij, predvsem tistih, ki razloge za novi terorizem vidijo predvsem v verskih nagnjenjih, v islamu. Seveda, islamske teroristične skupine obstajajo, njihova vera jih utemeljuje, in jim tudi daje nekakšen alibi, vendar bi bilo preveč enostavno, če bi odnose v svetu tako zelo poenostavili. Stvari so veliko bolj kompleksne in zagotovo ne zadevajo samo ZDA na eni strani in Bin Ladinovih teroristov na drugi. Že dejstvo, da so se v tem desetletju krvavi atentati zvrstili še marsikje, od Balija do Londona in Madrida, da omenimo samo najodmevnejše, kaže, da ne gre za geografsko omejena dogajanja, ampak da segajo korenine teh dogodkov veliko globlje; da ne gre samo za nekakšen verski fanatizem, ampak da gre za celovit pretres odnosov v svetu. Ne samo za odnos med islamom in zahodom.

Tako lahko razmišljanje prenesemo na povsem drugačno raven, na gospodarstvo, s katerim je danes mogoče vladati svetu enako ali še bolj kot pred sto in več leti z vojsko. V začetku 21. stoletja je bila Rusija, kjer se je prav takrat končala Jelcinova doba, gospodarsko v dokajšnjem razsulu. Kitajska, Brazilija, Indija in nekatere druge države so se začele počasi dvigati iz bede, vendar še zdaleč niso bile kos razvitemu Zahodu, ki so ga sestavljale ZDA, države Evropske skupnosti ter nekatere države Daljnega vzhoda z Japonsko in Južno Korejo na čelu. Takrat se je vzpostavil in uveljavil nov svetovni red, kjer je bogati Zahod diktil tempo gospodarskega razvoja. V zadnjem desetletju so se ti odnosi bistveno spremenili; danes ni več mogoče zviška gledati na države v razvoju, Kitajska je druga ekonomska veselila na svetu, ki ne proizvaja več samo šare, ki jo kitajske trgovine prodajajo po zakotnih predelih zahodnih mest, ampak proizvaja najsodobnejšo tehnologijo. Le nekaj dni je stara novica, da so na Kitajskem izdelali najsodobnejši računalnik in s tem prehiteli ameriškem japonske in evropske proizvajalce. Brazilija in Indija se uveljavljata v svetu, tudi politično. Obe državi sta denimo že priznali Palestino kot samostojno državo, kar je bila klobuta Izraelu, ampak tudi klobuta Združenim državam Amerike in Evropski uniji, ki v desetletjih pogajanj niso bile sposobne rešiti bližnjevzhodnega vprašanja. Nekdanji G8 je šel v pozabo, pojavljajo se nove države in nadomestil ga je G20. Zahod sam ne more več odločati, ker je gospodarsko prešibak. To je dejstvo in mimo tega dejstva pač ni mogoče. Sicer pa je Zahod sam h temu bistveno pripomogel.

Tako je finančna kriza zadnjih dveh let proizvod objestnosti Zahoda. Človek ne more potrošiti več od tistega, s čimer razpolaga. To je pač znano dejstvo. Prav tako znano pa je tudi, da smo v zadnjih desetletjih to počeli. Kupovali smo prevelike hiše in predrage avtomobile, privoščili smo si več od tega, kar je bilo na razpolago,

zadolžili so se preko mere in tako dejansko propadli. Ne vsi, ampak veliko se jih je čez noč znašlo v težavah. Pisali in govorili smo o Islandiji: res, Islandija je šolski primer, ki smo ga obravnavali, ker je majhna država z dokaj zaprtim gospodarstvom. Ampak Islandija smo dejansko vsi, nekateri bolj, drugi manj, o čemer se prepričamo, če pogledamo - in zadostuje bežen pregled - statistične podatke o zadolžitvi ZDA in držav Evropske unije. Dejstvo je, da Evropa pred katastrofo rešuje prav skupna valuta, evro, saj bi bile, ko bi še obstajale posamezne valute, vse države prepuščene spekulaciji, tiskale bi denar, inflacija bi naraščala, kupna moč bi padala in pod pragom revščine bi se znašlo veliko več ljudi kot se jih dejansko je. Države pa se nikakor ne morejo izmotati iz klobčiča, v katerem se nahajajo, kajti čedalje manj ljudi, ki so redno zaposleni, mora skrbeti za čedalje večje število starejših, upokojencev, bolnih, invalidov, brezposelnih in tako naprej. Tu pa se računica nikakor ne izide. Obenem pa se dogaja, da državljanji zahodnih držav nekaterih del sploh nočejo več opravljati, ker jih imajo za nekako nečastna.

Tako se srečujemo z novim pojavom, množičnim priseljevanje, z milijoni ljudi, ki prihajajo v razviti svet s trebuchom za kruhom, kot so naši predniki odhajali v Ameriko, v Avstralijo, v Belgijo, v Švico in še marsikam. Marsikje te ljudi zaničujejo, jih ponižujejo, jim ne priznavajo temeljnih človekovih pravic, odrekajo jim dostojanstvo. S tem umetno povečujejo razdaljo in ponovno vzpostavljajo stanje, ki so ga Evropejci pred manj kot sto leti okusili na lastni koži, ko so drugje, še zlasti v Ameriki, z njimi ravnali nečloveško, jih zaničevali in izkoriščali obenem. Pa, če pogledamo Italijo, to se je dogajalo Italijanom celo po drugi svetovni vojni v Belgiji, v Švici in še marsikje. Danes, ko mi potrebujemo delovno silo, pa se obnašamo tako, kot so se drugi obnašali do naših prednikov v prejšnjem stoletju. In izgovarjamo se, da je vsega kriv islam. Jasno je, da je to izgovor, ki nam omogoča, da te ljudi še bolj izkoriščamo, da sami ohranimo svoj življenjski standard, svoje blagostanje. Kako dolgo še? Na to vprašanje nimamo odgovora, a bolje bi bilo, da bi ga poiskali, kajti sicer nas bo vprašanje samo pregazilo.

Tako gre torej ta svet. Tako, in nič drugače. Stoletje, ki nam je bilo ob začetku videti nadvse spodbudno, se je že prevesilo v senčno stran. Iz nje ni videti izhoda oziroma izhod bi bil, če bi se bili sposobni vrniti nazaj, se odpovedati delu blagostanja in ga deliti z ostalimi, izhajajoč iz dejstva, da smo svoje blagostanje zgradili tudi na ramenih drugih, revnejšega dela sveta. Pa česa takega nismo sposobni. Ostajamo torej v vrtincu negotovosti, v času, ko smo si svojo prihodnost nekako zagotovili, svojim otrokom pa je nismo. To je naša velika krivda in tega vprašanja nismo sposobni rešiti. Tudi zato ne, ker se iz sebičnosti nismo pripravljani odpovedati temu, kar imamo, da bi nekaj tega ostalo tudi za prihodnje generacije. Je to pesimizem? Mislim, da ne, vsaj kar se mene tiče. Nekako se bomo že izmazali, čeprav bo cena visoka. Je pa zagotovo ugotovitev, da se ne moremo istočasno uspešno boriti proti terorizmu, proti ekonomski krizi, proti priseljevanju, proti ... proti ... Ne moremo se, ker za to nimamo zadostnih sredstev. To bi lahko storili skupaj z ostalimi. Skromni uspehi, na primer vrha G20 ali okoljske konference v Cancunu pa kažejo, da temu razmišljanju še nismo dorasli.

Tako torej. No, kljub vsemu srečno novo leto! Pa da bi bilo boljše od prejšnjega!

COŠ Albin Bubnič

Dragi Albin,
veš, tudi mi pišemo in si
beležimo lepe trenutke na naši
šoli...

Najbolji trenutki so
tako, ko se igramo
vsi skupaj.

Lofa Lok III RAZRED

Dragi Albin,
veš, tudi mi pišemo in si
beležimo lepe trenutke na naši
šoli...

Najbolji igram nogomet in
med družini ogledna na doma.

Nedeljan Junc s. r.

Dragi Albin,
veš, tudi mi pišemo in si
beležimo lepe trenutke na naši
šoli...

Tukaj gra vsi lepa,
najbolji pa je, ko
imamo frekventno
nočno sala.

Larissa
Larissa
3.razred

Dragi Albin,
veš, tudi mi pišemo in si
beležimo lepe trenutke na naši
šoli...

Kako rada delam
božična nočna
dela. Dada se tudi
učinim vlogo na božič
večer.

Elise Bossi

Dragi Albin,
veš, tudi mi pišemo in si
beležimo lepe trenutke na naši
šoli...

Kako je zelo všeč
branju. Včasih, da je
bilo tudi zelo všeč brati.
Kako mi je všeč pisanje
vsega v slovenskem
krajem trenutke pa
na to delamo nočna
sala.

Jana Full II R.

Dragi Albin,
veš, tudi mi pišemo in si
beležimo lepe trenutke na naši
šoli...

Pri delu in na vse aktivnosti. Upam
da se lahko učim in ustvarjam. U
čitelj je zelo lep in se sva tu tudi nau
čili. Najbolji imam slovenski
kulturni, da je bilo tudi tako všeč.

Erjesh Horvath 3R.

Kronika - Izlet v Pregarje

V sredo, 24. novembra,
smo se z avtobusom odpelja-
li na Pregarje, rojstno vas Al-
bina Bubniča, po katerem se
imenuje naša šola. Spremlja-
le so nas naše učiteljice in tu-
di ravnateljica.

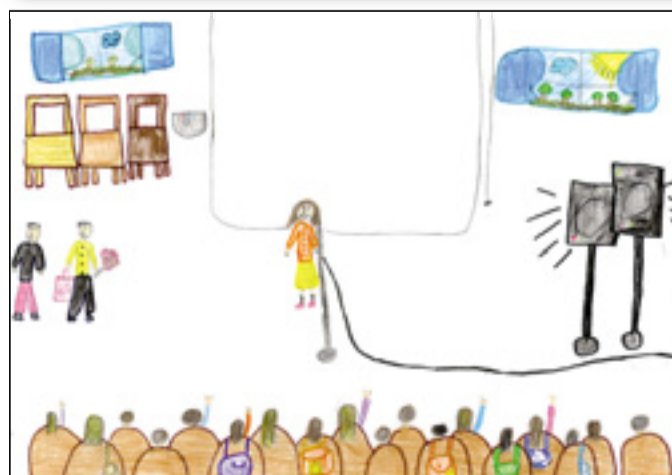
Po enurni vožnji smo
dospeli na cilj in se napotili
peš do tamkajšnje osnovne
šole, ki nosi ime po Rudiju

Mahnju – Brkincu. Na šoli so nas sprejeli učenci, učiteljice in njihova ravnateljica. Srečali smo se z gospo Danico Bubnič, najmlajšo Albinovo sestro, in jo intervjuvali. Ko se je pogovor z gospo končal, so nam ponudili sok in brkinsko jabolko ter nam pokazali njihovo šolo. Za nas so pripravili tudi krajšo predstavo. Na dvorišču smo imeli kratek odmor, da smo si lahko odpočili, potem pa smo obiskali še Bubičev grob. Ogledali smo si tudi hišo, kjer je Albin Bubnič umrl. Po končanem obisku in ogledu so si nekateri odrasli kupili prava brkinska jabolka.

Z avtobusom smo se odpeljali spet v šolo in po kosilu je začel pouk.

Napisali: Cenzo Alessandro, Emil Norbedo, Omar Salerno in Zok Mattia (5.razred)

Č iz Milj

Dragi Albin, veš, tudi mi pišemo in si beležimo lepe trenutke na naši šoli...

Lanu mama je naša učiteljica pokazala tvoje slike in smo te marisali.

Luca Carli 3.e.

Dragi Albin, veš, tudi mi pišemo in si beležimo lepe trenutke na naši šoli...

Da lanke zaključni poročilo smo pisali. Takrat je bilo res lepo.

Agnes Tomasi 3.E

Dragi Albin, veš, tudi mi pišemo in si beležimo lepe trenutke na naši šoli...

Ne radno dan pouka sem pisala o strojkah.

Kla Urančičina 3.razred

Dragi Albin, veš, tudi mi pišemo in si beležimo lepe trenutke na naši šoli...

Itos smo se poštelino učili pisano abecedo.

Matteo Baraci 3.razred

Dragi Albin, veš, tudi mi pišemo in si beležimo lepe trenutke na naši šoli...

Želo mi je všeč, ko se s sošolci igram s kroglo.

Milica Zupic 3.R.

Dragi Albin, veš, tudi mi pišemo in si beležimo lepe trenutke na naši šoli...

V šoli je zabavno, ko se igramo na velikem dvorišču.

Martina Zava 3. Razred

Intervju z gospo Danico Bubnič

Kakšen je bil Albin Bubnič kot otrok?
Bil je zelo živahen. On je bil najstarejši sin, v družini pa nas je bilo sedem.

Kakšne igrače ste imeli?
Nismo imeli igrač. Izdelovali smo si jih sami.

Albin Bubnič je imel rad živali?
Doma smo imeli prašiče in kokoši. Spoštoval jih je.

Ali je bil priden v šoli?
Bil je zelo priden v šoli, a ni utegnil končati šolanja zaradi bolezni.

Kako ste preživeli fašizem in vojno?
Bili so zelo hudi časi. Moj brat Albin Bubnič se je boril proti fašizmu, zato so ga zaprli v taborišče. Tam je preživel do konca vojne. Bil je zelo izmučen. Ko se je po vojni vrnil domov, je dobil hišo požgano. Ostali smo samo mama, oče in jaz. Zavihal si je rokave in nadaljeval svoje življenje. Postal je učitelj in delal tudi za Primorski dnevnik. Spraševal je ljudi, ki so preživeli vojno in si zabeleževal vse. Pisal je vedno s peresom nikoli s strojem.

Kako se spominjate Albina Bubniča, ko je zbiral dokumente o Rižarni?

Tudi takrat je bil zelo izmučen. Pomagala sem mu pri tem delu. Bilo je zelo težavno iskati dokumente, ker fašisti niso menjali samo imen in priimkov, ampak tudi imena krajev od koder so ljudje prihajali. Kljub temu nama je uspelo zbrati dovolj dokazov, da je Rižarna zares delovala kot uničevalno taborišče. Žal pa je brat umrl preden sva dokončala delo.

Ali je bil poročen?
Ne. Je pa imel sina in vnuke. Imel jih je zelo rad.

Ali je imel prijatelje?
Imel je ogromno prijateljev.

Napisali: Andreja Tull in Sara Zupin (5.razred)

V svojem nagovoru je predsednik zveze Franc Fabec poudaril razvejano dejavnost stanovske organizacije slovenskih kmetov, ki svojim članom nudi vse zahtevnejše in številnejše storitve, pri tem pa opozoril še na njeno vlogo dosledne braniteljice stanovskih ter narodnostnih interesov in pravic.

SREČANJE KMEČKE ZVEZE NA MILIČEVI KMETIJI V ZAGRADCU

Kljub težkim razmeram leto pomembnih uspehov

SVETOVALNA SLUŽBA KMEČKE ZVEZE

Na turistični kmetiji Andreja Miliča v Zagradcu je Kmečka zveza pred dnevi priredila tradicionalno večerjo pred zaključkom leta. Družabnega srečanja so se udeležili številni odborniki stanovske organizacije iz tržaške, goriške in videmske pokrajine, saj je prijetno in sproščeno druženje tudi priložnost za izmenjavo božičnih in novoletnih voščil. Veliko je bilo tudi gostov, ki so s svojo prisotnostjo izkazali zanimanje za slovensko kmečko organizacijo in s tem potrdili, da je delo, ki ga opravlja, cenjeno ne le med člani temveč tudi med kmetijskimi organizacijami in ustanovami tako pri nas kot v tatici.

Zbrane je uvodoma nagovoril predsednik zveze Franc Fabec in se jim najprej zahvalil za prisotnost. V svojem nagovoru je nato poudaril razvejano dejavnost zveze, ki svojim članom nudi vse zahtevnejše in številnejše storitve, pri tem pa opozoril še na njeno vlogo dosledne braniteljice stanovskih ter narodnostnih interesov in pravic. Nato je svojo pozornost usmeril v uspehe zamejskih kmetov, ki so kljub ne- lahkim in omejenim naravnim danostim dosegli izredno visoko kakovostno proizvodnjo, na katero so lahko upravičeno ponosni. Obenem pa je opozoril, da obstajajo še znatne razvojne možnosti primarne- ga sektorja, ki pa se mora prilagajati hitrim tržnim spremembam in zahtevam ter seveda imeti čim manj omejitev pri upravljanju svojih kmetij.

V zvezi z delovanjem ustanove se je

zahvalil osebju, ki nosi glavno breme zvezinega zahtevnega dela. Hkrati se je zahvalil tudi osebju Patronata, ki vrši nenadome- stljivo vlogo za našo celotno skupnost na področju socialnega skrbstva. Svojo hvaležnost je Fabec izrazil tudi vsem ustanovam tako v zamejstvu kot v tatici, ki sodelujejo s Kmečko zvezo na vseh področjih njenega delovanja in s tem pripomorejo k temu, da je njena dejavnost tako razvejana in uspešna.

Ob koncu svojega posega se je Fabec zahvalil odbornikom, delovnemu osebju iz vseh treh pokrajin (Trst, Gorica in Benečija) ter članom, katerih zaupanje je gonilna sila, ki omogoča zvezi, da uspešno opravlja svojo nalogo tudi v nelahkih razmerah, v kakršnih delujejo zamejski kmetje.

Sledili so pozdravi gostov. Kot prva je prinesla svoj pozdrav predsednica tržaške pokrajinske uprave Maria Teresa Basa Poropat, ki se je skupno s podpredsednikom oziroma pokrajinskim odbornikom za kmetijstvo Walterjem Godino udeležila prijetnega večera. V svojem posegu je čestitala tržaškemu kmetu za dosežene uspehe in podčrtala zanimanje in pozornost njene uprave za tržaško kmetijstvo, kot dokazujejo tudi otipljivi prispevki, ki jih je Pokrajina v zadnjih letih namenila primarnemu sektorju. Pohvalno se je o tržaškem in širše o kmetijstvu celotne slovenske zamejske skupnosti, ki zajema tudi Goriško in Videmsko, izrazil deželni svetnik Igor Gabrovec. Poudaril je, da so za svoje uspešno delo kmetje še posebej zaslužni, saj kmetujejo v težkih naravnih razmerah, katerim se pridružujejo še omejitve, ki jih

postavlja obstoječa normativa in druge težave, predvsem tiste, ki jih povzroča divjad. Žal za vse te probleme ni pri pristojnih oblasteh zadostnega posluha, kar seveda upočasnjuje in ovira primarno dejavnost.

O plodnih in pogostih stikih med matico in Kmečko zvezo je spregovoril predsednik Kmetijsko gospodarske zbornice Ciril Smrkolj ter obenem izrazil zadoščanje, da je v tem letu zveza postala polnopravni član ustanove, ki ji predseduje. Izrazil je tudi prepričanje, da bo sodelovanje, posebej na področju strokovnega svetovanja, potekalo tudi v nastopajočem letu v čedalje rastočem obsegu.

Vrsto posegov je zaključil na novo imenovani direktor Kmetijskega in gozdarskega nadzorništvu v Trstu in Gorici Aldo Cavani, ki je zagotovil pripravljenost ustanove k sodelovanju s Kmečko zvezo pri skupnem iskanju poti napredka in uspešnosti tržaškega kmetijstva.

Pozdravnim nagovorom je sledil sproščen pogovor o aktualnih temah primarnega sektorja tudi v luči čezmejnega sodelovanja. Tudi tokrat se je izkazalo, da so taka družabna srečanja tudi prijetne priložnosti za navezovanje in utrjevanje stikov ter za boljše medsebojno poznavanje, kar zbljuje ljudi in ustanove ter učinkovito pripomore k ustvarjanju koristnih oblik sodelovanja.

Ob okusni hrani in vabečem vinu se je večer nadaljeval do poznih ur, ko so se udeleženci razšli pod prisoledno urinimi kazalci po izmenjavi voščil ob bližajočih se praznikih in novem letu. (m.g.d)

SREČANJE KZ V DVORANI ZKB

O novih higienskih predpisih pri predelavi prašičjega mesa

Nove higienske obveznosti v predelavi prašičjega mesa, kot jih zahteva Krajevno zdravstveno podjetje je bila tema srečanja, ki ga je Kmečka zveza priredila v sredo 22. decembra t.l. v dvorani ZKB na Opčinah.

Prisotnim predelovalcem prašičjega mesa sta higienske novice podrobno obravnavala tajnik Edi Bukavec in izvedenec Stefano Rosati. Predstavila in obnovila sta postopek higienske samokontrole t.i. HACCP v proizvodni verigi na kmetiji od pridelave do predelave in končne prodaje. Poudarjena je bila nujnost, da se zagotovi proizvedenemu procesu sledljivost v vseh posameznih fazah, ki začne že pri pravilnem vodenju registra fitofarmaceutskih posegov t.i. quaderno di campagna, ki je danes postal register kmetijskih posegov in opravljen in se nanaša na vsako posamezno zemljiško parcelo in posamezno kulturo. Tu se začne danes sledljivost in dejansko tudi postopek higienske samokontrole HACCP.

Rosati je pojasnil, da bodo morali prašičjerejci, ki koljejo letno do 10 prašičev za predelavo in prodajo opraviti eno analizo na dozorelem končnem proizvodu (npr. suhi klobasi, salami, slanini, itd.). Tisti do 25 prašičev letno, bodo morali opraviti 2 analize na dozorelih končnih proizvodih in 3 analize na orodju in opremi, vsi, ki koljejo preko 25 prašičev pa 4 analize na končnih proizvodih in 5 analiz na orodju in opremi ali delovni površini.

Rosati je prisotne seznanil tudi, da je KZ za svoje člane sklenila pogodbo z Deželnim združenjem rejcev za nudenje najugodnejših in cenjenih uslug v zvezi z analizami in prevzemanjem vzorcev.

Dogovorjeno je bilo, naj se člani za morebitna pojasnila in pomoč obrnejo na urade KZ. Na koncu je tajnik prisotne seznanil tudi z novimi določili, ki zadevajo t.i. sistem upravljanja s posebnimi odpadki »SISTRI«, katerega obveznosti, ki se nanašajo tudi na kmetijski sektor so bile termično prenešene na 31. maja 2011. eb

STROKOVNI NASVETI

Kmetijska opravila v januarju

Pred nami je prvi teden v letu 2011, ko navadno nimamo večjih kmetijskih opravil. Zato v takem času npr. lahko načrtujemo novo kmetijsko sezono v zelenjadnem vrtu. Pri tem moramo upoštevati pravila kolobarjenja in pomisliti, kje smo gojili zelenjadnice prejšnje leto. Mimogrede rečeno, pametno je, da si te podatke zapisujemo, tako ne bomo imeli dvomov, saj je znano, da mora biti kolobarjenje zasnovano vsaj na tri-letno kroženje različnih posevkov. Pregledati moramo vse pripomočke in orodje, ki jih bomo potrebovali v novi sezoni. Vse očistimo in preverimo stanje. Žage in rezila nabrusimo. Podobno velja za ograje, kole, vezi in oporo pri sadnem drevju. To je v vetrovnih krajih, kot so naši, še posebno pomembno.

VINOGRAD - V tem času trt raje ne obrezujemo. Najbolje je, da počakamo na čas, ko bo najhujši mraz mimo. Obrezane trte so namreč bolj občutljive na pozebo, kot še neobrezane. Ob lepem vremenu bomo proti koncu meseca pripravili sadilne jame za cepljenje, ki jih nameravamo posaditi. Poskrbimo tudi, da jih pravčasno naročimo, da dobimo zaželjeno sorto in kakovost.

KLET - V kleti preverimo obstojnost vina. Ob nizkih temperaturah se izloča vinski kamen ali kalijev bitartrat, ki se usede na dno sode. Vinski kamen se tvori tako, da se vinska kislina veže s kalijem. Kislina se na ta način zmanjša. Prav zaradi tega je ustekleničenje vina primerno spomladi, ko je mraz mimo. V primeru kakega problema z vinom je priporočljiva kemijska analiza vina, najbolje s pomočjo izvedenca. Če hranimo vino v lesenih posodah, moramo s stalnim dolivanjem skrbeti, da je posoda vedno polna.

OLJČNI NASAD - Mladim oljkam postavimo oporo, oziroma kontroliramo že stoječe kole, če je potrebno mlade sadike tudi zavarujemo pred mrazom.

Da preprečimo škodo, ki jo delajo srne v mladih oljčnih nasadih, lahko drevesca zaščitimo s posebnimi mrežastimi vrečami ali s pajčevinastim vlaknom, ki obenem brani mlade krošnje pred pozebo. Proti srnam lahko uporabljamo tudi razne repe- lente. Dobro je tudi, da okrog oljčnega nasada postavimo zaščitno ograjo, ki brani sadike pred srnami in drugo divjadjo vse mesece v letu.

V tem času lahko debela starih in nekoliko zanemarjenih oljk očistimo morebitnih mahov in bršljanov, ki se večkrat ovijejo okrog debla, mah navadno zadržuje vlogo, zato postanejo debela tarča raznih mikroorganizmov. Les, posebno če gre za stare oljke, lahko začne trohneti. Oboleni del odrgnemo, nato ga škropimo z bakrovimi pripravki. To opravimo le, če ni premrzlo. Začnemo pripravljati zemljišče za nove nasade.

OLJČNO OLJE - Olje hranimo v posodah iz inertnega materiala. Najbolj priporočljive so posode iz nerjavečega jekla. Približno mesec po predelavi oljk v olje opravimo prvi pretok. V tem času moramo zelo paziti, da temperatura v prostoru ni pre- nizka, kar bi zavrnilo naravno čiščenje olja.

SADNI VRT - Tudi v sadnem vrtu po potrebi očistimo debela. Če je potrebno, popravimo leste in drugo orodje, ki ga uporabljamo za pobiranje sadja. Škarje in žage pa nabrusimo.

Kmalu bo čas, ko si bomo nabavili škropila in gnojila. Dobro je, da sedaj pregle- damo, kaj potrebujemo, da ne bi pozneje kupovali po nepotrebnem. Lanska gnojila moramo v zimskem času hraniti v suhem prostoru, v dobro zaprtih vrečah, da se v vlogo ne pokvarijo. Morebitna preostala škropila hranimo v zaklenjenih omari, po- sebno tista bolj strupena, da so otrokom in domačim živalim nedostopna.

V tem času, če bi premrzlo lahko že narezemo cepiče, ki bi jih nameravamo ce- piti spomladi. Mladike za cepiče naj bodo srednje bujne, zdrave in enoletne. Odre- zati jih moramo na sončni strani krošnje. Narezane cepiče zapremo v plastično vreč- ko in jo postavimo v hladilnik, po možnosti pri 1 ali 2 stopinjah Celzija.

ZELENJADNI VRT - Sedaj je na prostem zelo malo zelenjadnic, ki bi še rasle v zelenjadnem vrtu. Skrajni čas je, da pobere- mo kapusnice, predvsem kodravi kapus. V tednu, ki je pred nami, lahko pripravimo oporo za vrtnice, ki jih bomo gojili v naslednji sezoni. Najprej preverimo morebitne prekle, ki jih hranimo od lani, očistimo jih in, če je potrebno, ponovno ošilimo. Pripravljene opore povežemo skupaj in do- bro posušene spravimo v zaveten prostor.

V shrampi je dobro, da zaščitimo pridelke pred pre- nizkimi temperaturami. Krompir hranimo v hladnem in temnem prostoru, vendar naj temperatura nikoli ne pade pod 3-4 stopinje Celzija.

OKRASNI VRT in SOBNE RASTLINE - Januar je čas, ko načrtujemo tudi opravila v okrasnem vrtu. Preveriti moramo, ali imamo vaze in vse, kar potrebujemo za novo sezono. Sobne rastline moramo še vedno zelo zmerno zalivati in jih občasno orositi, da se ne bi poškodovale zaradi pre- nizke vlage, ki jo lahko povzroči centralna kurjava. V tem času kontroliramo čebulnice, ki jih bomo sadili spomladi in jih še vedno hranimo na suhem in hladnem mestu. Oboleni in plesnivi takoj odstranimo. Po pregledu jih po potrebi potrosimo z bakrovimi pripravki in jih spet spravimo.

Magda Šturman

Na slikah: pod naslovom udeleženci kongresa na Sardiniji; desno prof. Guglielmo Cevolin; spodaj udeleženci okrogle mize o šelstvu

ŠE NEKAJ UTRINKOV IZ RAZPRAVE O NORMALIZACIJI SARDINŠČINE

Sardinci se pri pripravi strategije za jezik obračajo na druge manjšine

Sardinija je res otok, vendar je sestavni del italijanske države. Pri oblikovanju svoje ureditve in svoje zakonodaje mora zato sardinski deželni svet spoštovati splošno državno ureditev. Vse to je samo po sebi umevno, vendar na Sardiniji marsikdo razmišlja drugače, kadar gre za vprašanja, ki zadevajo specifično tega otoka. Med te sodi vprašanje jezika. Sardinci so na svoj jezik ponosni, dejansko pa ga dokaj zanemarjajo; statistični podatki jasno kažejo, da mlajša generacija opušta sardinščino, poleg tega pa je na kulturnem področju še vedno stoletna vojna med zagovorniki različnih in različnih sardinščine, kar seveda ne koristi rabi jezika. Poučevanje v šoli je prepuščeno dobri volji posameznih institucij, raba jezika v javnosti pa se dejansko omejuje na nekaj dvojezičnih napisov, predvsem v notranjosti otoka, kjer je delež prebivalstva, ki uporablja sardinščino, dejansko večji, in kjer je vpliv zunanjih dejavnikov, tudi zaradi gospodarske nerazvitosti, znatno manjši.

Sardinska deželna vlada je zato pripravila triletni načrt za zaščito in promocijo jezika, ki ga je predstavila na deželni konferenci; na tej konferenci pa so se tudi soočili s predstavniki države in drugih dežel ter s strokovnjaki predvsem o državnih okvirih, to je o omejitvah, ki jih deželam glede zaščite manjšin narekuje država.

Omejevalna razsodba ustavnega sodišča

Prav o tem je govoril furlanski pravni strokovnjak Guglielmo Cevolin, ki je obravnaval razsodbo ustavnega sodišča števil 159 iz leta 2009, s katero so ustavni sodniki razveljavili nekatere člene zakona o furlanskem jeziku. Cevolin je poudaril, da ta razsodba jasno kaže na razliko med Furlanijo-Juljski kra-

jino in Katalonijo, na katero se sicer Furlani zelo radi sklicujejo in s katero se pogosto primerjajo. Sicer pa so nastale pri sestavi te razsodbe težave tudi znotraj ustavnega sodišča, saj je prvi poročevalec, sedanji predsednik sodišča De Siervo, odstopil od te naloge, ker se večina sodnikov ni strinjala z njegovim predlogom. Ni znano, kakšen je bil ta predlog, zagotovo pa je bil drugačen od tistega, za katerega se je ustavno sodišče opredelilo v svoji razsodbi.

Sicer pa je Cevolin svoj poseg osredotočil na vprašanje odnosov med moderno državo in manjšinami. Poudaril je, da je omejevanje manjšin primerljivo z omejevanjem svobode gospodarstva ali celo z omejevanjem gospodarskih dejavnosti na notranji trg države. Poseg ustavnega sodišča, ki je razveljavilo tri določila deželnega zakona o furlanskem jeziku (pravico občin, da vračajo imena naselij v izvorno furlansko obliko, obvezno poučevanje furlanščine v šolah razen za družine, ki tega pouka ne želijo, in zagotovitev najmanj ene ure tedensko pouka furlanščine na šolah) je bil po Cevolinovem

mnenju zelo oster, saj je po dolgoletnem sprejemanju teze, da ustava omogoča deželam, da ukrepajo v korist jezikovnih manjšin, ponovno pristalo na stari tezi, da je za to pristojna samo država. Ustavni sodniki so torej prepričani, da je zakon 482 najvišja možna raven, ki jo je mogoče spremeniti samo z državnim zakonom. Pač pa ustavno sodišče ni ugovarjalo določilu, da je furlanščina »lasten jezik« (lingua propria) Furlanije, kar je dejansko protislovje, saj je v tem primeru šlo dejansko za preseganje državne zakonodaje. »Najmanj, kar lahko pričakujemo od ustavnih sodnikov, pa je, da ne sprejemajo protislovnih odločitev,« je dejal Cevolin.

Furlanščina v šolah

Sicer pa je Furlane in furlanščino zadevalo še nekaj posegov. Profesorica Rosalba Perini je tako obrazložila projekt, ki ga izvajajo v nekaterih višjih srednjih šolah, kjer v furlanščini poučujejo nekatere tehnične predmete, fiziko, elektrotehniko in matematiko.

Objasnila je predvsem razmišljanje, da se v šoli ni mogoče omejiti na poučevanje manjšinskega jezika kot predmeta, poleg italijanščine in furlanščine je tu še angleščina, ponekod tudi nemščina. S tem so seveda velike težave, na primer oblikovanje ustreznega izrazoslovja na področjih, kjer teh izrazov nikoli ni bilo in pa sestava učnih pripomočkov. Vse to delo je sad dobre volje in iniciativnosti šolnikov, kajti država za to ne daje nobenega priznanja.

Profesorica Alessandra Burelli pa je govorila predvsem o izpopolnjevanju učiteljev, za kar je skrbela videmska univerza. Pripravili so program, ki je temeljil na treh ločenih »predmetih«: zagotavljanje ustreznega zakona furlanskega jezika, strokovno usposabljanje v posameznih predmetih in priprava poučevanje v večjezičnem in večkulturnem okolju. Pripravili so dva ločena tečaja; eden je bil namenjen šolnikom z univerzitetno izobrazbo drugi pa osnovnošolskim učiteljem z opravljenim učiteljskim oziroma pedagoškim licejem. Tečajev se je udeležilo skupno 48 šolnikov, od teh 26 z univerzitetno diplomom.

Manjšine se ne smejo zapirati vase

Nekoliko širši pogled na stanje manjšin v Italiji je ponudil profesor z milanske univerze Bicocca Gabriele Iannaccaro. Iztočnica njegovega pogoja je bilo stališče, da morajo biti jeziki dostopni vsem. Manjšine se torej ne smejo zapirati, kar se pogosto dogaja na Sardiniji, tudi zato, ker gre za otok, ki fizično ne dopušča velikih stikov. Včasih človek na Sardiniji zasledi veliko nacionalizma, ki škoduje uveljavljanju manjšinskih pravic. »Kaj nas pravzaprav zanima, uveljavljanje jezikovnih pravic ali poudarjanje, da smo drugačni?«, se je vprašal Iannaccaro in k temu dodal še tezo, s katero se pogosto srečuje, češ, nismo imeli sreče, ker smo boljši. Tako prepričanje je po njegovi oceni i dejansko ovira pri izvajanju zaščite manjšin.

Ocenjevanje stopnje zaščite je po mnenju milanskega profesorja odvisno od številnih dejavnikov. Med temi je navedel raven odražanja večjezičnosti v javni upravi, način spontanega reagiranja državljanov na manjšinski jezik, razliko med rabo jezika v javnem in v zasebnem okolju, raven prestiža, ki jo uživa jezik in ocena kontekstov, v katerih je jezik dejansko v rabi. Skratka, širok spekter dejavnikov, ki jih je treba celovito obravnavati.

Iannaccaro pa je tudi opozoril na netočnost nekaterih stališč, ki jim vsi pripisujejo veliko zanesljivost. To velja na primer za obvezen pouk jezika v šolah: na Irskem je irščina prvi uradni jezik, obvezno ga poučujejo v vseh šolah, dejansko pa ga ljudje ne govorijo. Ukrepi morajo biti torej sociološko utemeljeni in sama načelnost ni jamstvo za zaščito in promocijo jezika.

Njegovo razmišljanje je razvil profesor Vittorio Dell'Aquila, raziskovalec Centra za evropske jezikovne študije. Dejal je, da je za Sardinijo značilno, da ljudje doma govorijo v sardinščini in v italijanščini, medtem ko v javnosti raje uporabljajo italijanščino. Ker je Sardinija otok, se mora ukvarjati tudi z drugim problemom: to je vprašanje pripadnosti. Ljudje se pogosto zadovoljijo s poudarjanjem pripadnosti otoku in zanemarjajo pripadnost jeziku, obenem pa so prepričani, da s tem dobro izražajo svoja čustva. Vendar obstaja razlika med pri-

padnostjo teritoriju in opredeljevanjem za jezik.

Glede jezika je Dell'Aquila opozoril na vprašanje prestiža. Za primerjavo je navedel, da je priznavanje za Ladinca na Južnem Tirolskem zelo prestižno, tudi zaradi pozitivnih ekonomskih učinkov tega statusa, po drugi strani pa v Sardiniji priznavanje za Sardinca ne predstavlja nobenega prestiža, ker od tega nima nobenega ekonomskega učinka. Nasprotno, v javnem mnenju v Sardiniji je pomembna predvsem italijanščina, ki predstavlja okno v svet za ljudi: italijanščina jim odpira vrata na celino in jim torej daje večje možnosti ekonomskega uspeha.

Sicer pa je odnos do jezika v Sardiniji večplasten. Nekateri ljudje so prepričani, da je pač treba govoriti v italijanščini »ker smo v Italiji«. Drugi pravijo, da je sardinščina lepa, vendar se Sardinci ne smejo izolirati. Potem so tu tisti, ki sardinščini pripisujejo status narčne in pravijo, da gre za vprašanja preteklosti. Deljena so tudi mnenja o normalizaciji in standardizaciji sardinščine, od tistih, ki trdijo, da standardni jezik uničuje živi jezik, pa do onih, ki pravijo, da je nujno potreben enoten jezikovni standard.

Pa še na nekaj je opozoril Dell'Aquila. Ko so v Kataloniji uvedli pouk v katalonščini na univerzah, se je veliko število profesorjev znašlo v težavah. Čeprav so bili Katalonci, so imeli težave s poučevanjem svojih predmetov, pomislimo na znanstvene ali na medicinske predmete, v tem jeziku. Trajalo je precej let, preden se je stanje normaliziralo. Katalonci so v tem uspeli. Ampak ni rečeno, da bodo uspeli tudi drugi, ki bi hoteli po tej poti.

Katalonci v Algheru

In ko smo že pri Kataloncih, velja omeniti poseg Joala Eliesa Adella, vodje pisarne, ki jo je katalonska vlada odprla v Algheru, edini sardinski občini, kjer govorijo katalonščino. Ne gre za konzularno predstavništvo, kakršna odpirajo samo države, ampak za pisarno, ki skrbi za ohranjanje in promocijo katalonskega jezika. To delajo v sodelovanju s krajevnimi oblastmi in tudi s predstavniki civilne družbe, predvsem z organizacijami, ki se s tem aktivno ukvarjajo. »Prebivalci Alghera si prizadevajo, da jezik ne bi izginil«, je poudaril Adell, ki je povedal, da so oblikovali strateški načrt za ohranitev katalonščine, česar ni mogoče razumeti kot nasprotovanje sardinščini, saj gre za dve različni skupnosti, čeprav v Algheru ljudje, ki govorijo katalonščino, povečini poznajo tudi sardinščino. Katalonija vsekakor pripisuje velik pomen ohranjanju jezika v Algheru, ker je ta jezik že stoletja sestavni del kulture Alghera. To je veliko bogastvo in »kadar izgubimo jezik, izgubimo veliko bogastvo,« je še pomnil predstavnik katalonske vlade.

LETO 2010 ŽE V ANALIH

Najpomembnejši dogodki lanskega leta

PRI PRAVILU DUŠAN KALC

Januar

1. Španija prevzela od Švedske polletno predsedovanje Evropski uniji.
3. Po groznjah Al Kaide zaprli veleposlanštvo ZDA in VB v Jemenu.
4. V Dubaju otvorili 828 metrov visoki Burj Dubaj, najvišji nebotačnik na svetu.
6. Islamski fanatiki pred pravoslavnim božičem ubili šest koptskih kristjanov v Egiptu.
7. Zaradi okvare brzovlaka Eurostar dve uri čakanja v Rokavskem predoru.
8. V Rosarnu v Kalabriji izbruhnil upor izkoriščenih afriških priseljencev, ki je privedel do spopadov s krajanji.
9. Večji del Evrope v primežu snega in mraza, na jugu pa poplave.
10. Izraelska vlada odobrila gradnjo zidu na meji z Egiptom proti afriškim priseljencem in islamskim skrajnežem. Na predsedniških volitvah v Hrvaški zmagal Ivo Josipović.
12. Katastrofalni potres v Haitiju povzročil več kot 230 tisoč žrtev, več kot tri milijone ljudi pa je ostalo brez strehe. V atentatu v Teheranu ubit jedrski znanstvenik Masud Ali Mohamadi.
14. Fini in Berlusconi sklenila "pakt za tesnejše sodelovanje".
15. Črna gora in Kosovo vzpostavila diplomatske odnose.
17. V drugem krogu predsedniških volitev v Čilu zmagal desničar milijonar Sebastian Pinera. Papež Benedikt XVI. obiskal sinagogo v Rimu.
20. Na nadomestnih volitvah v Massachusettsu republikanec Scott Brown osvojil Kennedyjev sedež. Italijanski senat sprejel sporni zakon o skrajšanju sodnih procesov. Kitajski kibernetiski vohuni napadli Google z namenom, da bi vdrli v elektronsko pošto aktivistov za človekove pravice.
22. Obama predstavil načrt za omejitve pretirano tveganih naložb ameriških bank in za zaščito davkoplačevalcev. Niški vladika Irenej izvoljen v Beogradu za novega patriarha Srbske pravoslavne cerkve.
24. Na primarnih volitvah v Apuliji Nichi Vendola premagal kandidata DS Moccio.
25. Bagdadske oblasti usmrtilo "Kemičnega Alija" Hasana al Madžida. V Sredozemlju strmoglavilo etiopsko letalo s 90 ljudmi na krovu.
26. V Peruju zaradi deževja evakuirali 2000 turistov.
27. V Devosu začetek 40. Svetovnega gospodarskega foruma, v Portu Allegre pa 10. Svetovnega socialnega foruma.
28. Direktor Apple Steve Jobs predstavil tablični računalnik iPad. Na konferenci v Londonu o Afganistanu podprli načrt za reintegracijo "zmernih talibanov", kar bi lahko prispevalo k ukinitvi spopadov. Vlada na zasedanju v Reggio Calabria sprejela načrt za boj proti mafiji.
30. Ob otvoritvi novega sodnega leta protest sodnikov proti Berlusconijevi vladi.

Februar

1. Bruselj predlagal Italiji širšo študijo o plinskih terminalih.
3. Poslanska zbornica v Rimu izglasovala zakon o "pravični zadržanosti", ki premierja in ministre oprošča sodelovanja na procesih.
4. Italijanska vlada odobrila sporno reformo višjih srednjih šol, ki predvideva huda rezanja.
5. V napadu v Iraku ubitih več kot 40 šitskih romarjev.
7. Na volitvah v Ukrajini zmagala proruskega kandidata Viktorja Janoviča in poraz Timošenkove.
8. Na procesu v Palermu Ciancimino izjavil, da je bila stranka Forza Italia sad pogajan z mafijo.
9. Evropski svet imenoval novo evropsko komisijo. Pripadniki milice Basidž skušali napasti italijansko veleposlanstvo v Teheranu.
10. Šef Civilne zaštite Guido Bertolaso ponudil odstop zaradi suma korupcije, a ga je Berlusconi zavrnil.
11. Na vrhu Eu podpora Grčiji za finančno stabilizacijo.
12. Slovesno odprtje zimskih olimpijskih iger v Vancouveru.
13. Hudi izgredi v Milanu ob spopadu med Severoafričani in Južnoameričani. V Afganistanu 15 tisoč vojakov NATO sprožilo največjo ofenzivo proti talibanom. Žrtve tudi med civilnim prebivalstvom. Ob obletnici bombardiranja Dresdena spopadi med neonacisti in levičarji.
15. V bližini Bruslja med jutranjo prometno konic trčila regionalna potniška vlaka. Umrlo 25 ljudi. Irski škofje po razkritju spolnih zlorab otrok na srečanju s papežem.
17. Na zimskih OI bronasta kolajna za Majdličev, čeprav si je med tekom pri padcu zlomila rebra.
18. Obama sprejel tibetanskega duhovnega voditelja dalajlamo kljub protestom Pekinga. Državni udar v Nigru. Vojaki odstavili predsednika Tandjo Mamadoua.
20. V Maroku 40 mrtvih pri zrušenju minareta.
21. V značnem napadu NATO na konvoj domnevni upornikov v afganistanski provinci Uruzgan umrlo več kot 20 civilistov.
22. Turška policija prišla okoli 50 ljudi v zvezi z domnevno zaroto vojske proti vladi.
23. Razkritje mafijske mreže za pranje denarja in davčne utaje. Pripor za sen. Di Girolama. V Havani je po gladovni stavki umrl oporečnik Orlando Zapata Tamayo.
24. V Grčiji splošna stavka z izgredi proti varčevalnim ukrepom.
26. Na Antarktiki se je odlomila milijardo ton težka ledena gora.
27. Čile je prizadel potres 8 stopnje po Richterjevi lestvici in povzročil več sto žrtev, premaknil zemeljsko os in skrajšal dan za mikrosekundo.

Marec

1. Protestne stavke tujih priseljencev s sprejeli v koncerti v raznih mestih Italije.

April

2. Komisija EU dovolila pridelavo genetsko spremenjenega krompirja.
3. Osemmetrski valovi povzročili tragedijo na ladji za križarjenje Louis Majesty. Med ranjenci v glavnem slovenski turisti.
4. Na lokalnih volitvah v Haagu zmagala skrajna desnica Geerta Wildersa. Borut Pahor, Kosorjeva in Tadić so se na Ptuj dogovorili za oblikovanje "personalne trilateralne SHS".
5. Italijanska vlada sprejela "pojasnjevalni" odlok, da bi rešila desnosredinske (neveljavne) kandidatne liste za deželne volitve v Laciju in Lombardiji, kar je izzvalo val protestov. Ledolomilci v Baltiku rešili več deset ukeščenih ladij.
6. Izbruh medverskega nasilja v Nigeriji. Ubitih več kot 500 ljudi.
7. Volitve v Iraku v znamenju krvavega nasilja.
8. Večina v Državnem zboru Slovenije odobrila zakon za ureditev pravnega položaja izbrisanih. Potres v vzhodni Turčiji zahteval več kot 500 mrtvih. Izrael odobril gradnjo novih spornih stanovanj na okupiranem Zahodnem bregu.
9. V Španiji, Franciji, Italiji in Bolgariji težave zaradi snega in mraza.
10. Senat v Rimu odobril zakon o upravičeni odsotnosti, ki premierju omogoča, da se izogne procesu. Franciji in Nemčiji uspelo pripraviti skupni učbenik zgodovine.
12. Izrael raketiral območje Gaze in zaprl Zahodni breg.
14. V prvem krogu deželnih volitev v Franciji poraz vladajoče stranke, na deželnih volitvah v Rusiji udarec za Putinovo stranko, čeprav je še vedno prva.
16. Novi napadi Berlusconija na sodstvo.
18. V Moskvi pogajanja za sklepno fazo sporazuma o zmanjševanju strateške jedrske oborožitve.
20. Papež obsodil zlorabe otrok na Irskem in se opravičil žrtvam.
21. Predstavniki dom ZDA odobrili zgodovinsko zdravstveno reformo.
23. Ustavno sodišče v Ljubljani ugotovilo, da je arbitražni sporazum skladen z ustavo.
24. Minister za normativno poenostavljanje Calderoli javno sežgal več odpravljenih zakonov.
25. Na osnovi skupnega predloga Nemčije in Francije so države z evrom dosegle dogovor o pomoči Grčiji.
26. ZDA in Rusija dosegle dogovor o zmanjšanju jedrskega arsenala za 30 odstotkov. V spornih vodah potonila južnokorejska bojna ladja.
27. Izraelski tanki vdrlji v Gazo. Palestinci zagrozili z maščevanjem.
28. Volitve v 13 italijanskih deželah. Severna liga na severu prva stranka.
29. Teroristični napad v podzemski železnici v Moskvi. 38 mrtvih. Indija in ZDA dosegle jedrski dogovor.
31. Srbska skupščina ostro obsodila pokol v Srebrenici.

3. Ulice Bangkoka preplavili protivladni protestniki, privrženci Sinawatre.
5. V Peševarju v Pakistanu napad talibanov na ameriški konzulat. Samomorilski napad na policijo v Ingušetiji. Dva mrtva.
7. Po krvavih spopadih z uradno 40 mrtvimi je protivladna koalicija prevzela oblast v Kirgistanu. Putin in Tusk sta se skupno poklonila žrtvam v Katinskem gozdu.
8. Obama in Medvedjev v Pragi podpisala dogovor o zmanjševanju jedrskega arsenala. V Bajkonuru uspešno izstrelili satelit evropske agencije ESA.
9. Iran sporočil, da je razvil hitrejšo centrifugo z bogatjenjem urana. Plaz v Rio de Janeiru zasul več kot dvesto ljudi.
10. Pri Smolensku strmoglavilo letalo s predsednikom Lechom Koczynskim in vojaškim vrhom na krovu. Na Tajskem med protestno manifestacijo v spopadih z varnostnimi silami deset mrtvih in 500 ranjenih. V Afganistanu aretirali tri zdravnike Emergency.
11. Na madžarskih volitvah zmagala desnica in poraz socialistov.
12. Severna Irska prevzela od Londona prvosodje in policijo.
14. V potresu v kitajski provinci Qinghai okoli 600 mrtvih in več tisoč ranjenih.
15. Vulkanski pepel ognjenika Eyjafjallajokull v Islandiji povzročil letalski kaos po vsej Evropi.
17. V Sloveniji 250 tisoč prostovoljcev na ekološki akciji Očistimo Slovenijo.
19. Državni zbor RS ratificiral arbitražni sporazum s Hrvaško.
21. Na Avali odprli obnovljeni TV stolp, ki je bil uničen med bombardiranjem leta 1999. V Spodnji Saški imenovali za ministrico Aygul Ozkan, žensko turškega rodu.
22. Armenija zavrnila ratifikacijo sporazuma s Turčijo.
23. V Ljubljani otvoritvena slovesnost po proglatitvi mesta kot svetovne prestolnice knjige.
24. V Nemčiji spletli med dvema nuklearkama 120 km dolgo človeško verigo nasprotnikov jedrskih central.
25. Na predsedniških volitvah v Avstriji zmagal Heinz Fischer z več kot 70 odstotki glasov.
27. Ukrajinski parlament kljub nasprotovanjem potrdil sporazum z Rusijo o podaljšanju najema pristanišča Sevastopol v zameno za cenen plin. ZDA izročile Franciji nekdanjega panamskega diktatorja Noriega. Po 40 letih dogovor med Rusijo in Norveško o meji na Barentsovem morju.
28. Rusija objavila tajne arhive o pokoli v Katinskem gozdu. Ekološka katastrofa po eksploziji na naftni ploščadi v Mehškem zalivu. Luisiana zaradi naftnega madeža razglasila izredne razmere.
29. Obračunavanje v stranki Ljudstvo svobode. Finijev privrženec Bocchino odstopil.
30. V Belgiji spodnji dom parlamenta izglasoval zakon o prepovedi nošenja burke.

Maj

1. V avtomobilu v Times Square v New Yorku odkrili bombo, pripravljeno za atentat.
4. Odstop ministra Claudia Scajole vsled škandala o darovanem stanovanju. Priznanje Mešiča, da si je Hrvaška prizadevala za razdelitev BiH.
5. Ob splošni stavki proti varčevalnim ukrepom v Grčiji nasilni protesti terjali tri smrtne žrtve.
6. Konservativci Davida Cameruna zmagali na volitvah v VB.
7. EU potrdila pomoč Grčiji. Evropske borze v krizi.
9. Propadel poizkus, da bi vrtno v Mehškem zalivu zamašili s kupolo.
10. Finančni ministri EU so se dogovorili o 750 milijardah pomoči državam območja evra. Borze poskočile, evro in nafta dražja.
11. Laburist Gordon Brown odstopil, David Cameron novi premier koalicijske vlade konservativcev in liberalcev v VB.
12. Policija v Novem južnem Walesu prišla srbskega vojnega kriminalca Dragana Nikolića. V Libiji strmoglavil airbus s 104 potniki. Preživel le 10-letni nizozemski deček.
13. Številni mrtvi in ranjeni v spopadih med protestniki in policijo v Bangkoku. VB, ZDA in drugi zaprli veleposlanštva.
16. Sporazum med Turčijo, Brazilijo in Iranom o bogatjenju urana za nuklearke.

17. V bombnem atentatu na konvoj v Afganistanu umrli dva italijanska vojaka, dva pa sta bila ranjena.
18. Portugalski predsednik Silva razglasil zakon, ki uvaja poroke istospolnih parov.
19. Študentski protest v Ljubljani se je izrodil v izgrede proti parlamentu.
20. Ameriški znanstvenik Craig Venter ustvaril prvo umetno obliko življenja. Severnokorejski torpedo potopil južnokorejsko ladjo. Množični protesti v Španiji proti varčevalnim ukrepom.
21. Japonska izstrelila v vesolje vesoljsko jahto na sončni pogon.
22. Letalska nesreča v Indiji. Od 166 potnikov 8 preživelih. V Boliviji aretirali aretirali generala Prada, ki je ujel Che Guevaru in vodil komplot proti sedanjemu predsedniku Moralesu. Inter v Madridu premagal Bayern in osvojil pokal prvakov.
24. V Pekingu so se začeli strateški pogovori med ZDA in Kitajsko.
27. Jamajskim oblastem je po treh dneh spopadov uspelo prevzeti nadzor Kingstona. Nadzvočno letalo X51A Waverider postavilo svetovni hitrostni rekord 7160 km/h.
28. Maoisti v zahodni Bengali napadli vlak : na desetine mrtvih.
29. Na Portugalskem protesti zaradi varčevalnih ukrepov.
31. Krvav izraelski napad na ladje s humanitarne pomočjo za Gazo. Deset mrtvih. Nemški predsednik Horst Kohler odstopil zaradi izjav o Afganistanu.

Junij

2. Izrael izpuštil zajete humanitarne aktiviste. Svet ZN za človekove pravice zahteval preizkavo. Japonski premier Hatojama odstopil zaradi kritik na račun oporišča ZDA na Okinawi.
3. Umor apostolskega nuncija škofa Luigi Padoveseja v Turčiji. V Rusiji začetek 520 dni dolge simulacije poti na Mars za šest ljudi.
4. Finančni minister Naoto Kan izvoljen za novega premierja Japonske.
6. Slovenija se je z 51.49 odsoka glasov izrekla na referendumu za arbitražni sporazum.
8. Berlusconi in Fini sta se dogovorila za osnutek o prisluhih. Novinarji na bojni nogi.
9. Varnostni svet ZN sprejel nove sankcije proti Iranu zaradi jedrskega programa. Predčasne parlamentarne volitve na Nizozemskem. Izenačenost med liberalci in laburisti.
10. Italijanska vlada odobrila novo starostno omejitev za upokožitev žensk: 65 let.
11. Začetek svetovnega nogometnega prvenstva v Johannesburgu. Nov val nasilja s smrtnimi žrtvami na jugu Kirgistanu po strmoglavljenju predsednika Bakijeva.
13. Na parlamentarnih volitvah v Belgiji zmagala flamska nacionalistična stranka.
14. Cameron se je opravičil za civilne žrtve Krvave nedelje 1972 na Severnem Irskem.
16. Mrtvi in ogromna škoda zaradi poplav v južni Franciji.
17. Izrael sprejel načrt o omilitvi blokade Gaze.
19. Na Portugalskem umrl pisatelj nobelovec Jose Saramago.
21. Kitajska sprostila tečaj juana. V primerjavi z dolarjem pridobila 0,46%. Juan Manuel Santos izvoljen za predsednika Kolumbije.
22. Poveljnik zavezniških sil v Afganistanu McCrystal ponudil odstop. V bombnem atentatu v Carigradu štiri mrtvi. Odgovornost prevzeli kurdski uporniki. Poplave na Hrvaškem, na severu BiH in v Romuniji.
24. V bližini Barcelone hitri potniški vlak povozil skupino mladih (12 mrtvih).
25. Splošne stavke v Italiji proti finančnemu manevru se je udeležilo več kot milijon ljudi. Oblasti v Gruziji na skrivaj odstranile Stalinov kip. V Nemčiji zgodovinska razsodba: evtanazija je dovoljena ob privolitvi bolnika.
26. V Prizrenu srečanje za poglubitve sodelovanja med Kosovim, Albanijo, Črno Goro in Makedonijo. Na srečanju svetovnih voditeljev G8 v Torontu ostro kritični do Irana, Severne Koreje in Izraela.

28. Dogovor med ZDA in Evropsko unijo o izmenjavi bančnih podatkov.
29. Prizivno sodišče v Palermu obsodilo sen. Marcella Dell' Utrija na sedem let zapora. Madžarski parlament izvolil za predsednika države Pala Schmitta.
30. Christian Wulff izvoljen za nemškega predsednika.

Julij

1. Po vsej Italiji demonstracije proti zakonu o prislulih.
 Belgija prevzela od Španije vodenje Evropske unije.
 Gen. Petraeus prevzel poveljstvo zavezniških čet v Afganistanu.
2. V nesreči cisterne z nafto v Kongu izgubilo življenje več kot 200 ljudi.
3. Roza Otumbajeva prisegla kot časna predsednica Kirgizistana.
 Poljska in ZDA podpisale v Krakovu pogodbo o protiraketnem ščitu.
4. Na predsedniških volitvah na Poljskem liberalec Bronisław Komorowski premagal Jaroslawa Kaczyńskiego.
 Umrli duhovni vodja gibanja Hezbolah Sajed Mohamed Husein Fadlallah.
5. Odstop ministra Alda Brancheria, ki je bil vključen v vlado, da bi se izognil sodnim procesom.
9. Atentat v Pakistanu terjale 102 človeški življenji.
11. Španija v finalu premagala nizozemsko in osvojila svetovno nogometno prvenstvo v Johannesburgu.
 Bombni napad v Kampali, prestolnici Ugande. Umrlo 74 ljudi.
13. Srečanje predsednikov Napolitana (Italija), Turka (Slovenija) in Josipovića (Hrvaška) v Trstu.
 Narodna skupščina v Franciji sprejela zakon o prepovedi burke.
 Na Češkem je prisegla vlada Petra Nečasa.
 Tradicionalni pohod protestnikov v Belfastu spremljalo nasilje katoliških izgnancev (28 policistov ranjenih).
14. Nicola Cosentino, osumljen stikov s kamoro, odstopil kot podminister za gospodarstvo in finance.
15. Argentina priznava istospolne poroke.
16. Britanski naftni družbi BP uspelo zaustaviti iztekanje nafte v Mehški zaliv.
 Evropo zajel vročinski val, na Antarktiki pa izmerili -50 stopinj celzija.
17. Atentat na spomenik sodnikoma Falconeju in Borsellinu v Palermu.
19. Železniška nesreča pri Kalkuti z 61 mrtvimi in 165 ranjenimi.
 V Atenah ustrelili grškega novinarja Sokrata Gioliassa.
21. Na univerzi v Sheffieldu odkrili doslej največjo zvezdo, ki je 320 krat težja od sonca.
23. Aretacija guvernerja kosovske centralne banke Rexhepija zaradi korupcije.
24. V množični paniki na Paradi ljubezni v Duisburgu umrlo 19 ljudi, več kot sto pa je bilo ranjenih.
 Poplave v Savdski Arabiji terjale več življenj.
25. Na spletu WikiLeaks se je pojavilo 92 tisoč tajnih dokumentov o umazani vojni v Afganistanu.
27. Fiat ustanovil novo podjetje za Pomi-gliano in zaostrel odnose s sindikatom.

Po izbruhu afere P3 sen. Giacomo Caliendo uradno osumljen prevratniškega sodelovanja.

28. V poslanski zbornici v Rimu vlada prejela zaupnico o finančnem manevru. V nesreči potniškega letala v Pakistanu zaradi megle umrlo 152 ljudi.
 V Afganistanu padla še dva italijanska vojaka.
29. Berlusconi pretrgal strankarske vezi s Finijem.
 Na reki Kasai v Kongu se je prevrnila ladja in utonilo je 140 ljudi.
 Otočje Galapagos umaknjeno s seznama ogrožene svetovne dediščine.

Avgust

1. Predsednik državnega sveta Kube Raul Castro napovedal sprostitev nadzora v malem gospodarstvu.
2. Medvedjev zaradi hudih požarov (naštel je jih 529 in zahtevali več kot 40 žrtev) razglasil izredne razmere v sedmih ruskih regijah.
3. Štirje mrtvi v spopadu med Izraelom in Libanonom, potem ko so skušali Izraelci podreti drevo na meji in s tem izzvali libanonsko streljanje.
 Hude poplave v Pakistanu prizadele več kot 20 milijonov ljudi in terjale več tisoč žrtev.
4. Zaradi poplav na Kitajskem je umrlo okrog 1700 ljudi.
 V Buenos Airesu umrl črni terorist Giovanni Ventura.
5. V Čilu se je podrl rudniški jašek. Triin-trideset rudarjev ostalo vklenjenih 700 metrov pod zemljo.
7. Talibani v Afganistanu pokončali osem tujih zdravnikov.
8. Poplave na Češkem, Poljskem in v Nemčiji zahtevale 11 človeških življenj.
9. Gonja proti predsedniku poslanske zbornice Finiju, naj odstopi zaradi afere svakovega stanovanja v Monaku.
10. Desnosredinska vlada v Slovaški dobila zaupnico v parlamentu.
 V Maroku zaprli 1200 možej, ker je grozila nevarnost, da se porušijo.
 Japonska se je opravičila za kolonizacijo Koreje.
12. Astronavt z Mednarodne vesoljske postaje popravila hladilni sistem in odstavila pokvarjeno črpalko.
13. Slovaška zavrnila pomoč Grčiji. Razočaranje v Bruslju.
16. Boeing 737 s 131 potniki strmoglavil med pristajanjem v Kolumbiji. Samo ena smrtna žrtev.
17. Umrli bivši predsednik Italijanske republike Francesco Cossiga.
 V samomorilskem napadu na rekrutni center v Bagdadu umrlo 59 ljudi.
18. Pozivi za pomoč Pakistancem, ki prihaja prepočas. Zaradi pomanjkanja vode in zdravil se je razširila nevarnost epidemij.
 Sarkozy odredil izgon Romov iz Francije.
19. ZDA so končale bojne operacije v Iraku. Zadnja bojna enota odšla v Kuvajt.
20. Izraelci in Palestinci pristali na obnovu pogajanj.
21. V Bushehru v Iranu odprli prvo jedrsko elektrarno.
23. Po sodnikovi odločitvi o ponovni vključitvi treh odpuščenih delavcev Fiata v Melfju, jim je podjetje preprečilo dostop na delovno mesto.

24. Izjemen dosežek na Inštitutu Jožefa Stefana v Ljubljani, kjer so zaznali Higgsove valove.
 Letalski nesreči v Nepal in na Kitajskem, skupno 56 mrtvih.
26. V Iraku po odhodu vojakov ZDA v napadih na policijske postaje ubitih 60 ljudi.
28. V Istanbulu začetek košarkarskega svetovnega prvenstva.
29. Med obiskom v Italiji ob 2. obletnici meddržavnega sporazuma se je Gedafi srečal z mladimi Italijankami, ki jih je skušal sprebrniti v islamsko vero.

September

2. V Washingtonu po 20 mesecih prvo srečanje med Netanyahujem in Abasom za oživitve mirovnega procesa.
 Po vsem svetu pobude za rešitev na kamenjanje obsojene prešušnice Sakineh Astiani.
3. V Havanu Fidel Castro po štirih letih javnega molka nagovoril študente.
4. Protesti v 130 mestih Francije proti "ksenofobi" vladni politiki.
5. Fini v Mirabellu pri Ferrari razglasil, da ljudstva svobode ni več.
6. Camorra umorila župana občine Pollicca pri Salerno Vincenza Vassalla.
7. Kongres Delavske stranke Severne Koreje potrdil prenos oblasti od Kim Jong-illa na Kim Jong-una.
9. Evropski parlament zahteval ustavitve izгона Romov iz Francije.
10. Opozicija s stoli zaprla parlament v Ukrajini proti varčevalnim ukrepom.
11. Spominska svečanost ob obletnici terorističnega napada v New Yorku. Pastor Jones se je odpovedal javnemu sežigu korana.
12. Na referendumu v Turčiji 58% volilcev za spremembo ustave.
13. Hudi izgredi v Kašmirju v zaščito korana in nastop policije: 18 mrtvih.
 V letalski nesreči v Venezueli umrlo 15 ljudi, 36 pa jih je čudežno preživelo.
14. Laburistka Julia Gillard prisegla kot prva izvoljena predsednica avstralske vlade.
16. Delničarji podjetja FIAT sprejeli zgodovinsko odločitev: ločitev na dve podjetji.
17. Na Poljskem aretirali čečenskega voditelja Zakajeva.
 V Italiji 75 parlamentarcev podpisalo izjavo Veltronija za spremembo politične linije DS.
18. Reke v Sloveniji zaradi obilnega dežja prestopile bregove.
19. Na volitvah na Švedskem zmaga Reinholdtov desnice. Skrajna desnica prvič čez 6%.
 Naftna družba BP dokončno zamašila vrtno v Mehškem zalivu, skozi katero je uhajala nafta.
21. Pri padcu helikopterja v Afganistanu umrlo devet zavezniških vojakov.
22. Rusija opustila načrte o dobavi raket Iranu.
23. V Kolumbiji ubili poveljnika uporniških sil FARC Jorga Rojas.
24. V Neaplju izgredni in spopadi s policijo zaradi odpadkov.
 Kuba začela uvajati korenite družbene in ekonomske spremembe.
26. Na volitvah v Venezueli zmaga stranka Chaveza, vendar brez dvotretjinske večine.
27. Po izteku desetmesečnega moratorija na gradnjo judovskih naselij na Zahodnem bregu, je Izrael spet obnovil gradnje in ogrozil nadaljnja pogajanja.
 Kosovski predsednik Fatmir Sejdiu odstopil zaradi kršenja ustave.
28. Na jugu Mehike je zaradi preobilice dežja plaz zasul 300 hiš. Stotine mrtvih.
29. Slovenijo delno ohromila večdnevna stavka v javnem sektorju.
30. Znanstveniki ZDA odkrili planet, podoban Zemlji.

Oktober

1. Vojska rešila ekvadorskega predsednika Rafaela Correo pred državnim udarom.
2. Predsednika Turk in Josipović odprla nov most čez reko Sotlo.
 Velika manifestacija "vijoličastega ljudstva" v Rimu proti Berlusconiju.
3. Volitve v BiH: Bakir Izetbegović izvoljen v bošnjaško predsedstvo, Milorad Dodik predsednik Republike srbske.
4. Oče umetne oploditve Robert Edwards (VB) Nobel za medicino.
5. Iz poškodovanega rezarvoarja v tovarni aluminija na Madžarskem se je izlilo ogromno strupene snovi (4 mrtvi).
6. Nobelova nagrada za kemijo: Richard Heck (ZDA), Ei Negishi in Akira Suzuki (JAP).

7. Il Giornale pripravil dosje proti predsednici industrijevcev Mercegagli, kar je izzvalo preiskavo.
 Nobelova nagrada za književnost: Mario Vargas Llosa (Peru).
8. Stavka in protest dijakov, študentov in docentov po vsej državi proti reformam šolstva in univerze.
 Nobelova nagrada za mir: kitajski oporečnik Liu Xiaobo.
9. Reševalci prišli do ujetih rudarjev v Čilu in jih do 14. 10. rešili vseh 33.
 A Afganistanu padli štirje italijanski vojaki.
10. Konec Nizozemskih Antilov. Dva otoka postala neodvisni državi, trije pa nizozemske občine.
 Občinske volitve v Sloveniji. Izvoljenih 134 županov, v 74 občinah v drugi krog.
 V Ljubljani izvoljen Jankovič, v Mariboru Kangler, v Sežani Terčon.
 Hudi incidenti v Beogradu ob paradi ponosa.
 Socialdemokrati na Dunaju izgubili absolutno večino.
11. Nobelova nagrada za ekonomijo: Peter Diamond, Dale Mortensen in Christopher Pissarides.
12. Zaradi izgredov srbskih navijačev prekinili tekmo Italija - Srbija v Genovi.
15. Pod Alpami prebili najdaljši predor na svetu (57 km).
16. Več kot pol milijona ljudi na manifestaciji sindikata kovinarjev FIOM v Rimu.
19. Varnostne sile ubile štiri upornike, ki so napadli čečenski parlament v Grozmem.
21. Prava gverila v Neaplju sredi kupov odpadkov odpadkov.
22. Epidemija kolere na Haitiju zahtevala stotine žrtev.
26. Bivši iraški zunanji minister Tarik Aziz obsojen na smrt z obešenjem.
 Francoski senat po množičnih in ostrih protestih sprejel pokojninsko reformo.
27. Umrli nekdanji predsednik Argentine Nestor Kirchner.
 Cunami na Sumatri povzročil več kot 270 mrtvih.
28. Berlusconi spet v središču afer z dekletki na poziv.
29. V Dubaju prestregli bomba paketa, namenjena sinagogam v Chicagu.
30. V Brescii šest priseljencev zlezlo na žerjav iz oriresta, ker niso uredili njihovega položaja.
31. Napad Al Kaide na katoliško cerkev v Bagdadu s spopadom, ki je zahteval več kot 50 mrtvih.
 V drugem krogu volitev v Braziliji izvoljena Dilma Rousseff, ki je zamenjala Lulo.

November

1. Hudo neurje v severni Italiji s poplavami.
2. Kongresne volitve v ZDA. Velika zmaga republikancev.
3. Susanna Camusso zamenjala Epifanija za krmilom sindikata CGIL.
4. V Vukovaru se je srbski predsednik Tačić opravičil za srbske zločine.
 Ameriški filmski studio MGM bankrotiral.
5. Protestniki pri Caenu ustavili vlak s tvorom jedrskih odpadkov.
 Svet ZN prvič podrobno razpravljal o stanju človekovih pravic v ZDA.
6. Papež Benedikt XVI. v Komposteli ožigosal sekularizacijo, splav in gejevske poroke.
 V Pompejih se je zaradi deževja (in človeške nemarnosti) porušila hiša gladiatorjev.
7. Finijev poseg v Perugii odločilen za razkol z Berlusconiem. Fini zahteval njegov odstop.
8. EU sprejela odpravo vizumov za državljanje BiH in Albanije.
 Maroške sile napadle taborišče protestnikov v Zahodni Sahari.
9. Italijanska vlada trikrat preglasovana v poslanski zbornici glede pogodbe z Libijo.
10. Protestne manifestacije študentov v Londonu proti višanju šolskih taks (14 ranjenih).
11. V Milanu umrl taksist, ki so ga pretepli, ker je povozil psa.
13. V vseh javnih lokalih v Italiji je začel veljati obvezni alkotest.
 Po 15 letih osvobodil Aung San Sun Kji, ki se bori proti birmanski diktaturi.
14. Na lokalnih volitvah v Grčiji slavili vladajoči socialisti.
15. Pristaši Finija zapustili Berlusconijevo vlado.
 Priseljenci protestniki v Brescii zapustili žerjav.

16. Po 36 letih oproščeni vsi obtoženci za pokol v Brescii.
 V Bruslju so se finančni ministri EU spopadli z resnim problemom irske krize.
17. Znanstveniki v Cernu uspešno "ujeli" antimaterijo.
18. Zaporni nalog za ustanovitelja WikiLeaks Julia Assangeja pod obtožbo posilstva.
19. Voditelji NATO sprejeli nov strateški koncept na vrhu v Lizboni in sklenili umik vojske do konca leta 2014 iz Afganistana.
21. Oliviero Diliberto izvoljen za glasnika Federacije levice.
22. Več kot 350 mrtvih v Pnom Penhu v prerivanju množice med praznikom vode.
23. Severna Koreja obstreljevala južnokorejski otok (več ranjenih).
24. Italijo pretresajo študentski protesti zaradi reforme univerze. V Rimu skušali vdreti v senat (18 ranjenih). Docenti zlezli na strehe.
26. Več desetih mrtvih v spopadih v Rio de Janeiru proti kriminalu.
27. Tisoči protestnikov proti varčevalnim ukrepom na Irskem.
29. WikiLeaks z objavo novih depeš razgalil ameriško diplomacijo. Odmevi tudi drugod.
 Samomor filmskega režiserja Maria Monicellija.
30. Poslanska zbornica v Rimu izglasovala sporno reformo univerze kljub množičnim protestom po vsej državi.

December

1. V arheološkem najdišču v Pompejih sta se zrušila še dva zidova.
2. Voditeljem 56 držav OVSE (za varnost in sodelovanje) ni uspelo sprejeti akcijskega programa na konferenci v Kazahstanu.
 Dogovor prometnih ministrov EU o čezmejnih kaznovanju prometnih prekrškov.
3. Pravosodni ministri EU so se dogovorili za lažje čezmejne razveze.
 Na progi Peking - Šangaj poglani potniški vlak s hitrostjo 486,1 km na uro.
5. Maroški avtomobilist v Lamezia Terme podrl skupino kolesarjev in povzročil sedem mrtvih.
6. Z razsodbo ustavnega sodišča R. Slovenije potrjena ustanovitev občin Ankarana in Mirna.
7. Britanska policija aretirala ustanovitelja WikiLeaks Julia Assangeja.
 Nemški predsednik Christian Wulff se je poklonil vstavi v varšavskem getu.
8. Najmanj 81 zapornikov umrlo v požaru, ki je zajel zapor v Santiagu.
9. Parlament v Londonu potrdil sporno trikratno povišanje šolnin ob splošnih protestih.
10. Izročitev Nobelove nagrade za mir v Oslu: Na Kitajskem zadržanega nagrajenca Liu Xiaoboja zastopal drug oporečnik.
 Rimski tožilci uvedli preiskavo o domnevem kupovanju glasov v parlamentu.
 Na konferenci ZN v Cancunu podpisali de delni dogovor proti izpostum topografskih plinov ter ustanovili zeleni sklad za pomoč državam v razvoju.
 V Salzburgu aretirali bivšega predsednika Hrvaške Sanaderja,
13. Premier Kosova Hashin Thaci razglasil zmago na poslanskih volitvah.
14. Berlusconi za dva (kupljena) glasova dobil zaupnico v parlamentu. Protivladne demonstracije v Rimu prerasle v পুলিশ spopade.
 V ZDA umrl tvorec daytonovega sporazuma Richard Holbrooke.
15. Po izglasovanju zaupnice se je rodil Nacionalni blok Finija, Casinija in Rutellija.
16. Na vrhu EU v Bruslju dogovor o spremembah libronske pogodbe za zaščito evra.
17. Črna gora dobila status kandidatke za članstvo v Evropski uniji.
18. Težave po vsej Evropi zaradi obilnega sneženja.
19. Na predsedniških volitvah v Belorusiji zmaga Lukašenka. Policija zatrla proteste.
21. Parlament potrdil vlado Nuriya al Malikija v Iraku.
 Predsednik vlade Črne gore Milo Đukanović odstopil.
22. Senat ZDA ratificiral sporazum z Rusijo o zmanjšanju strateškega jedrskega orožja Start.
 Obama podpisal zakon proti diskriminaciji homoseksualcev v vojski.
23. Bivši argentinski diktator Jorge Rafael Videla obsojen na dosmrtno ječo.

Imetnice jedrskega orožja so preizkusile več kot 2000 jedrskih bomb

RENASANS JEDRSKE ENERGIJE

Od bomb do elektrarn

BRUNO KRIZMAN

Samo Japonci so leta 1945 v živo slišali kakšen pok povzroči atomska bomba, ko gre zares. Stotine kasnejših testov je bilo pač poskusnih in sta bili njihova moč in glasnost več ali manj znani. Pa še faktor presenečenja je odpadel. Od tedaj se je prisotnost jedrskega orožja v svetu razširila in postala del ločitvene črte med »dobrimi« in »zlom«. Ni treba posebno navajati kdo spada med ene in druge. Nekaj pa je takih nezanesljivih, uradno ne evidentiranih jedrskih sil, in drugih, ki si morda komaj prizadevajo, da bi prišle do jedrskega orožja. Med neuradnimi lastnicami bomb je na primer Izrael, ki pa se ga ne sme niti omenjati, ker je politično popolnoma zaščiteno. Med nezanesljive spada severna Koreja, ki s svojim orožjem samo grozi, da bi izsilila čim več pošiljk žita, riža, nafte in drugih dobrin za prehranjevanje prebivalstva in vzdrževanje industrijskega aparata, ki v zaprtem krogu spet v veliki meri proizvaja orožje za preživelost strategijo, kjer tanki že tri desetletja ne pome-

nijo več ničesar. Med tistimi, ki naj bi stremeli po jedrski oborožitvi, je Iran seveda odločno med »hudobnimi«. Kako mu lahko sploh to zamerimo, ko so »wikileaksirali« obče znani načrti za napad na to državo, ki je zadnjič sama vznemirila svoje sosedne nekje pred 2500 leti. Se še kdo spomni, da je lani minilo prav toliko let od bitke pri Maratonu? Obstaja še kategorija nepredvidljivih, iz katere bi lahko izšla »umazana« atomska bomba. V periodično manj ali več intenzivno ustrahovanje ljudi z nevarnostjo atentatov (seveda al Kaide), so se v zadnjih mesecih vrinile »nevarne« spletke teroristov v Jemnu, pošiljanje paketov s petardami v Grčiji, periodične aretacije in hišne preiskave v Veliki Britaniji itd. No, na koncu tudi dva poka v Italiji, izraz anarhističnega aktivizma, prej plod protiglobalizma (ali protikapitalizma) kot islamizma. Ustrahovanje pred terorizmom in atentati se zdijo vse bolj sredstvo za bogatenje nekega vojaško industrijskega aparata in vojaške kaste, ki sta v mirnem času nepotrebna in zato parazitska. Če bi bila al

Kaida res tako organizirana, bi atentate izvajala serijsko, ker so varnostna sita brez dvoma veliko bolj propustna kot bi lahko sklepali iz spektakularnih, skoraj teatralnih, policijskih akcij v Evropi. Uradno med »dobrimi«, vendar globoko v kategoriji nezanesljivih, je Pakistan, ki si je jedrsko orožje omislil z verjetno pomočjo Severne Koreje čeprav sodi med trdne zaveznike ZDA, ki s stotinami milijonov dolarjev hranijo njegovo vojaško kasto, ki že rutinsko napaja talibansko gverilo z orožjem, denarjem in informacijami, kot so marsikdaj dokazali dogodki, ki so neizpodbitno in ob stopnji zadrege, sklenili navidezno skregani fronti. Ker se boj proti »terorizmu« v konkretni obliki bije predvsem v Afganistanu, ki s Pakistanom meji, je nejasna solidarnost med teroristi in njihovimi nasprotniki eden od dokazov, da pošastno kolesje vojaškega aparata drži v šahu pol človeštva, ki z nejevoljo, vendar ponižno, vse prenaša in zaradi udobja verjame, da so določena načela svetinje svobode in temelji demokracije.

Nedavni sporazum med Američani in Rusi za omejevanje jedrskega arzenala je prah v oči, ker imata oba tabora še vedno dovolj bomb, da bi nekajkrat uničila svet. Tisto, kar danes mogotce skrbi, je, da bi kdo izven nadzora ne prišel do »umazane« bombe. Tako sredstvo bi lahko nastalo nekje med gorskimi verigami na meji med Pakistanom, ki tehnologijo že ima, in Afganistanom. Kako bi do bombe prišli je uganka, lahko pa bi jo s pomočjo podkupnin enostavno ukradli kot v trgovini čokolado in jo na primernem mestu razpočili. Vse zgloda zelo jamesbondovsko, očitno pa zadeva napaja domišljijo in z radioaktivnimi materiali nekateri trgujejo. Razmajane strukture nekdanje Sovjetske zveze so se po razpadu zveze sesule in pri vzpostavljanju neke nove organizacije so ugotovili velik primanjkljaj obogatene urana, ki bi lahko služil za izdelavo bombe.

Zadnji znan primer tihotapljenja obogatene urana je iz lanske pomladi, ko sta dva priletna in gospodarsko bankrotirana Armenca v vlaku na poti iz Erevana v Tbilisi prenašala paket, ki bi ju rešil vseh materialnih tegob. Dosti več se o armenski dvojici ne ve, obsojena pa sta bila, čeprav je bil sodni postopek strogo varovan, ker je iz njega verjetno izšel tudi kak podatek o naravi osebe, ki bi morala 18 kg težak paket prevzeti in plačati. In v raziskavi se je verjetno skrivala tudi usoda številnih drugih izginotij obogatene urana.

Specializirani raziskovalci za kraje in trgovanja urana menijo, da je kljub službi za varnost, ki jo z milijardami dolarjev napajajo ZDA, dokaj lahko priti do nevarnih količin prvin, ki bi služile za izdelavo jedrskega orožja. V zadnjih sedmih letih so v Gruziji odkrili kar 21 poskusov tihotapljenja urana, ki je imel pretežen izvor v kraji iz slabo varovanih skladišč. Manj je bilo primerov, ko zaseženemu uranu niso mogli določiti točnega izvora, ker je izhajal iz dobe sovjetskega kolapsa. Več niti se je iz Gruzije stekalo do laboratorijev v Novosibirsku. V krogu izvedencev je znano, da je bil sovjetski sistem varovanja urana zelo ohlapen, ker je bilo nepojmljivo, da bi do kraje sploh lahko prišlo.

Razumljivo je, da ima obogaten uran zelo visoko tržno vrednost. Po razpadu SZ in vsesplošnem razprodajanju so si ZDA preko programa »Megatons to Megawatt« z majhnim denarjem zagotovile velike količine urana, ki je izhajal iz odpisanih sovjetskih bomb. Po primerni obdelavi ta uran sedaj uporabljajo kot gorivo za jedrske elektrarne in iz njega pridobivajo kar desetino vse ameriške elektrike.

Protesti, ki so se pred nedavnim razplamteli v Nemčiji med prevozom iztrošenega urana v skladišča, dokazujejo, da je jedrska energija izredno aktualna. V njej se skriva jamstvo za nemoteno dobavo elektrike. Res obstajajo številni pokazatelji, ki opozarjajo na sevanje kot velikega sovražnika zdravja. Politična volja, ki na koncu odloča, pa zagotavlja jedrski energiji pravo renesanso. Po vsem svetu sedaj deluje kar 440 jedrskih reaktorjev, trenutno jih gradijo 56, načrtovanih jih je 159, predlaganih pa neverjetnih 344. Stevilo držav, ki razpolagajo z elektrarnami, je znatno večje od tistega, ki združuje imetnike orožja. V ZDA delujejo 104 reaktorji, v Franciji, kjer dajejo kar tri četrtine vse energije, jih je 58. Japonci jih imajo 52, Rusi pa samo 32. Jedrske elektrarne imajo še v Veliki Britaniji, Nemčiji, Indiji, Kanadi, na Kitajskem in v manjšem številu še drugje. Kitajska, kjer deluje 12 JE, gradi 24 novih, 33 pa je že na papirju.

Če so JE potencialno nevarne, je škoda za okolje, ki izhaja iz zaježitve rek za hidroelektrarne tudi zelo velika, čeprav jo ljudje neposredno ne občutijo na koži. Prav v nuji, da se zaščitijo velike reke, imajo zagovorniki jedrske energije, ki naj bi postajala vedno bolj varna, velik adut pri uveljavljanju njim naklonjenega javnega mnenja. Konec koncev se krepi prepričanje, da bo naslednja »vojna« izbruhnila zaradi vode in ne zaradi nafte. Manjše izkoriščanje rek ob istočasni večji uporabi jedrske moči,

bi tako lahko spadalo kar med miroljubne poteze človeštva, ki je v že veliki meri pozabilo na posledice nesreče v Černobilu leta 1985. Resnici na ljubo so te bile hude na licu mesta in v okolici, druge pa se predvsem naphovalne propagando za tedanjo hladno vojno.

Po svetu je na stotine nahajališč uranove rude, nekatera pa za sedaj služijo le kot zlata rezerva za hujše čase. Največji rudniki urana so pri reki McArthur v Kanadi, v krajih Ranger in Olympic dam v Avstraliji, Rossing v Namibiji in Krasnokamensk v Rusiji. Glede pridobivanja urana sta najbogatejša Kazahstan in Kanada, ki skupaj pridelata skoraj polovico svetovne proizvodnje. Zelo blizu je Avstralija, z občutnim zamikom pa sledijo Namibija, Rusija, Niger in Uzbekistan. Največ rudnikov z bolj pregledno dokumentacijo je v Kanadi. Tam je še veliko drugih ležišč najbogatejše rude, ki na izkope čakajo. Geologi pripisujejo ogromen potencial Kanadi, Kazahstanu in Avstraliji.

Veliko rudnikov po svetu so tudi zaprli. Zelo zanimiv je seznam, ki zadeva že pokojno NDR (Vzhodno Nemčijo). Po drugi svetovni vojni in vse do leta 1982 so tam uran pridobivali v kar 40 majhnih rudnikih, ki so se ob intenzivnem izkoriščanju hitro izčrpali. Nekatere so izkoristili že v treh-štirih letih in jih nato serijsko zapirali. Zadnje so zaprli takoj po propadu NDR. Skoraj v celoti je uran iz vzhodnonemških rudnikov končal v tedanji Sovjetski zvezi. Količine so bile precejšnje.

Pred leti so geologi ocenili, da se razpoložljivost urana vsekakor manjša v primerjavi z namerami o njegovi uporabi. Gradnja in načrtovanje novih elektrarn omejevalnih predvidenjanj geologov ne upošteva.

Koliko urana pa so pokurili za vse poskusne eksplozije? Številke so grozljive. Največ so jih izvedle ZDA in sicer 1054. Pretežno so pokali v puščavah Nevade, nekaj pa tudi v Tihem Oceanu na na otočju Marshall. Zadnji test so Američani izvedli 23. septembra 1992. Sovjetska zveza je jedrsko bombo preizkusila 715-krat in vedno na svojem ozemlju. Največji poligon je bil kraj Semipalatinsk v Kazahstanu, veliko bomb pa so odvrgli tudi na otok Novaja Zemlja, severno od Sibirije, v brk vsem pomislekom naravovarstvenikov, belih medvedov, lisic in volkov. Tam so 30. oktobra 1961 odvrgli tudi najmočnejšo 50-megatonsko bombo, proti kateri sta bili eksplozivni telesi spuščeni na Japonsko malo več kot petardi. Sovjeti so svoj zadnji test izvedli leta 1990.

Na lestvici Američanom in Rusom sledi Francija, ki je izvedla 210 poskusov, največ v kraju Reggane v južni Alžiriji, ki je bila tedaj še njena posest. Pregled dnevnega tiska iz poskusov v Alžiriji dokazuje, da so sevanje obravnavali kot sončenje. Več poskusov so Francozi izvedli pri atolu Mururoa v Tihem oceanu. Britanci so preizkusili 45 bomb, polovico katerih kar na ozemlju Avstralije. Prav tolikokrat so se »zabavali« Kitajci, vedno v svoji severozahodni puščavi v kraju Lop Nor. Indija je preizkusila pet do šest bomb, Pakistan pa samo dve. V Severni Koreji so zmogli menda en sam test.

Nekaj poskusov ostaja skritih v skrivnostni megli. V puščavi Negev na jugu Izraela je morda nekoč nekaj eksplodiralo in isto naj bi se zgodilo v puščavi Kalahari v Južni Afriki. Slednja je po padcu apartheida opustila svoje jedrske sanje, ni pa znano, kam je izginil material, ki je razvoj orožja služil.

Med skrivnostnimi pojavi je najbolj znan primer »Vela« (po ameriškem satelitu Vela Hotel 6911, ki je 22. septembra 1979 nekako na pol poti med južno Afriko in Antarktiko, zabeležil izreden blisk, ki bi lahko bil pok atomske bombe. Krog »osumljenec« so sestavljali Izrael, Francija in Južna Afrika, ki pa so vse zanikali. Meritve radioaktivnosti niso dale pozitivnih rezultatov. Obstajala je tudi hipoteza o padcu meteorita, oziroma stiku tega z atmosfero. Na koncu je obveljalo prepričanje, da je šlo za napako pri satelitu, ki je bil star že deset let in je leta 1979 že za dve leti presegal normalno delovno dobo. »Vela incident« so arhivirali.

Zveza slovenskih kulturnih društev Vam želi ...

Skupaj v novo leto

S starim letom puščamo za seboj vse, kar smo v njem ustvarjali, istočasno pa lahko izrazimo najsijajneše želje za obdobje, ki se odpira pred nami. V preteklem letu je Zveza slovenskih kulturnih društev, kljub finančni negotovosti, v kateri delujejo številne ustanove v našem okolju, izpeljala nekaj zelo plodnih dejavnosti. Kljub finančnim težavam nam je uspelo utrditi svoje smernice in kot višek letnega delovanja izpeljati ambiciozen projekt mednarodnega literarnega natečaja Sledi-Tracce.

Zveza slovenskih kulturnih društev si v naslednjem letu želi nadaljevati na poti, ki si jo je začrtala. Dosledno bomo še naprej spodbujali sodelovanje med članicami in povezovanje ter odpiranje prostora, v katerem živimo in ustvarjamo. V bistveno pomoč ob zasledovanju teh ciljev nam bodo mladi, ki želimo, da bi se čimbolj vključevali v naše dejavnosti. Ob vsem tem pa si kot vedno želimo biti v trdno oporo svojim članicam na organizacijskem, administrativnem in izobraževalnem področju.

Začenja se leto novih izzivov. Letošnji občni zbor ZSKD bo namreč volinega značaja. Zveza bo prenavljala svoje vodilne kadre in postavila nove temelje za bodoče uspešno delovanje na področju ljubiteljske kulture in na ta način pogoje, da ohrani tudi v prihodnosti vodilno vlogo pri promociji kulturne dejavnosti naših društev.

Moje nabolj iskrene zahvale so ob letnem preobratu namenjene vsem, ki si vsak dan prizadevajo za rast ljubiteljske kulture v našem prostoru. Ob tem pa gre posvetilo vsem organizacijam, javnim ustanovam in sponzorjem, ki so nam v bistveno pomoč pri našem delovanju. Nenazadnje pa se želim zahvaliti vsem, ki obiskujejo naše prireditve in prireditve vseh članic in nam s tem vlivajo navdušenja in moči za popestritev kulturnega utripa našega prostora.

Vsem želim obilo prijetnih doživetij v novem letu, v voščilo pa naj bodo verzi Julije Vrabec, nagrajenke v kategoriji najstniki na pesniškem natečaju Sledi-Tracce:

»Drobni doživljaji so lepe, drobne srečice, ki so, začuda, včasih lepše od velikih sreč.«

Marino Marsič,
predsednik Zveze slovenskih kulturnih društev

Cenjeni kulturniki.

V imenu goriškega pokrajinskega odbora ZSKD se vam pristrčno zahvaljujem za delo, ki ga posvečate vašim društvom in na tak način pripomorete h kakovostnejšemu življenju. Nedvomno je, da druženje ljudi ob kulturnih prireditvah, skupnem ustvarjanju ob petju, pri dramskih vajah ali delu v prihalnih orkestrih omogoča, da se človek uči, ustvarja in izpopolnjuje.

Staro leto je že naokoli in pred nami je 365 dni, ki jih lahko obarvamo z novo, ustvarjalno energijo, čarobno radostjo, srčnimi in prijaznimi dejanji. Vsem želim veliko ustvarjalnih užitkov in kar se lani ni izpolnilo, naj se uresniči v letu 2011.

Vesna Tomsič
Pokrajinska predsednica ZSKD za Goriško

Novoletni čas predstavlja dobrodošlo priložnost za oceno vsega doseženega in za pogled naprej. Dnevi ob koncu leta pa so tudi čas dobre volje, družinskega veselja, prijateljevanja, medsebojne pomoči in novih upanj. Kot pokrajinski predsednik za Tržaško čutim potrebo, da si vse to želim deliti z Vami v upanju a tudi prepričanju, da bomo tudi v prihodnje lahko s skupnimi močmi še uspešneje uresničevati naše skupne želje. Želim si tudi, da nam bi uspelo podpreti in podkrepiti društveno dejavnost vseh članic, ki predstavljajo temelje obstoja Zveze slovenskih kulturnih društev.

Pred nami so prazniki, ko si bomo in boste ob raznih srečanjih zaželeli vse najboljše. Vse najboljše Vam želim tudi jaz v imenu Trzaskega pokrajinskega odbora, da bi zadnje novejete praznike preživeli čim lepše in v družbi tistih oseb, ki so Vam najdražje.

Aleksander Coretti
Pokrajinski predsednik ZSKD za Tržaško

Pobuda Naj otroci

Nagrajevanje mednarodnega literarnega natečaja Sledi-Tracce

Pokrajinski odbor Zveze slovenskih kulturnih društev za Vidensko pokrajino želi vsem članicam, da bi zajadrle v novo leto z največjo energijo in željo, da bi skupaj še naprej oblikovali in krepili kulturni utrip v naši pokrajini. Vsem, ki si dosledno prizadevajo za kulturno rast našega prostora in jim je ljubiteljska kultura pri srcu, voščimo, da bi jim stiki in izkušnje, ki se rojevajo okoli nas, prinesli veliko osebne rasti, užitkov in prijetnih trenutkov.

Pokrajinski odbor ZSKD
za Vidensko

agenda - agenda - agenda

Spored koncertov revije Nativitas

8.1.2011 ob 20.30

v Stolnici v Miljah

S pesmijo vam želimo...

DVS Bodeča Neža Vrh Sv. Mihaela

(dir. Mateja Černic)

Girotondo d'arpe Trst

(dir. Tatiana Donis)

V sodelovanju z DSMO Kiljan Ferluga

9.1.2011 ob 15.30

v cerkvi Sv. Lovrenca v Ronkah

Tradicionalni koncert božičnih pesmi

MePz Slovenec-Slavec Boršt-Zabrežec-Ricmanje (dir. Danijel Grbec)

MePz Fran Venturini Domjo

(dir. Cinzia Sancin)

V sodelovanju s SKRD Jadro in ŽPZ iz Ronk.

15.1.2011 ob 20.30

v cerkvi Sv. Trojice na Katinari

Božični odmev na Katinari

PZ Tončka Čok Lonjer

(dir. Manuel Purger)

Katizbor Katinara

(dir. Carlo Tommasi)

ZSKD

razpisuje 5. natečaj za zborovske skladbe Ignacij Ota. Razpis je na voljo na spletni strani www.zskd.org.

Zveza slovenskih kulturnih društev in JSKD območne izpostave Sežana, Postojna, Ilirska Bistrica

vas vabijo na koncerta 17. revije kraških pihalnih godb v nedeljo, 30. januarja ob 17. uri v Kulturnem domu v Postojni (nastopajo Postojnska godba 1808, GD Nabrežina in Kraška pihalna godba Sežana) in nedeljo, 13. februarja ob 17. uri v Gledališču Verdi v Miljah (nastopajo PO Breg Dolina, PO Kras Doberdob in PO Divača).

Uradi ZSKD so na voljo za vse informacije

Trst: tel. 040 635 626,

e-pošta trst@zskd.org

Gorica: tel. 0481 531495,

e-pošta gorica@zskd.org

Čedad: tel. 0432 731386,

e-pošta cedad@zskd.org

Solbica: tel. 0433 53428,

e-pošta rezija@zskd.org

www.zskd.eu

Projekt Z glavo na zabavo

Poletne ustvarjalne delavnice 2010

Projekt Spoznavajmo Benečijo in Rezijo

Mednarodni mladinski glasbeni laboratorij Intercampus

Srečno, zdravo in uspeha polno novo leto 2011

Marij Maver

Predsednik Slovenske prosvete

Prav je, da se ob koncu leta ozremo nazaj in si v spominu obnovimo opravljeno delo na kulturnem področju. Mislim, da smo s tem, kar smo naredili, pri Slovenski prosveti lahko več kot zadovoljni. Tedenski redni večeri v našem društvu v središču mesta zahtevajo velik napor, prav tako je nemalo truda in požrtvovalnosti zahtevalo delo z igralskimi skupinami, ki jih danes pod mentorstvom prof. Lučke Susič prevzemajo mlade nove moči. Več kot uspešen je že trinajsto sezono gledališki vrtiljak. Vedno večje uspehe žanje tudi poletna Mala gledališka šola Matejke Peterlin. S pomočjo naših včlanjenih društev smo poleg rednih aktivnosti priredili že 28. kulturno izmenjavo s Koroško. Petinštirideseta Draga je na vrt Finžgarjevega doma privabila Slovence od vsepovsod. Naša revija Mladika, ki je z novim letom stopila v svoje 55. leto, ne kaže znakov staranja. Na njen 39. literarni natečaj je letos prispelo nad 200 prispevkov. Vsi ti uspehi nam dajejo moči in poguma, da kljub nenaklonjenemu času vztrajamo in delamo v korist

slovenske kulture in naših ljudi. Vsem prijateljem na Tržaškem, Goriškem, v Benečiji in na Koroškem pa tudi v naši domovini želim uspešno in srečno novo leto 2011.

Franca Padovan

Predsednica Zveze slovenske katoliške prosvete

Vstopili smo v novo leto. Polni lepih želja smo si voščili in zaželeli, da bi leto ki je pred nami bilo polno lepih trenutkov ter da bi se nam uresničile vse naše želje. Med novoletnimi željami, ki so povezane s skupnostjo, ima prav gotovo posebno mesto želja po miru. Ob božičnih in novoletnih praznikih so posebno značilni in dragoceni pozivi k miru. Betlehemsko voščilo Mir ljudem na zemlji se vsako leto odraža tudi v raznih poslanicah. Tako je tudi pri nas. Mir je namreč osnova družbenega reda in tudi gospodarske blaginje držav in narodov. Osebo in v imenu Zveze slovenske katoliške prosvete želim vsem našim članicam in ostalim organizacijam, ki naše delo podpirajo in spremljajo ter vsej naši skupnosti, mirno in uspešno novo leto 2011.

Giorgio Banchig

Predsednik Zdrúženja E. Blankin

Voščiti novo leto pomeni pogled naprej z upanjem in optimizmom ter z željo po doseganju novih ciljev. Pomeni razširitev obzorja, odpranje novih poti v delu in poznanstvih, odpravljanje ovir, ki temnjajo vedrino odnosov v družbi.

Vse to želimo Slovenkam in Slovencem doma in po svetu, ki ob prizadevanju za vsakdanji kruh gojijo ljubezen do materinega jezika, domače kulture, pristnega slovenskega duha z bogatimi človeškimi in verskimi vrednotami.

To voščilo naj gre še posebej Slovencem videmske pokrajine, katerim novo leto nudi nove izzive in priložnosti, da bi utrdili zavest o pripadnosti k skupnemu slovenskemu jezikovnemu prostoru. Vidljivost slovenskih televizijskih programov Rai 3bis in drugih televizijskih družb ponuja Slovencem iz Nadiških in Terskih dolin, Rezije in Kanalske doline priložnost, da po eni strani spoznavajo kulturna in politična dogajanja v matični domovini in zamejstvu, po drugi strani pa bogatijo širšo slovensko javnost, s svojim posebnim kulturnim zakladom in s doslednim prizadevanjem po obstoju.

Vsem, ki delamo v slovenskih organizacijah, želimo obilne uspehe s prijateljskim nasvetom, da manj govorimo o združitvah in veliko več sodelujemo.

Lojzka Bratuž

Predsednica Zdrúženja cerkvenih pevskih zborov

Vsako novo leto predstavlja vsekakor spodbudo za nadjno delovanje, za nove ideje, za nov zagon, skratka vsako novo leto je upanje v boljšo prihodnost, je nov začetek. Pri tem seveda ne gre prezreti vsega, kar se je zgodilo v starem letu in je osnova za nove dni. V tem smislu gre na novo ovrednotiti osnove, na katerih se je delo v Zdrúženju cerkvenih pevskih zborov opravljalo vse do danes. Iz naše skupne dediščine je potrebno črpati za nove navdihe in za oplajanje poslanstva, zaradi katerega smo tukaj.

Delovanje Zdrúženja cerkvenih pevskih zborov iz Gorice ne bi imelo smisla, če ne bi bilo povezano z dogajanjem na teritoriju, oz. povsod tam, kjer se po slovenskih cerkvah in društvih v goriškem zamejstvu zbirajo Slovenci in z zborovski petjem pripomorejo pri ohranjanju vere, zavesti, kulture in jezika. To zborovsko petje je obenem trenutek skupnega druženja, gojenja ustvar-

jalnih odnosov, ki se kažejo nato na nastopih in pri liturgiji. Ta vidik je sicer marsikomu neviden in neznan, a je temelj brez katerega bi bilo ostalo delo dokaj osiromašeno.

Posvetimo torej v novem letu, ki je nastopilo, veliko pozornosti na veselje po druženju, na radost po skupnem ustvarjanju ter na zavedanje, da je vsaka vaja, vsak nastop v cerkvi ali zunaj nje utrjevanje nevidne, a dragocene mreže, ki soustvarja skupni slovenski kulturni prostor ter nudi pomembno oporo za posredovanje temeljnih vrednot mladim generacijam.

Marko Tavčar

Predsednik Zveze cerkvenih pevskih zborov

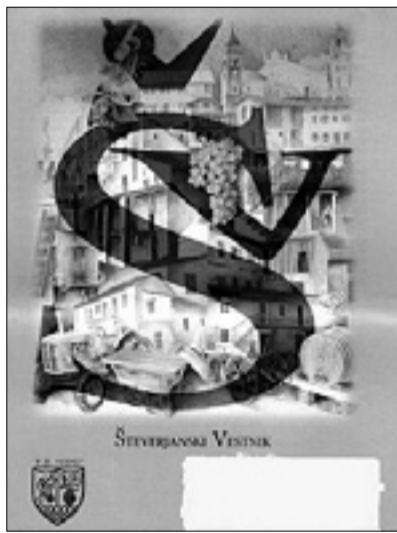

Na začetku novega leta ne moremo biti ravnodušni nad stanjem, ki postopoma uokvirja podobe bližnje prihodnosti naše družbe. Mogoče je več takih premis, ki nas navdajajo z zaskrbljenostjo in celo s pesimizmom. Kljub temu pa smo prepričani, da bi bilo zgrešeno, če bi pri vsem tem smatrali, da je bila že izrečena končna beseda.

Poslanstvo Zveze cerkvenih pevskih zborov se udejanja preko povezovanja in izpopolnjevanja, preko skupnih nastopov, s tedensko prisotnostjo povsod tam kjer se krščansko izročilo posreduje v slovenski besedi izrečeni in peti ter s posredovanjem bogate versko-kulturne dediščine na mlade rodove. Prepričan sem, da je tudi to zelo učinkovit način, s katerim se dosledno soustvarja svetla prihodnost za našo narodno skupnost, ki živi na Tržaškem. Mogoče ni to tako vidno in pod stalno medijsko pozornostjo. Predstavlja pa svetle in trdne dele raznolikega mozaika naše skupnosti. Naj bo torej tudi v novem letu naše delo lesketajoč odsev življenjskosti in svežine, ki izhajata iz požrtvovalnosti in prizadevanju za skupno dobro.

SKPD F. B. Sedej

4. izdaja Števerjanskega Vestnika v letu 2010

Vsebina te izdaje zadeva dogajanja in prireditve v zadnjih treh mesecih leta 2010. To obdobje je bilo kar pestro, tako za vaško kot za društveno delovanje. Članki poročajo o društveni »Kaštanjadi« ter o športnem vikendu, na katerem so sodelovali tudi slovenski zamejski skavti iz Goriške. Pozornost je namenjena udeležbi društvenega zbora na Ceciljanki 2010 ter mladinskega in otroškega zbora na Mali Ceciljanki.

Iz vaškega dogajanja lahko preberemo članke o izidu knjige »Paler iz Brd« domačina Marjana Terpina, o postavljanju božične zvezde nad glavnim vaškim trgom ter o obisku sv. Milavža, ki je obdaril števerjanske otroke. Iz domače zgodovine izstopa intervju z gospo Jožefo Karara vd. Mužič ter poročilo o predstavitvi zbornika »Osimo in Goriška« ob 35-letnici podpisa Osimskih sporazumov, ki ga je izdal Goriški muzej. Posebej bogate so mladinske in otroške strani, kjer pišejo otroci iz števerjanske osnovne šole »Alojza Gradnika« in je objavljen natečaj »Moje jaslice«, ki ga organizira mladinski krožek »F.B. Sedej«.

Posebno pozornost gre objavi razpisa na 41. Festival narodno-zabavne glasbe »Števerjan 2011«, ki bo potekal v Števerjanu ob 1. do 3. julija 2011.

V zadnjem delu so še članki iz občinskega in političnega delovanja, kuhinjski recepti ter nekaj predlogov za kratek čas.

KD Sabotin

16. razstava »Jaslice pri nas doma in pri sosedih«

KD Sabotin ima v svojem delovanju že utečeno pozornost do tipične božične navade postavljanja jaslic. Letos je ta izvedba dosegla svojo 16. izvedbo. Prva izvedba je bila izpeljana leta 1995 in je imela kot naslov »Jaslice pri nas doma«. Vzbudila pa je veliko zanimanja iz širše okolice, tako da jo je društvo KD Sabotina razširilo tudi izven vasi. Leta 1997 so pobudo preimenovali v »Jaslice pri nas doma in pri sosedih«, ki bolj točno odseva obseg pobude.

Vsako leto se na tekmovanje v postavljanju jaslic vpiše res lepo število raz-

stavljalcev, približno 40. Takmovalci so tako otroci, kot že odrasle osebe, ki skušajo na različne načine prikazati božično skrivnost. Ocenjevalna komisija je začela ogled jaslic na Štefanovo. Pri vsakem ogledu so jaslice poslikali in filmirali.

Vse zbrane posnetke bodo predstavili 9. januarja na društvenem sedežu KD Sabotin v Štmaru. Tistega dne bodo tudi razglasili najboljše postavljene jaslice, ki bodo decembra 2011 sodelovale na slovenski razstavi jaslic z mednarodno udeležbo na Sveti Gori.

i.nformacije

Zdrúženje E. Blankin Ulica San Domenico 78, 33043 Čedad
tel/fax: 0432 701455
e-mail: slovlt@tin.it

Slovenska prosveta Ulica Donizetti 3, 34133 Trst
tel: 040 370846, fax: 040/633307
e-mail: sp@mladika.com

Zveza slovenske katoliške prosvete Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica
tel/fax: 0481 538128
e-mail: zskp_gorica@yahoo.it

Zveza cerkvenih pevskih zborov Ulica Donizetti 3, 34133 Trst
fax: 040 633307

Zdrúženje cerkvenih pevskih zborov Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica
tel/fax: 0481 31817
e-mail: zcpz_gorica@libero.it

V decembru je SKPD Francišek Borgija Sedej iz Števerjana izdalo četrto številko društvenega glasila Števerjanski Vestnik. Zaključilo se je tako 42. leto izhajanja tega pomembnega vaškega glasila, ki ga oblikujejo člani briškega društva in je pomemben kulturno-zgodovinski dokument splošnega dogajanja v briški občini. Obenem ima glasilo Števerjanski Vestnik pomembno povezovalno vlogo na teritoriju, saj omogoča tako, da so prebivalci tega briškega področja kapilarno seznanjeni s krajevnim družbeno-kulturnim dogajanjem.

ITALIJA - Novoletna poslanica predsednika republike Giorgia Napolitana

Skrb za mlade je tudi skrb za prihodnost vseh nas

Federalizem mora temeljiti na solidarnosti - Prevelika razdalja med politiko in državljani

RIM - Predsednik republike Giorgio Napolitano je za svojo novoletno poslanico državljanom in prebivalcem Italije izbral spodbudne tone in jo prepletel s posebno občutljivostjo za mlade rodove. »Vlagati v mlade, staviti nanje, jih poklicati k odgovornosti in jim ponuditi ustrezne možnosti,« je dejal šef države, za katerega je ravno ta prava pot. »To sem lahko preveril ob tolikih priložnostih, na srečanju z mladimi iz Reggio Calabrie, ki se borijo za zakonitost, in z mladimi prostovoljci iz Vicenze, ki so se angažirali za pomoč ob poplavah.« Napolitano ni pozabil niti na mlade vojaške, ki službujejo v kriznih območjih, na mlade policiste in na mlade sodnike. Tem ljudem moramo zagotoviti prihodnost, je opozoril predsednik.

Napolitano je na mlade generacije navezal tudi proces uresničevanja federalizma. »Prepričan sem, da je v novih generacijah zakoreninjena vrednota narodne enotnosti in z njo vrednota skupne države kot neobhodne postojanke globalnega sveta. Države, ki je ravno na poti nadaljnje prenovne na osnovi reforme, zapisane v zakonu o fiskalnem federalizmu. Temeljne pomena bo, da bo ta zakon udejanjen ob polnem spoštovanju načel solidarnosti in socialne kohezije, na katere je bil navezan.« Predsednik je ob tem opozoril na potrebo po presejanju zgodovinske rane oziroma razdalje med severom in jugom države, razdalje, ki se še povečuje, čeprav ni mogoče zanikati dejstva, da je živahnejši gospodarski in tudi družbeni razvoj mogoč samo s skupno rastjo, zasnovano na ovrnotenjuju resursov v vseh predelih države.

Proslavljati 150. obletniko združenja Italije za Napolitano ni retorični obred. »Kot narod si ne moremo zamisliti prihodnosti, ne da bi ohranili spomin in zavest o preteklosti. Obujanje poti, četudi z vsemi njenimi grenkobami in nasprotji, ki nas je privedla leta 1861 do nacionalne države, nam je potrebno in nam pomaga, tako kot tudi poznejša pot, pa čeprav med krvavimi tragedijami in skrajno dramatičnimi dogodki,« je dejal predsednik.

Razdalja med politiko in družbo, med institucijami in državljani je za Napolitano signal, ki ga ne gre podcenjevati. Politika mora pridobiti izgubljeno dostojanstvo, državljani pa se ne smejo omejevat na vlogo občinstva, kajti politika so tudi ljudje.

Predsednik republike se je nato ustavi pri gospodarski krizi in pri Evropi kot jamstvu za gospodarski in družbeni razvoj kontinenta in za trajni mir na njem. Zadnje besede pred čestitkami za novo leto, ki jih je namenil Italijanom in tujcem, pa je Giorgio Napolitano še enkrat na-

menil mladim: »Vse nas mora skrbeti brezposelnost, še posebno med mladimi, med katerimi ponekod na jugu države presega 30-odstotno stopnjo. To so podatki, ki morajo postati trn v peti vsega naroda. Če tem mladim ne bomo ponudili nove možnosti zaposlitve in dostojnega življenja, nove možnosti socialne uveljavitve, bo stava za prihodnost izgubljena ne samo za njih, ampak za vse, za Italijo in tudi za demokracijo.«

Odzivi na novoletno poslanico so bili pozitivni z vseh strani. Za predsednika senata Schifania je Napolitano natančno zajel razpoloženje v državi, za predsednika poslanske zbornice Finija pa je šlo za spodbudo pri gledanju na prihodnost. Prvi mož največje opozicijske stranke Bersani je prepričan, da je predsednik povedal resnico, Di Pietro pa se je strinjal predvsem z Napolitanovo zaskrbljenostjo za mlade rodove. Zadovoljen je bil tudi vodja Severne lige Bossi, ki je izjavil, da bo vlada lahko odgovorila na predsednikove pozive le pod pogojem, če bo imela zadostno večino v parlamentu.

Predsednik republike na televiziji med novoletno poslanico

ANSA

EGIPT - V napadu na koptsko cerkev ubitih 21, ranjenih pa 79 ljudi

Krvav teroristični napad

Papež Benedikt XVI. med včerajšnjo novoletno mašo pozval k zaščiti kristjanov

KAIRO, VTIKAN - Egipt je ob prehodu v novo leto zaznamoval strahovito nasilje. V bombnem napadu na neko koptsko cerkev v Aleksandriji je le malo po polnoči umrlo 21 ljudi, 79 jih je bilo ranjenih. Po podatkih egiptovskega notranjega ministrstva je napad izvedel samomorilski napadalec, pripravil pa naj bi ga »tuji elementi«. Odgovornosti za napad ni za dan prevzel še nihče, je pa v preteklosti teroristična mreža Al Kaida zagrozila kristjanom ter pozvala k kaznovanju koptov, ker naj bi koptska cerkev proti njuni volji zadrževala dve soprogiji duhovnikov, ki sta prestopili v islam.

Mubarak je po krvavem napadu »otroke Egipta - kopte in muslimane« pozval, naj strneje vrste in se zoperstavijo silam terorizma in tistim, ki želijo spodkopati njihovo varnost, stabilnost in enotnost.

Napad je egiptovske kristjane zelo razjezil. Ti so se včeraj spopad-

li s policijo, ki je postavila kordon okoli napadene cerkve. Vzklikali so tudi gesla proti Mubarakovemu režimu, saj naj bi kopte preganjal zaradi njihovega političnega prepričanja.

Kopti predstavljajo okoli 10 odstotkov prebivalstva v 80-milijonskem Egiptu. Pripadniki te krščanske manjšine se pogosto pritožujejo, da so žrtve diskriminacije in sektaških napadov.

Prav zaradi krvavega napada v Aleksandriji je včeraj papež Benedikt XVI. svetovne voditelje pozval k obrambi kristjanov pred zlorabami in nestrpnostjo. Na dan, ko Rimskokatoliška cerkev slavi svetovni dan miru, je papež v novoletni maši v baziliki svetega Petra pozval tudi k spoštovanju verske svobode in k strpnosti.

»Človeštvo ne sme dovoliti, da bi se navadili na diskriminacijo, krivice in versko nestrpnost, ki danes še posebej prizadene kristjane,« je spo-

ročil papež v pridigi. »To je težka naloga, za katero besede ne zadoščajo,« je dodal in poudaril, da je potreben stalen in konkreten angažma tistih na oblasti. Kristjane pa je pozval, naj se ne predajo malodušju in zastraševanju.

V poslanici ob svetovnem dnevu miru, ki jo je objavil 16. decembra, pa je papež poudaril, da so kristjani danes tista verska skupnost, ki doživlja največ preganjanj zaradi svoje vere. Poudaril je še, da verska svoboda ni obrobna človekova pravica, pač pa sodi med temeljne človekove pravice in je bistvena prvina pravne države. Dejal je še, da je medverski dialog pomemben za sodelovanje vseh verskih skupnosti pri iskanju in utrjevanju miru. V globaliziranem svetu in družbi, ki je vedno bolj etnično in kulturno pluralna, velike religije ne bi smele biti problem, temveč opora za edinstvo in slogo, je še menil. (STA)

Estonija uvedla evro, zdaj kroži že v 17 državah

BRUSELJ - Estonija je sedemnajsta država, ki je uvedla evro, in sicer večeraj popoldne. Skupna valuta je zamenjala krono, s katero so v Estoniji leta 1992 zamenjali nekdanji sovjetski rubelj. Baltska država z 1,3 milijona prebivalcev, je po Sloveniji in Slovaški tretja nekdanja komunistična država, ki je stopila v območje evra. Korak je podprlo približno 50 odstotkov državljanov, 40 odstotkov pa jih evru nasprotuje, predvsem zaradi krize, ki jo je v zadnjem letu doživela evropska valuta. Vstop Estonije v območje evra so toplo pozdravili v Bruslju: za predsednika Evropske komisije Barrosa gre za »močan signal stabilnosti«, medtem ko komisar za gospodarske in monetarne zadeve Olli Rehn ocenjuje, da vstop Estonije v območje evra pomeni »nagrada državi, ki si je močno prizadevala za solidno fiskalno politiko« in ki bo s skupno valuto stabilizirala svoje gospodarstvo.

Trupo mladega alpinca danes iz Afganistana v Rim

RIM - Zadnji dan leta 2010 je prišla v Italijo žalostna novica iz Afganistana, kjer je bil na straži ubit 24-letni alpinec iz kraja Thiene v Venetu. Podčastnik Matteo Miotto je na misijo odpotoval sredi preteklega poletja, pred mesecem pa je domačinom pisal precej obupan pismo o vojni v daljni azijski državi. Dinamika uboja še ni razjasnjena, najverjetneje pa ga je na straži v stolpu oporišča na zahodu Afganistana zadela krogla ostrostrelca. Mladenci starši želijo resnico o Matteovi smrti, ki jo bo morda razkrila obdukcija. Truplo padlega alpinca bodo danes dopoldne prepeljali v Rim, kjer bo prva žalna svečanost, druga bo nato v Thieneu, kjer bo Matteo Miotto pokopan.

Na Kanarskih otokih izsledili mafijskega morilca na begu

TRAPANI - Na otoku Tenerife, kjer je preživljal dopust, je nek italijanski zaporni čuvaj prepoznal 50-letnega mafijca Salvatoreja Marina, ki je bil svojčas dokončno obsojen na dosmrtni zapor zaradi pokola tričlanske družine v Brescii. Salvatore Marino je nečak znanega mafijskega bosa Girolama Marina iz kraja Paceco pri Trapaniju. Na paznikov poziv so mafijca na begu s sodelovanjem Interpola aretirali agenti letedelega oddelka kvesture iz Trapanija in kriminalisti zaporne policije. Salvatore Marino je eden od dveh morilcev Angela Cottarellija, njegove žene in sina, zveriskno ubitih avgusta 2006 v njihovem stanovanju v Brescii. Drugi morilec je Marinov 44-letni bratranec Vito, sin mafijskega bosa Girolama.

RDEČI TERORIST - Brazilski predsednik Lula zavrnil izročitev Italiji

Battisti ostane v Braziliji

Predsednik Napolitano razočaran - Ogorčeni protesti italijanske vlade - Frattinijeva pismo novi brazilski predsednici

RIM - Italijanski terorist cesare Battisti bo ostal v Braziliji. Brazilski predsednik Luiz Inacio Lula Da Silva je zadnji dan svojega predsedniškega mandata zavrnil zahtevo po ekstradiciji nekdanjega pripadnika Oboroženih proletarcev za komunizem, ki je v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja ubil ali sodeloval pri umorih starih ljudi in je bil v Italiji pravno močno obsojen na dosmrtno ječo.

Odločitev Lula je sprožila val negativnih reakcij v Italiji. Predsednik republike Giorgio Napolitano je izrazil svoje razočaranje, predsednik vlade Silvio Berlusconi svojo zagrenjenost. Premier je vsekakor zagotovil, da »zadeva ni zaključena«. Italijansko zunanje ministrstvo je že poklicalo na posvetovanja v Rim svojega veleposlanika v Braziliji. Italijanski zunanji minister Franco Frattini pa je včeraj predal brazilskim diplomatskim oblastem pismo o »zadevi Battisti« za novo brazilsko predsednico Dilma Rousseff, ki je prav včeraj prevzela Lulovo mesto. V sporočilu, predanemu generalnemu tajniku brazilskega zunanjega ministrstva Luisu Nagueri, je zapisano, da bo italijanska vlada izkoristila vse možne zakonske poti, da bi dosegla izročitev Cesareja Battistija. Frattini je nadalje pozval novo predsednico, naj ponovno prouči celotno zadevo in naj zavzame stališče vrhovnega brazilskega sodišča, ki se je pred meseci izreklo za izročitev.

Finijeva Bodočnost in svoboda in Veltronijska Demokratska stranka pa sta odločno napadla italijansko vlado, ki ni znala prepričati Brazilije, da Battisti ni politični preganjanec, temveč preprosto morilec.

Morilec Cesare Battisti bo ostal v Braziliji

ANSA

NOVOLETNA NOČ - Obračun

En mrtev v Neaplju, 500 ranjenih po Italiji

NEAPELJ - Vsi pozivi k previdnosti so bili zaman. Prihod novega leta je tudi letos terjal svoj krvni davek: en mrtev v Neaplju in več kot 500 ranjenih po vsej Italiji.

Novoletna tragedija se je tokrat odigrala v kraju Crispano v neapeljski pokrajini. 39-letni zidar Carmine Cannillo se je malo po polnoči podal na dvorišče prijateljve hiše, da bi si v družbi ogledal ognjemet. Kar nenkrat se je zgrudil v mlaki krvi. Svinčenka, ki jo je bil izstrelil neznanec, ga je zadela v levo lopatico in poškodovala več notranjih organov. Takoj so ga prepeljali v bolnišnico, kjer pa je podlegel hudi poškodbi. Cannillo je bil poročen, oče dveh otrok. Neapeljsko javno tožilstvo je uvedlo preskavo, da bi ugotovilo, kdo je streljal.

V neapeljski pokrajini so našteveli 69 ranjenih zaradi eksplozij novoletnih petard. Najbolj neverjetna nesreča se je zgodila mlademu turistu iz Turina, ki je pričakal novo leto v

Neaplju. Sprehajal se je z zaročenko v središču mesta, ko ga je svinčenka zadela v obraz. Prepeljali so ga v bolnišnico, ko je čakal na pregled v okulistični kliniki, je nepričakovano kihnil in iz nosa izkihnol svinčenko. Tako ni bil več potreben kirurški poseg, mladeniča pa so vseeno pridržali na zdravljenju v bolnišnici.

V pokrajini Salerno je bilo ranjenih 24 ljudi, v Palermu osem (med njimi tudi 2 letni otrok in 10-letni deček, v Bariju je med trinajstimi ranjenimi tudi 42-letni kitajski državljan, ki je ob eksploziji petarde izgubil oko, 17-letnemu fantu pa je petarda odtrgala tri prste leve roke.

V Milanu so v novoletni noči zabeležili enajst ranjenih (najhuje je s skupul otrok, ki mu je petarda eksplodirala med nogami), zdravniki prve pomoči so opravili kakih 300 posegov, ambulantna služba je prejela več kot 600 telefonskih pozivov zaradi ranjenih in raznih poškodb.

NOGOMET Ronaldinho: ponesrečena kupčija

DUBAI - Ronaldinho je zapustil Dubai, kjer se Milan pripravlja na nadaljevanje sezone, in se vrnil v Brazilijo. S tem se je dejansko končala njegova zgodba pri Milanu, kjer je zadnje čase igral vse manj. Milan je julija 2008 zanj odšel Barceloni 25. Njegova pogodba, vredna 6,5 milijona evrov letnega zaslužka, bi zapadla junija letos. Zdaj zahteva Milan zanj osem milijonov, lahko pa bi se zadovoljil še z nižjo vsoto, posebno še, če bo Ronaldinho kariero nadaljeval v matičnem brazilskem klubu Gremio.

SPET DOMA - Jadralski pokal Amerike, ki velja za najstarejšo ekipno tekmovanje na svetu, bo leta 2013 gostil San Francisco. Dogajanje, že 34. po vrsti, se bo odvijalo na morju pred San Franciscem in Newportom, v trikotniku med mostom Golden Gate, zaporom Alcatraz in stolpom Coit. Na regati bodo prvič tekmovali novo zasnovani 72 čevljev dolgi katamarani.

KONEC - Nekdanji kapetan argentinske nogometne reprezentance 37-letni Roberto Ayala se je odločil končati svojo kariero. Za argentinsko reprezentanco je odigral 115 tekem in je drugi na seznamu «večnih» za Javierjem Zanettijem. Ayala je v svoji karieri dres gavčev nosil na svetovnih prvenstvih 1998 in 2006. V karieri je igral tudi za klube River Plate, Napoli, Milan, Valencia in Zaragoza.

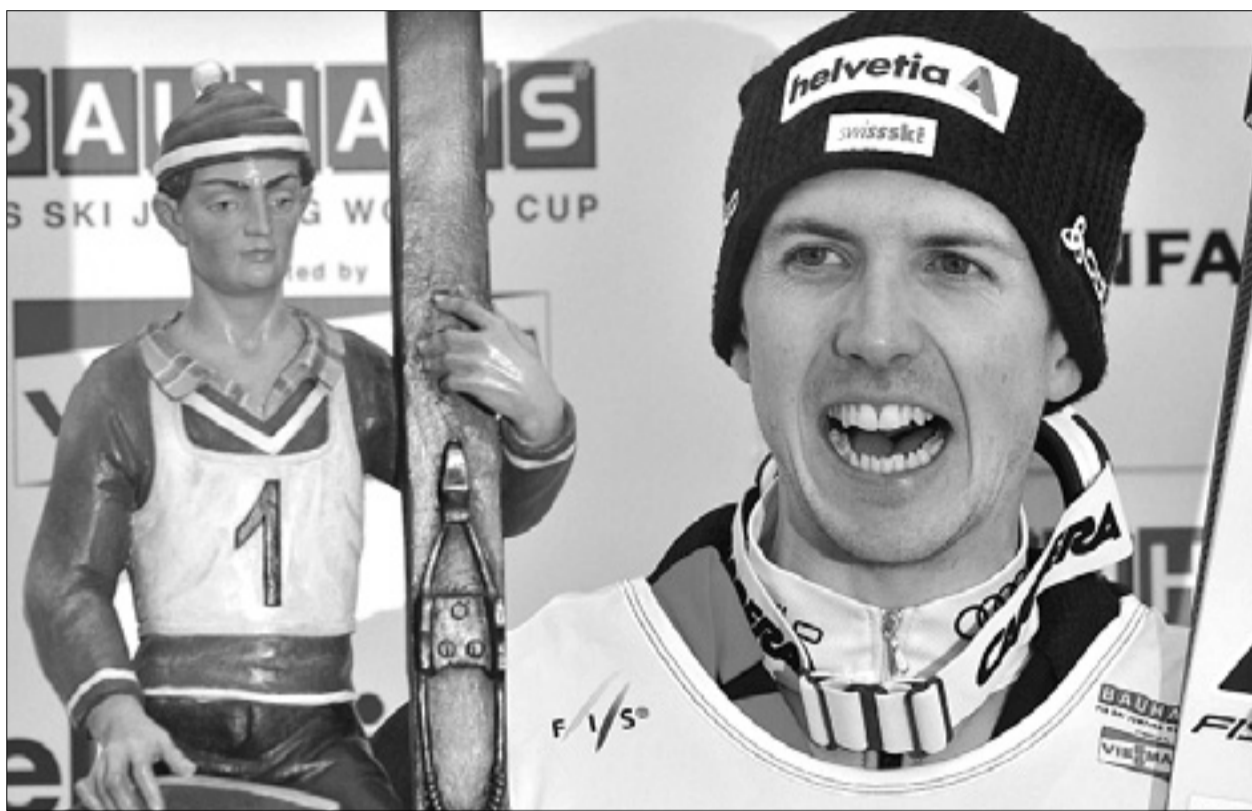
ŠE ODLIČNA - Belgijska teniška zvezdnica Justine Henin je po polletnem premoru zaradi poškodbe kolca znova vknjižila zmago. Nekdanja prva igralka sveta je v Perthu v okviru Hopmanovega pokala premagala Avstralko Alicio molik s 6:4 in 6:4. Za 28-letno Belgijko je bil to prvi nastop po junijskem Wimbledonu.

SMUČANJE - Danes v olimpijskem naselju v Muenchnu (560 metrov!) paralelni slalom za svetovni pokal. Začetek ob 16.30. Nastopajo le najboljši.

SMUČARSKI SKOKI - Druga tekma noveletne turneje

Avstrijci izgubili nekaj svojih adutov

V »čudni« tekmi zmagal Švicar Ammann, Koch in Kofler sta pogorela

GARMISCH-PARTENKIRCHEN - Švicar Simon Ammann je zmagovalec druge tekme noveletne turneje v smučarskih skokih v Garmisch-Partenkirchnu. Ta se je odvijala v težkih razmerah na meji regularnosti. Prvo serijo je zaznamoval spremenljiv veter, zaradi česar so morali prireditelji nekajkrat skrajšati zalet in prekiniti tekmovalje, na koncu pa so odpovedali še finalno serijo. To bodo bržčas zelo obžalovali v avstrijskem taboru, saj je bil njihov najboljši Martin Koch na desetem mestu.

Največje »črtnice« spremenljivih razmer so bili sicer zmagovalec uvodne tekme in prvi favorit, Avstrijec Thomas Morgenstern, ki je bil na koncu le 14., drugi iz Oberstdorfa, Finec Matti Hautamäki, ki je pristal na 31. mestu, in še en Avstrijec Andreas Kofler, ki je imel med letom ve-

liko težav in se ob pristanku komajda ujel. Na koncu je bil zadnji, 50. in že pripravil možnosti za ubranitev naslova zmagovalca noveletne turneje. Najdaljši skok je uspel Finцу Villeju Larintu, ki je pristal pri 140,5 metra, a nato padel in tekmovalje končal šele na 28. mestu.

Med Slovenci se je najbolje odrezal Robert Kranjec z 11. mestom. Kranjec (130,0 m/126,0) je v prvi seriji skakal v dvoboju proti Nemcu Martinu Schmittu in izgubil, a na koncu vseeno dosegel najboljšo slovensko uvrstitev dneva. V skupnem seštevku turneje kljub spodrsljaju še vedno vodi Morgenstern (415,2 točke) pred Ammannom (401,7) in Hautamäkijem (388,7). Kranjec je na 13. (357,1). Že danes skakalce čakajo kvalifikacije za tretjo tekmo turneje, ki bo v Innsbrucku.

TOUR DE SKI Longa tretja, Majdičeva na 5. mestu

OBERHOF - Poljakinja Justyna Kowalczyk je zmagovalka druge tekme noveletne turneje smučarskih tekačic Tour de Ski v Oberhofu.

Na 10 kilometrov v klasični tehniki je bila druga Finka Krista Lahteenmaki, tretja pa Italijanka Marianna Longa. Slovenka Petra Majdič je osvojila peto mesto. V smučino se je Majdičeva na zasladovalni preizkušnji pognala z osmega mesta s 24 sekundami zaostanka za vodilno Kowalczykovo. Na prvem merjenju vmesnega časa na 1,4 kilometra je prehitela tri tekmičice in se prebila do petega mesta. Kowalczykova je nato v ospredju tekla svoj tek, medtem ko so se v ozadju dekleta borila za preostala mesta. Poldrugi kilometer pred ciljem je imela Poljakinja že pol minute naskoka, sledile so ji Saarinenova, Charlotte Kalla, Therese Johaug in tudi Majdičeva. Slednje iz tira ni vrgel niti padec sredi proge, ko je nekaj sekund bržkone izgubila. Na koncu je osvojila peto mesto in tako optimistično gleda na naslednje tekme. Že danes bo na sporedu sprint v klasični tehniki v več kot 450 km oddaljenem Oberstdorfu.

Med moškimi je zmagal Švicar Dario Cologna.

RELI DAKAR 2011 - Med avtomobilisti

Dvoboj Volkswagen - BMW

Dobre in slabe strani nastopanja slovenskega motociklista Stanovnika v elitnem razredu

BUENOS AIRES - Desetletja dolga tradicija relija Dakar že ob začetku leta postreže ljubiteljem adrenalinskih športov z enim najtežjih relijev na svetu. Vzdržljivostna dirka Dakar je tretjič na sporedu v Južni Ameriki, tudi na reliju z letnico 2011 pa ne bo manjkal slovenski udeleženec Miran Stanovnik. Na včerajšnji start v Buenos Airesu se pripravljala karavana 430 dirkalnih ekip, kar je 20 odstotkov več kot letos: med njimi jih bo 146 v konkurenci avtomobilistov, 183 bo motociklistov, 33 štirikolesnikov in 68 tovornjakov. Udeležence relija čaka 15 dni napornih preizkušenj, vmes bo le en prost dan, skupno pa bodo morali prevoziti več kot 9600 kilometrov po Argentini in Čilu. Čakata jih tudi prehod čez Ande ter izzivi puščave Atacama.

Zmagovalec zadnjih dveh dirk med avtomobilisti, nemški Volkswagen, je favorit za novo zmago tudi v letu 2011. Njegov dirkalnik Touareg se je najbolj izkazal na brezpotjih Južne Amerike, lanski zmagovalec Carlos Sainz in predlanski Giniel de Villiers pa bosta tudi tokrat naskakovala skupno prvo mesto. Nemci bodo imeli najostrejšo konkurenco iz lastne države: BMW je na dirko poslal šest dirkalnikov X3 in enega Minija, največji adut Bavarcev pa bo večkratni zmagovalec dirke Stephane Peterhansel (šestkrat je bil prvak med motociklisti, trikrat pa kot voznik avtomobila). Leta 2010 je slavil Sainz, a z doslej najmanjšo razliko na relijih Dakar, saj je njegov moštveni sotekmovalec Nasser Al-Attiyah zaostal manj kot tri minute.

Slovenski ljubitelji tega športa bodo večji del pozornosti namenili tudi

Carlos Sainz s svojim volkswagenom touareg

ANSA

motociklistom. Kajti zdaj že nepogrešljiv del relija je tudi Miran Stanovnik. Nastop na Dakaru 2011 bo za 46-letnega Slovenca že 14. v njegovi bogati karieri vzdržljivostnih relijev.

Stanovnik bo nastopil z novim motociklom, nova pa je tudi razporeditev tekmovalcev. Za prihajajoči Dakar so ga prireditelji uvrstili v skupino elitnih udeležencev, kar pomeni, da je izenačen s tovarniškimi vozniki. Ob prednostih ima tudi predvsem finančne slabosti, saj bo dirkal z novim KTM 450, ki je v osnovi enak tistim, ki jih bodo vozili tovarniški dirkači avstrijske ekipe, slabše ima le vzmetenje. Takšnih motociklov so izdelali le 14.

«Po eni strani je uvrstitev v razred eli-

te čast, po drugi pomeni dodatne stroške. Motor je zdaj drugačen, predvsem je lažji, nekoliko manj zmogljiv, kar ni nujno slabo, saj bo manj divjanja. Ima pluse in minuse, jaz gledam predvsem na pozitivne strani,» je že pred odhodom v Argentino dejal Stanovnik.

Konkurenca bo tudi na Dakaru 2011 močna, prišli bodo vsi najboljši, slovenski »puščavski lisjak« pa, kot vselej, meri na deseterico. Doslej je bila njegova najboljša uvrstitev 13. mesto. «Kakšnih 25 tekmovalcev je, ki vozimo več kot stootstotno. Odvisno od dneva in razpoloženja pa je, koliko čez mejo gre lahko kdo med nami. Moj cilj je čim bližje deseterici, z ene ali druge strani. Tudi s 15. mestom bom zelo zadovoljen,

a zakaj ne bi recimo v kakšni etapi zmagal?» je razmišljal Stanovnik, ki je bil na nekaterih testiranjih že zelo hiter in povsem blizu tovarniškemu vozniku ekipe KTM.

Reli bo zahteven tudi zaradi navigacijskega sistema, ki ga priskrbi prireditelj in ki neusmiljeno beleži napačno prevožene ali neprevožene kontrolne točke, obenem pa morajo biti tekmovalci izjemno natančni, saj jim naprava šele v zadnjih 400 metrih pred točko pokaže, kje se ta skriva.

Leta 2010 je med dvokolesniki zmagal Francoz Cyril Despres, Stanovnik pa se je po poškodbi roke moral predčasno posloviti in se vrniti domov, tako da svojega 13. nastopa ni ohranil v najlepšem spominu.

ŠPORTEL Športno in (ne) športno v Repnu

Novoletna oddaja Športela (jutri ob 22.30 na TVKoper) je bila posneta v Repnu in okolici. Voditelj Malalan je obiskal Marka Šuberja, bivšega smučarja, ki se zdaj ukvarja s kmetijstvom, točneje z rejo prašičev in govedi. Snemalna ekipa je obiskala tudi ostale Repence, ki so prikazali kako izdelujejo samokolnice, s katerimi tekmujejo na vaški prireditvi, z vaščani pa se je voditelj Malalan pogovoril tudi o nogometni tekmi stari-mladi (poročeni-neporočeni) ter o drugih vaških običajih, kot so na primer koline. V sklopu oddaje je prišlo do prvega čezmejnega pobratstva prašičev, o katerem boste kaj več izvedeli, če si boste jutri zvečer ogledali oddajo.

Obvestila

SK DEVIN prireja tečaje smučanja in deskanja v kraju Forni di Sopra za malčke iz vrtca, otroke in odrasle vsako soboto in nedeljo od 15. oz. 16. januarja dalje. Možen je avtobusni prevoz in najem opreme. Informacije in vpisovanja na info@skdevin.it, ali 040 2908105 ali 335 8180449.

AŠD SK BRDINA obvešča, da bo v nedeljo, 9. januarja, ob priliki smučarskih tečajev, na razpolago avtobusni prevoz za člane društva v Forni di Sopra. Predviden odhod avtobusa ob 6.30 iz parkirišča izpred črpalke Esso na Opčinah. Informacije in rezervacije: 348-8012454 (Sabina).

SK DEVIN obvešča, da bo telovadba za odrasle v srednji šoli De Marchesetti v Sessljanu ob sedah od 20. do 21. ure.

NOVOLETNI POGOVOR - Predsednik ZŠSDI Jure Kufersin

»Organiziranost bi morali posodobiti za smotrnejšo uporabo resursov«

Predsednik Jure Kufersin. V naši skupnosti je aktualno vprašanje o njeni reorganizaciji. Ali imate v ZŠSDI, ki pod svojimi okriljem združuje vsa slovenska športna društva, v zvezi s tem izdelano stališče?

Mi se sklicujemo na zaključke programske konference, na kateri smo aktivno in prepričano sodelovali. Manjšinsko organiziranost bi morali posodobiti v luči čim smotrnejše uporabe človeških in finančnih resursov. Za le-te pa bi morali najti nov ključ, ki naj nagraduje predvsem delo in kvaliteto neke organizacije, njeno vkoreninjenost na teritoriju, koliko je pomembna za razvoj mladih, koliko ljudi se s tisto dejavnostjo ukvarja, koliko pripomore k vidljivosti celotne narodnostne skupnosti. Enostavno a istočasno zapleteno, saj bi se morali s takim stališčem vsi strinjati. Od tega pa smo še zelo daleč.

Kar zadeva porazdelitve sredstev ste lani v novoletnem pogovoru za naš dnevnik dejali, da pri ZŠSDI pogrešate temeljite analize o stanju našega manjšinskega delovanja, sociološke analize o tem kaj naša manjšina želi in kam hoče priti in ne na zadnje številčne analize o tem kaj in kje ter s čim se naši ljudje ukvarjajo. Se je kaj spremenilo?

Že iz prejšnjega odgovora je jasno, da se ni nič spremenilo. Vendar vztrajam, da nam je vse našeto potrebno, ker bo v nasprotnem primeru ostalo vse po starem ali bo porazdelitev prepuščena bolj osebnim, ne pa strokovnim ocenam. Strokovne ocene se lahko spreminjajo na osnovi podatkov, osebne pa je težje ali skoraj nemogoče spremeniti.

Na srečanju med predsednikom krovnih organizacij SKGZ in SSO, ki je bilo pred nedavnim v Slovenskem klubu, je bilo rečeno, da prejema naša skupnost iz Italije in Slovenije skupno 9 milijonov evrov letne pomoči. Lani smo v pogovoru z vami ugotovljali, da prejema ZŠSDI le 3,67 odstotka sredstev, vendar se je odstotek nanašal le na sredstva iz Italije, ki znašajo nekaj več kot 5 milijonov evrov. Mar to pomeni, da je realno gledano delež, ki pripada športu, še nižji?

Ne. Od vseh sredstev pripada športu 5,37 %, kar je daleč od meje desetih odstotkov, kar je bilo že pred desetletjem ugotovljeno kot tisti pravi delež, ki bi moral pripadati športu. Z današnjim odstotkom smo nekje na spodnjem delu lestvice, kar zares ne odgovarja dejanski pomembnosti našega gibanja.

Denimo, da bi ZŠSDI razpolagal z milijonom evrov? Kako bi jih uporabil?

O milijonu evrov sploh ne razmišljamo, saj je to nedosegljiv cilj. Svoj čas smo si postavili cilj ene milijarde lir, za kar smo prejeli tudi ustna zagotovila – in že to bi nam dalo možnost močno razviti naše delovanje na mladinskem področju. Že desetletje namreč načrtujemo novo strokovno figuro, ki bi se načrtno bavila z mladimi na terenu, ki bi skrbela za sodelovanje s šolo, ki bi koordinirala delovanje trenerjev tako s tehničnega, kot jezikovnega vidika. Rekel sem, da načrtujemo, moral bi pa reči, da sanjamo, saj v današnji situaciji in v luči tega, kar sem že povedal v prejšnjih odgovorih ne vidim kratkoročne možnosti, da bi to lahko udejanjili. Pa vendar, sanje so potrebne vsakemu človeku in kakšenkrat se tudi uresničijo. Zakaj se ne bi tudi nam?

Zaščitni znak ZŠSDI je tako rekoč podpora mladinski dejavnosti naših društev. Zdi, da so mnoga društva v delu z najmlajšimi vedno bolj aktivna in uspešna. Je res tako?

Je. V zadnjih letih se je strokovno delo z mladimi prav gotovo znatno izboljšalo, saj so društva razumela, da brez lastnega kvalitetnega naraščanja ne more biti kasnejših uspehov. Vlagati v mlade se ne samo splača, je edina možnost, ki jo imamo za kvalitetno rast in za to, da bodo igrali v članskih ekipah slovenski igralci.

Žal pa pride nato v mladinskih kategorijah do precejšnjega osipa.

Osip je, vendar v manjši meri kot se to dogaja pri italijanskih klubih, kar pomeni, da pri nas še obstaja čut pripadnosti in volja se uveljaviti kot pripadnik slovenske narodnostne skupnosti. Po drugi strani imajo mladi danes na razpolago tudi druge, manj utrujajoče in manj obremenjujoče možnosti izživiljanja, saj ne gre pozabiti, da današnji šport zahteva veliko mero žrtvovanja in predanosti. Tudi na tem področju je važno, kako se z mladimi dela in kako se jih usmerja že od samega začetka. Tudi zaradi tega bi nam bila nova strokovna figura življenjsko potrebna.

Razdrobljenost sil, ne le igralških, temveč tudi organizacijskih in finančnih, ne omogoča, da bi dosegali boljše rezultate na ekipni članski ravni. Morda največjo dinamiko doživlja pri nas nogomet, v katerem je s tradicionalnim razmerjem sil kot tajfun pometel NK Kras.

Mi se že nekaj desetletji borimo za to, da bi prišlo do večjega sodelovanja med društvi. Nekaj je bilo že storjenega, vendar mnogo premalo in večkrat so začeti načrti propadli. Osebnostem prepričan, da bo do večjega sodelovanja in tudi združitve prišlo, vendar ne zavestno, načrtovano, ampak iz nuje, kar pa ni najboljše. Kar se dogaja na nogometnem področju je zelo pozitivno in je posledica projekta Pomlad. Danes celotno mladinsko delovanje koordinira NK Kras in to na zelo dober in kvaliteten način, kar bo gotovo dalo pozitivne rezultate ne samo za to naše najvišje postavljeno društvo, ampak tudi za vsa ostala društva, ki v tem načrtu sodelujejo. Moja želja je, da bi k temu pristopilo tudi FC Primorje. Glejte, prej smo govorili o osipu. Ta bo gotovo manjši, če bomo mladim nudili odlične pogoje za rast in če bodo imeli pred seboj možnost kasnejše uveljavitve tudi na visoki ravni.

V moški košarki se zdi razkorak med Jadranom na eni strani, Borom na drugi in vse bolj ambicioznim Bregom na tretji strani vse večji.

Mislím, da smo predlanskim izgubili realno možnost, da bi dali celotnemu košarkarskemu področju pravo usmeritev. Danes smo postavljeni pred sliko, ki ste jo omenili. Osebnostnim željam posameznih klubov, vendar to je kratkoročno gledanje in nelogična uporaba tistih majhnih sredstev, s katerimi razpolagajo. Mi bomo vsekakor nadaljevali na poti prepričevanja v koristnost sodelovanja. Pri tem pa bi gotovo imeli večjo težo, če bi sami razpolagali z višjimi sredstvi ali če bi imeli večjo težo pri posredovanju potrebnih sponzorstev.

Odbojka: nič novega!

Na žalost nič novega, četudi se še vedno nekateri trudijo, da bi posebno na ženskem področju le prišli do večjih skupnih pobud. Poleti smo bili že zelo blizu taki rešitvi, vendar na koncu se ni realiziralo ničesar. Zares škoda, ker bodo negativne posledice takega stanja nosila vsa društva. Dosedanji rezultati so zelo jasni. Od nekdanje velesile smo postali skoraj nevidni. Letos je zadnja prilika za nov poskus. V nasprotnem primeru bomo prisostvovali neštetim derbijem, vendar v nepomembnih prvenstvih. Se bodo mlade igralke v tem primeru še ogrevale za to panogo? Malo drugače je na moškem področju, kjer se rezultati dobri in kjer potekajo določene sodelovalne pobude.

Še ocena o individualnih športih.

Ocena je za sedaj še pozitivna. Tudi v letu 2010 smo beležili dva visoka rezultata na svetovnem nivoju in na mladinskem področju se dela kot rečeno dobro in intenzivno. Vendar: za dosego visokih rezultatov so ob osebnih sposobnostih in angažiranosti potrebni tudi drugi pomembni faktorji, kot so časovna in finančna razpoložljivost s strani družin, ter možnost, da se posameznik s svojo dejavnostjo tudi preživlja. Pri tem zadnjem pa je jasno, da plačujemo davek, ker smo in se izjavljamo za Slovence. Kako je namreč mogoče, da nihče od naših vrhunskih športnikov in športnic ni bil do danes vključen v noben športni odsek kakega vojaškega reda, četudi dosega izredne rezultate, ki so v ponos celotni državi? Samo zato, ker tekmuje v manj upeštevanih športnih panogah? Ne more biti samo to!

Lani ste ocenili, da med ženskimi upada zanimanje za agonizem. Napovedali ste o tem razpravo in posvet.

Gotovo se bomo poglobili v to vprašanje, četudi smo o tem že večkrat razpravljali. Vendar, prvi pogoj za to, da obrnemo današnji trend, sem omenil prej. Tudi ženskemu delu moramo nuditi perspektivo za nastopanje na visoki ravni. Drugače se bo marsikatera mlada vprašala zakaj bi se popolnoma predala tej dejavnosti, ko pa se z mnogimi manjšimi dru-

Jure Kufersin v zimski opravi

KROMA

dom lahko zabava in izživilja v krogu svojih prijateljev.

Rekreativci in manj nadarjeni športniki v naših društvih redkeje najdejo svoje mesto. Razen morda v smučanju. Rekreativcev, ki so največkrat celo bolj angažiranih od najstnikov, pa je čedalje več.

Tudi to je fenomen, s katerim se bomo morali v večji meri soočiti, saj mislim, da bo število aktivnih rekreativcev še vedno raslo, to pa zato, ker ima posameznik, po letih agonizma, še voljo do igranja in ker mladi, ki opustijo agonizem, ker se ne morejo ali nočejo preveč obremenjevati s treningi in tekmami, se po določenem času premislijo in se vrnejo k dejavnosti, vendar iz čistega veselja, brez resnejših obveznosti. Temu pojavu bomo morali dati neko organizacijsko podobo. Če ne drugo za to, da ostanejo ti rekreativci v našem slovenskem okolju in ker bi prej ali slej lahko postali dodana vrednost pri vodenju marsikaterega društva.

Kar zadeva čezmejno sodelovanje je bil letos morda najbolj odmeven podpis konvencije med odbojarskima zvezama Italije in Slovenije in ustanovitev dveh čezmejnih odbojarskih lig.

Tega se veselimo, saj je dokaz novih razmer, ki si počasi utirajo pot tudi pri nas tako v odnosih večina – manjšina, kot tudi v mednarodnih odnosih Italija – Slovenija. Šport je pri tem vedno odigral pomembno vlogo in pri tej vlogi je bil naš doprinos odločujoč. Tudi zaradi tega bi moralo naše gibanje imeti višji rang na top lestvici manjšinskih dejavnosti.

Pred nedavnim je ŠD Sokol organiziral posvet o vključevanju Neslovencev v naša društva. Največ je bilo govora o mladih. Povabljena gosta Budin in Brezigar sta se strinjala, da je to neizogiben proces, pred katerim ne smemo biti zaprti, razpravljalci v dvorani Iga Grudnika v Nabrežini pa so izrazili marsikateri pomislek. Kaj menite o tem vprašanju?

To je vprašanje s katerim se soočamo že vrsto let in zelo pozitivno je, da je pobudo za razpravo tokrat dalo društvo in ne Združenje, kar pomeni, da so naše misli le prodrlje in na to moramo biti kot voditelji zadovoljni in ponosni. Tudi sam sem prepričan, da ne moremo biti povsem zaprti, saj bi si s tem zožili življenjski prostor za napredovanje naše dejavnosti. Po drugi strani pa moramo biti zelo pazljivi, da ne bi prekoračili naše osnovne misije, ki je nuditi naši mladini možnost športnega udejstvovanja in uveljavljanja v materinem jeziku. Naša so in morajo ostati slovenska društva, v katerih je pogovorni jezik slovenski. Tisti, ki pridejo k nam, morajo to vedeti in mi ne smemo tega nikoli pozabiti. Diskriminanta je torej jezik in to mora biti glavno vodilo za vse tiste, ki vodijo naša društva. Zavedam se, da to terja še večja organizacijska in finančna bremena, vendar sem prepričan, da smo vsi toliko zreli in sposobni, da bomo to načelo znali udejanjiti. Pri tem pa bo potrebno, da nam ob stojijo ob strani tudi vsi ostali odgovorni manjšinski forumi, začeni z našima krovnicima organizacijama. Kot vidite smo se tako ali drugače vrnili k prvemu vprašanju. Bomo sposobni si skupno zamisliti našo bodočnost?

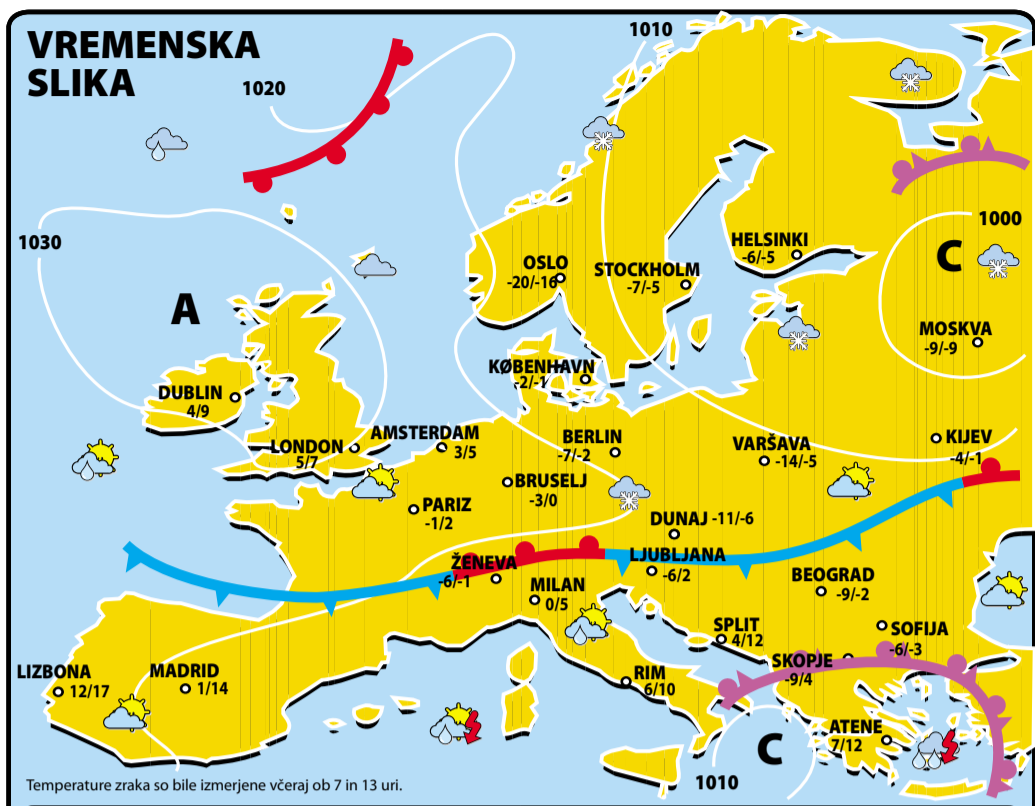
Za konec pa...

Kljub vsemu je šlo mimo še eno pozitivno leto. Čestitke tistim, ki so dosegli zaželjene rezultate in voščila ostalim, da bi jih dosegli v letu 2011. Predvsem pa, da bi skupno našli rešitev za vprašanje na koncu prejšnjega odgovora. Seveda pa to ni več odvisno samo od naše volje.

»Kar se dogaja na nogometnem področju je zelo pozitivno in je posledica projekta Pomlad«

KROMA

V nedeljo bo iz Skandinavije hladna fronta zajela Jadran in bežno dosegla našo deželo. Jutri bo dotekal hladni in suh zrak. V torek in sredo bodo od zahoda pritekali še hladni a nekoliko vlažnejši tokovi. 6. januarja bo od jugozahoda pritekala toplejši in vlažnejši zrak.

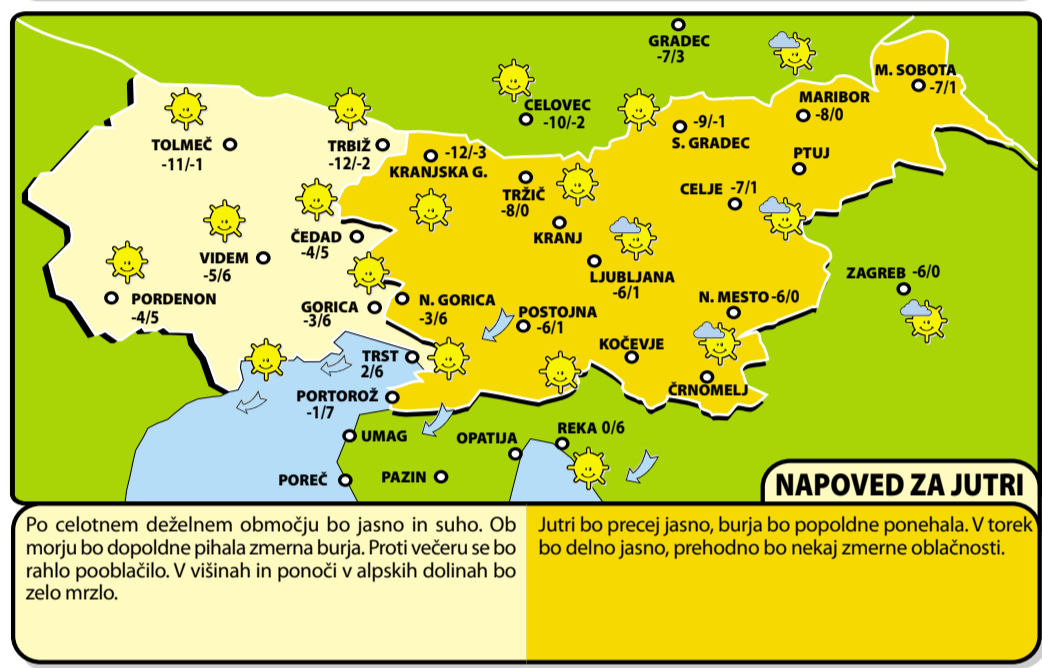
Nad severno in vzhodno Evropo je ciklonsko območje, hladna fronta se od severa približuje Alpam in bo jutri oslABLJENA prešla naše kraje. Pred njo bo v višinah dotekal k nam še razmeroma topel in postopno bolj vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA Sonce vstane ob 7.46 in zatone ob 16.32 - Dolžina dneva 8.46	BIOPROGNOZA Vremenski vpliv bo ugoden in v krajih s sončnim vremenom vzpodbuden. V krajih s dolgotrajnejšo meglo bodo pri najbolj občutljivih možne manjše vremenske pogojene težave.	MORJE Morje je mirno, temperatura morja 9,8 stopinje C.																																
LUNINE MENE Luna vstane ob 6.06 in zatone ob 15.45	SNEŽNE RAZMERE (v cm) <table border="1"> <tr><td>Kanin/Na Zlebeh</td><td>230</td><td>Piancavallo</td><td>100</td></tr> <tr><td>Vogel</td><td>105</td><td>Forni di Sopra</td><td>110</td></tr> <tr><td>Kranjska Gora</td><td>50</td><td>Zoncolan</td><td>80</td></tr> <tr><td>Krvavec</td><td>60</td><td>Trbiž</td><td>80</td></tr> <tr><td>Cerkno</td><td>50</td><td>Osojščica</td><td>80</td></tr> <tr><td>Rogla</td><td>50</td><td>Mokrine</td><td>120</td></tr> <tr><td>Mariborsko Pohorje</td><td>30</td><td>Podkloster</td><td>60</td></tr> <tr><td>Cvetta</td><td>160</td><td>Bad Kleinkirchheim</td><td>80</td></tr> </table>	Kanin/Na Zlebeh	230	Piancavallo	100	Vogel	105	Forni di Sopra	110	Kranjska Gora	50	Zoncolan	80	Krvavec	60	Trbiž	80	Cerkno	50	Osojščica	80	Rogla	50	Mokrine	120	Mariborsko Pohorje	30	Podkloster	60	Cvetta	160	Bad Kleinkirchheim	80	VREMENSKA NAPoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER
Kanin/Na Zlebeh	230	Piancavallo	100																															
Vogel	105	Forni di Sopra	110																															
Kranjska Gora	50	Zoncolan	80																															
Krvavec	60	Trbiž	80																															
Cerkno	50	Osojščica	80																															
Rogla	50	Mokrine	120																															
Mariborsko Pohorje	30	Podkloster	60																															
Cvetta	160	Bad Kleinkirchheim	80																															
PLIMOVANJE Danes: ob 2.43 najnižje -10 cm, ob 8.30 najvišje 52 cm, ob 15.31 najnižje -69, ob 22.21 najvišje 33 cm. Jutri: ob 3.30 najnižje -9 cm, ob 9.06 najvišje 49 cm, ob 16.04 najnižje -69, ob 23.01 najvišje 36 cm.																																		

Po vsej deželi bo spremenljivo oblačno. V hribovih se bo sredi dneva nekoliko pooblačilo, po nižinah in na obali pa popoldne. V Julijskih Alpah bo lahko rahlo snežilo. Na obali bo zjutraj pihala zmerna burja, ki se bo popoldne okrepila in bo po nižinah začela zmerno pihati. V višinah bo spet hladneje, predvsem zvečer. Pihali bodo suhi vetrovi.

Pretežno oblačno bo, predvsem popoldne bo ponekod občasno rahlo snežilo, pogosteje v vzhodni polovici Slovenije. Na Primorskem bo zapihala zmerna burja. Najnižje jutranje temperature bodo od -9 do -2, najvišje dneve od -2 do 1, na Primorskem okoli 8 stopinj C.

Po celotnem deželnem območju bo jasno in suho. Ob morju bo dopoldne pihala zmerna burja. Proti večeru se bo rahlo pooblačilo. V višinah in ponoči v alpskih dolinah bo zelo mrzlo.

Jutri bo precej jasno, burja bo popoldne ponehala. V torek bo delno jasno, prehodno bo nekaj zmerno oblačnosti.

KONEC 2010, ZAČETEK 2011 - Množična praznovanja, ponekod pa tudi nasilje s številnimi mrtvimi

Svet skočil v novo leto

NEW YORK - Svet je v noči na soboto z zabavami na prostem in na domovih skočil v novo leto. Praznovanja je ponekod skalilo slabo vreme, prišlo pa je tudi do nasilnih incidentov, ki so terjali smrtne žrtve. V Egiptu je v bombnem napadu umrlo najmanj 21 ljudi, v Nigeriji pa so eksplozije terjale več deset mrtvih.

Okoli milijon ljudi se je zbralo na Times Squareu v New Yorku, ki komajda okreva po snežnih nevihtah minulih dni. Zbrani so ob poostrenih varnostnih ukrepih sekunde do novega leta odštevali ob tradicionalnem spuščanju ogromne steklene kroglice. Praznično je bilo tudi drugod po ZDA, pri čemer pa so se na srednjem zahodu države ljudje soočili z močnimi nevihtami in tornadi, ki so terjali najmanj šest mrtvih.

V Moskvi so prebivalci in obiskovalci novoletne ognjemete na Rdečem trgu spremljali med sneženjem. Novoletno vzdušje so sicer v Rusiji nekoliko pokvarile aretacije okoli 120 privržencev opozicije, ki so se pred novoletnim praznovanjem zbrali v Moskvi in Sankt Peterburgu.

V Londonu so ognjemete opolnoči prižgali nad ogromnim panoramskim vrtiljakom London Eye, spremljalo pa jih je okoli 250.000 ljudi. Ognjemete so lahko spremljali tudi prebivalci drugih mest v Veliki Britaniji, od Londona do Edinburga, kjer je opolnoči na desetisoče zapelo tradicionalno pesem Auld Lang Syne.

Na Elizejskih poljanah v Parizu se je ob prehodu v novo leto zbralo več kot 250.000 ljudi, pred Eifflovim stolpom pa še več kot 30.000, med njimi številni turisti.

Na Dunaju so obiskovalcem ob novem letu ponudili novost - spremljanje ognjemeta nad mestom s posebnim letalom. V avstrijski prestolnici, kjer je včeraj prvič pod vodstvom Avstrijca Franza Welslerja-Mösta potekal tudi tradicionalni koncert dunajskih filharmonikov, se je sicer ponoči na ulicah zbralo kar okoli 700.000 ljudi.

V Berlinu se je okoli milijon ljudi zbralo pred Brandenburškimi vrati, kjer so lahko spremljali kar 14-minutni ognjemet in koncerte. Med drugim je nastopil ameriški zvezdnik David Hasselhoff. So pa berlinske oblasti iz strahu pred nasiljem odpovedale za včeraj napovedano novoletno kepanje, saj se je nanj prijavilo preveč ljudi.

V Madridu so si lahko kadilci zadnjikrat privoščili cigareto v kavarnah in restavracijah, saj bo kajenje na teh mestih od danes naprej prepovedano. Posebej praznično je bilo tudi v Estoniji, kjer je skok v novo leto pomenil tudi prehod na uvedbo evra.

Na Nizozemskem pa je zaradi eksplozije prepovedanega pirotehničnega sredstva umrl 13-letnik. Deček je umrl, ko so neznanca v mestu Harderwijk, kjer je s starši spremljal ognjemet, odvrli pirotehnično sredstvo. V Haagu so bili medtem zaradi raket poškodovani štirje policisti, prav tako pa je v tem mestu zagorelo 40 vozil. V Amsterdamu pa so neznanca zažgali več smetnjakov. Policija je aretirala več deset ljudi.

Na trgih in ulicah so novo leto pričakali tudi Hrvati. V Zagrebu so pričetek novega leta z glasbo in koncerti organizirali na Trgu bana Jelačića. V množico se je podal tudi hrvaški predsednik Ivo Josipović, ki je pokramljal z zbranimi in jim voščil srečno novo leto.

V Beogradu so praznovanje organizirali pred srbsko skupščino, kjer je več tisoč tudi v novo leto skočilo ob zvokih skladbe Na lepim modri Donavi in bliskih ognjemeta. Noč je v srbski prestolnici minila brez incidentov, večkrat so morali posredovati le gasilci zaradi smetnjakov, ki so zagoreli, in reševalci, predvsem zaradi tistih, ki so pregledsko pogledali v kozarec, kar je vodilo tudi v nekaj pretepopov.

Kot vedno je bilo barvito v Braziliji. Na znameniti plaži Copacabana v Rio de Janeiru se je zbralo dva milijona

V Veliki Britaniji so novo leto pričakali z mogočnimi ognjemeti (desno), v Moskvi pa so mnogi na zaledenelem Rdečem trgu novo leto dočakali kar na drsalkah (levo spodaj)

ANSA

ljudi. V Sao Paulu pa so organizirali tradicionalni novoletni tek na 15 kilometrov, na katerem je zmagal domači tekač Marilson Gomes dos Santos.

V Dubaju so ob skoku v novo leto razsvetlili najvišji stolp na svetu Burdž Kalifa in pripravili ogromen ognjemet, ki ga je spremljalo več deset tisoč ljudi.

Praznično je bilo tudi na Kitajskem, pa čeprav se kitajsko novo leto začne šele februarja. Več tisoč prebivalcev Pekinga je tako kljub mrazu na prostem odštevalo sekunde, množice pa so se zbrale tudi v Hongkongu.

Na Japonskem, kjer so množice tradicionalno obiskale šintoistična svetišča, jim je ob prehodu v novo leto tokrat zagodlo vreme. Močno sneženje je povzročilo kaos na cestah. Na zahodu države je bilo tako več kot 1000 ljudi noč primorano preživeti na vlakih, ki jih je sneženje ustavilo.

V velikih indijskih mestih Mumbai, New Delhi, Kalkuta in Bangalore so praznovanja potekala v znamenju poostrenih varnostnih ukrepov, saj so oblasti prejele svarilo o morebitnih napadih islamskih skrajnežev. Indijski premier Manmohan Singh pa je v novoletni poslanici državljanom obljubil boj proti korupciji. Tudi v Pakistanu, kjer novo leto tradicionalno praznujejo tiho, po domovih, so vladali poostreni varnostni ukrepi.

V Nigeriji je skok v novo leto zaznamovalo nasilje. V bombnem napadu na trgu pred neko vojašnico in v eksploziji v neki cerkvi v Abuji je umrlo naj-

manj 30 ljudi. Eksploziji sta odjeknili, ko so se ljudje zbirali pred praznovanjem novega leta.

Najmanj 21 ljudi pa je umrlo, 79 pa jih je bilo ranjenih v eksploziji pred koptsko cerkvijo v egiptovski Aleksandriji. Bombo je razneslo, ko so se ljudje nekaj po polnoči odpravljali iz cerkve.

Smrtne žrtve je terjalo tudi praznovanje novega leta na Filipinih. Trije ljudje so umrli med spremljanjem novoletnega dogajanja, ko so jih zadele krogla iz pištole, enega pa so med prepričevanjem pirotehničnih sredstev zabodli do smrti.

Nasilno je bilo tudi na jugu Tajske. V eksploziji bombe v provinci Narathiwat, ki jo tudi sicer zaznamuje nasilje, sta umrli dva policista. Z nasiljem so že pred novoletnimi praznovanji zagrozili tamkajšnji separatisti.

V novo leto so sicer prvi vstopili prebivalci otočja Kiribati, in sicer v petek ob 11. uri po srednjeevropskem času. S spektakularnima ognjemetoma sta jima kmalu sledila novozelandski Auckland in avstralski Sydney, kjer se je zbralo kar milijon in pol ljudi. Zadnji so v novo leto včeraj popoldne po srednjeevropskem času prestopili prebivalci otoške države Samoa na jugu Tihega oceana.

Praznično je bilo tudi na Mednarodni vesoljski postaji, kjer petčlanska posadka je kar šestkrat prestopila v novo leto. Prvič je to storila v petek ob 15. uri, zadnjič pa včeraj ob 11. uri po srednjeevropskem času. (STA)

isogas te štiti

isogas pozna tvoje potrebe

isogas je praktičen

isogas te ne zapusti

Odkrij toplo vodo!

punktone.it

isogas je uveljavljeno podjetje na področju prodaje naravnega plina v goriški pokrajini. Prisotni smo že vrsto let na posoškem teritoriju. Dnevno nudimo izvrsten plin preko 55.000 gospodinjstvom. Obišči nas. Pričakujemo te, kot vedno.

www.isogas.com

isogas
kakšno odkritje!